

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 2

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
SOCIÉTÉ FERRIÈRE DES MINES
FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS
EN HAUTE-SILÉSIE.

**KRÓLEWSKA HUTA G. ŚL.
RYNEK, L. 915**

TELEFONY: KRÓL HUTA 636-640 I KATOWICE 972.

SPRZEDAŻ

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZAMONU

Z KOPALNĀ KRÓL BIELSZOWICE, KNURÓW

ADR. TELEGR. SKARBOFERME KRÓL. HUTA.

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK WYDAWANY PRZEZ MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU
PRZY WSPÓŁDZIAŁE MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA ORAZ KOMUNIKACJI

WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU

	STR.		STR.
W SPRAWIE PROGRAMU NAFTOWEGO — C. P.	1279	POCZTA I TELEGRAF	1301
KIERUNKI HANDLU ZAGRANICZNEGO POLSKI — ST. B.	1282	Wpływy z opłat pocztowych, telefonicznych i telegraficznych w okresie kwiecień — wrzesień 1932 r. — Dr. J. P.	
ŻYCIE GOSPODARCZE:		KRONIKA BIEŻĄCA:	
Statystyka ludności		PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ	1301
Kryzys gospodarczy a studia wyższe		TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓLKACH AKCYJNYCH.	1302
GÓRNICTWO I PRZEMYSŁ:		SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
GÓRNICTWO WĘGLOWE	1287	Dorobek naszych instytucji oszczędnościowych — T. D.	
PRZEMYSŁ NAFTOWY	1288	Ograniczenia egzekucji przeciwko związkom komunalnym	
ROLNICTWO	1292	PODATKI I OPŁATY	1304
Nowelizacja przepisów o ochronie lasów — Dr. T. Swinarski		KREDYT	1304
Opłaty na rzecz organizacji wywozu rolnego — G.		RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH	1305
HANDEL		Z BANKU POLSKIEGO	1306
HANDEL ZAGRANICZNY	1295	PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
Handel zagraniczny w sierpniu i wrześniu 1932 r. — W. J.		POGORSZENIE SYTUACJI GOSPODARCZEJ I FINAN-	
HANDEL WEWNĘTRZNY	1296	SOWEJ FRANCJI — DR. ROMAN BATTAGLIA	1307
KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	1296	KRONIKA ZAGRANICZNA:	
RYNEK AKCYJNY	1297	ANGLJA	1308
KOMUNIKACJA I TRANSPORT	1298	TURCJA	1309
Praca P. K. P. w czerwcu 1932 r.		WIADOMOŚCI BIEŻĄCE	1310
ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	1299	Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	1310
Kryzys gospodarczy a interesy żeglugi morskiej w I półroczu 1932 r. — Dr. St. Zb. Szyszowski			

W SPRAWIE PROGRAMU NAFTOWEGO¹⁾

CHWILA KRYZYSU, który taką potężną falą ogarnął cały świat i który odbił się tak fatalnie w skutkach na naszym kraju; kiedy każdy obywatel, przemysł, całe społeczeństwo i Rząd znajdują się pod presją troski dnia codziennego; kiedy muszą rozwiązywać trudne, codzienne kłopoty gospodarcze — chwila ta nie stwarza odpowiedniej atmosfery dla programowego na dłuższą metę kalkulowania. Lecz może właśnie dlatego należy się zastanowić nad zasadniczą linią programu, po której winny się toczyć prace strukturalne przemysłu naftowego.

Przemysł naftowy, jeden z najwięcej interesujących przemysłów, przez to, że nie jest pozbawiony czynnika emocji i ryzyka, posiada wielką siłę atrakcyjną.

¹⁾ Referat na ten temat został wyłożony przez P. Dyrektora Dep. Górniczo-Hutniczego M. P. i H. C. Pechego na VI Zjeździe Naftowym w Krośnie.

Z drugiej strony, przemysł ten przyciąga oczy całego społeczeństwa i właśnie dlatego specjalnie musi sobie uświadomić rolę w społeczeństwie i udział w rozwoju stosunków gospodarczych w Państwie.

Przemysł naftowy, gdy się pamięta statystykę kopalnictwa, jest w tem szczęśliwym położeniu, że program polityki względem niego jest względnie prosty i jasny. Cała trudność leży w wykonaniu tego programu.

Wszyscy wiemy, że należy dążyć do tego, aby krajowi naszemu zapewnić surowiec naftowy, bez którego nie byłoby i nie będzie w Polsce samodzielnego gospodarczo przemysłu naftowego. Nie chodzi o wytyczenie tej zasadniczej głównej linii, gdyż jest to łatwe, ale właśnie idzie o realizację tego założenia, skoro się wie, że w przemyśle naftowym narosło wiele zagadnień, które się wzajemnie wykluczają

i zwalczają. Wreszcie, istnieje tutaj tyle tradycyjalnych animozji, które usuwają obiektywizm z oczu zainteresowanych czynników naftowych i które utrudniają praktyczne, kompromisowe rozwiązanie problemu naftowego.

Gdyby ktoś zapytał, jak w dwóch słowach określić polski program naftowy, to przyszłoby to łatwo: kopalnictwo naftowe. Bo w tych dwóch słowach mieści się wszystko, mieści się cały program naftowy bez reszty, wszystkie zaś pozostałe zagadnienia naftowe około tego się obracają, narastając w codziennej walce o byt, w walce o organizację, w walce o prawa zbytu i przetwarzania surowca. Dlatego sprawa kopalnictwa musi być uważana za fundamentalny cel linii rozwojowej przemysłu naftowego.

Walka o racjonalną organizację przemysłu naftowego toczy się niemal od zarania Państwa Polskiego: przechodziła różne fazy, osiągała różne poziomy, wreszcie dziś jesteśmy świadkami wielkiej pracy, którą w ostatnim roku wykonano, i nie dobito mimo tego do przystani. I jeszcze zapewne sporo czasu upłynie nim do niej ostatecznie dotrzemy.

Gdy mowa o organizacji przemysłu naftowego, to nie chodzi o kartel — obojętne bowiem, jak będzie się nazywała ta organizacja, będzie to tylko forma, a istotą rzeczy musi być, czy kopalnictwo naftowe będzie się przy niej czuło dobrze; czy będzie racjonalnie związane z organizacją i czy będzie mogło liczyć na te perspektywy rozwojowe, które sobie wyobrażamy.

Przystępując do omówienia kopalnictwa, musimy ten punkt rozważań rozbić na dwie samodzielne grupy: kopalnictwo pionierskie i eksploatację złóż ropnych odkrytych.

Jeżeli chodzi o pionierskie kopalnictwo naftowe, to w tej dziedzinie został już w ubiegłym czasie położony kamień węgielny w postaci towarzystwa wiertniczego „Pionier”, które wprawdzie nie zadowoliło wszystkich, ani swoim programem, ani zakresem prac wiertniczych. Ma ono wszakże wszelkie warunki rozwoju w przyszłości. Ale nie można zatrzymać się tylko na kontynuowaniu i rozwijaniu tej organizacji, ponieważ jej struktura jest związana ściśle z obecnym Syndykatem Przemysłu Naftowego, który, gdyby nawet przerodził się w lepszą, szerszą organizację, to mimo to „Pionier” nie wystarczy dla zrealizowania pionierskiego programu wiertniczego. Tem niemniej możemy uważać „Pionięra” za organizacyjny punkt wyjściowy dla zagadnień wiertniczych.

Zamierzona w tej chwili organizacja przemysłu naftowego przewiduje w związku z zagadnieniem centralizacji eksportu naftowego powstanie pewnego funduszu wiertniczego. Jednakże fundusz ten, gdyby osiągnął nawet poziom, który sobie inicjatorzy jego nakreślili, nie stworzy dostatecznych funduszy na zrealizowanie pionierskiego programu wiertniczego.

Sprawa pionierskich wierceń może być rozwiązana racjonalnie przez przestudjowanie tematu, opracowanie gruntowne ich programu oraz stworzenie specjalnego funduszu dla jego stopniowego zrealizowania. Nie wydaje się, aby to było możliwe do osiągnięcia na innej drodze, jak tylko ustawy o specjalnym funduszu wiertniczym. Lecz jest to sprawa przyszłości, gdyż trudno jest w tej chwili przewidzieć, w jakiej formie może się ona wyłonić. Będzie to zależne od aktualnych spraw przemysłu naftowego, od jego organizacji i od stanu gospodarczego Państwa.

Zagadnienie kopalnictwa pionierskiego musi być kardynalną częścią programu naftowego. Gdybyśmy bowiem dalej postępowali obecną drogą wydobywania ropy naftowej, którego liczba z ponad 200.000 cystern w roku 1909 spadła poniżej 60.000 cystern w roku 1932, i gdybyśmy temu złu nie zaradzili, to moglibyśmy się snadnie doczekać rychło czasu, że nie mielibyśmy własnego surowca ropnego, a więc nie mielibyśmy wtedy i przemysłu naftowego. Nie będzie polskiego przemysłu naftowego bez odkrycia nowych złóż naftowych, które Polska bezwarunkowo posiada, jak świadczą przeprowadzone studia geologiczne i próby wiertnicze. Bez własnego zaś surowca naftowego Polska stałaby się krajem eksploatacji obcego przemysłu naftowego i terenem zasięgu obcych interesów naftowych.

Zagadnienie racjonalnej eksploatacji odkrytych złóż ropnych może być rozwiązane wyłącznie — naszym zdaniem — na drodze takiej, czy innej organizacji. W tym problemie chodzi o dwie rzeczy. O zapewnienie łatwego zbytu wyprodukowanej ropy i osiągnięcia takiej ceny za nią, która pozwoliłaby na rentowną eksploatację kopalń i dawała możliwość nowych wierceń. Nie wyobrażamy sobie, aby te sprawy można załatwić inaczej, jak w drodze organizacji. Znowu podkreślam, że nie idzie tu o stworzenie kartelu dla zapewnienia nadmiernych zysków przemysłowi naftowemu, a specjalnie kopalnictwu, lecz o zapewnienie zbytu surowca ropnego i jego ceny, któraby pozwoliła prowadzić dalej eksploatację.

Wydaje się, że przez uwzględnienie tych dwóch części programu kopalnictwa naftowego problem naftowy byłby rozwiązany. Chodzi tylko o to, aby zagadnienie zostało zrealizowane nie pod kątem widzenia interesów tej czy innej grupy przemysłu, lecz na płaszczyźnie szerszej, interesu Państwa i całości przemysłu naftowego, a tych dwóch interesów, pojętych lojalnie, niesposób jest rozdzielić.

Ze sprawą kopalnictwa naftowego łączy się kwestja nowej górniczej ustawy naftowej. Sprawa ta do chwili obecnej nie została jeszcze w należyty sposób uporządkowana. Nie została uporządkowana dlatego, że nie mogła być uporządkowana, gdyż nie była dojrzała jeszcze. I wydaje się, że dopiero obecna chwila kryzysu, która prześwieciła

wszystkie zagadnienia naftowe i wykazała nawet laikowi potrzeby przemysłu naftowego, stała się okresem dojrzenia zagadnienia ustawowego. Oczywiście, ustawa naftowa musi być w ten sposób skonstruowana, aby zapewniła górnictwu naftowemu możliwość swobodnego, racjonalnego rozwoju każdej z owych inicjatywy. Podstawą tedy ustawy naftowej musi być wola górnicza. Dotąd istnieje dopiero projekt ustawy naftowej, projekt względnie gruntownie opracowany, który musi być poddany jeszcze fachowej dyskusji i przejść przez filtr, jaki każda ustawa, mająca dać fundament rozwoju pewnej dziedzinie życia gospodarczego, przejść musi. Kwestja ustawy górniczonaftowej jest ściśle z problemem górnictwa związana i ona zakończy proces tworzenia programu funduszu wiertniczego.

Trzecim momentem w programie naftowym jest kwestja organizacji przemysłu naftowego

Do tworzenia organizacji przemysłu naftowego przystępowano wielokrotnie i jakkolwiek wszystkie powstałe organizacje, które mieliśmy możliwość oglądać, a które zakończyły już swój żywot, oraz które obecnie trwają, spotkały się z dalekoidącymi zastrzeżeniami, to, patrząc na ubiegły okres organizacji przemysłu naftowego, skonstatować musimy, że odbywała się gruntowna ewolucja poglądów na sprawę tej organizacji. Gdy dziś, po upływie lat, ak złośliwie nieraz dzieci wskazujemy palcem, że takie a takie błędy były zrobione, to łatwo to robić dziś, kiedy lata ubiegłe wykazały wszystkie dodatnie i ujemne cechy tych organizacji. Bez tych prób nie dałoby się skonsolidować poglądu na racjonalną organizację przemysłu naftowego. Jeśli dzisiaj posiadamy pełniejszy pogląd, ustalony na kwestję organizacji przemysłu naftowego, to dlatego, że czerpiemy ze skarbnicy doświadczeń lat ubiegłych i możemy ominąć niejedną podwodną rafę, mogąc zbliżyć się bez większego ryzyka do prawdziwego celu.

Jakkolwiek organizacja przemysłu naftowego nie jest jeszcze zakończona, jakkolwiek przechodzi ona przez ciężki okres walk w łonie samego przemysłu naftowego, to mam to głębokie przeświadczenie, że w rezultacie przemysł naftowy utworzy taką organizację, jaka jest potrzebna dla jego rozwoju i interesu gospodarczego Państwa. Przebyliśmy ciężki moment w tej pracy, moment zapewnienia producentom odbioru ropy i stworzenia właściwej metody przekalkulowania jej ceny. Jakkolwiek ta sprawa nie może być uważana za sfinalizowaną, dopóki nie będzie zakończona praca nad całą organizacją przemysłu naftowego — to jednakowoż uzgodnienie interesów między grupą czystych producentów i grupą rafinerij stanowi wielki krok naprzód i sądzę, że przemysł naftowy nie pozwoli sobie tej zdobyczy odebrać i zrobi wszystko, aby osiągnąć ostateczny rezultat organizacyjny.

Ustawa z dn. 18 marca r. b. o regulowaniu stosunków w przemyśle naftowym przewiduje konieczność scentralizowania eksportu, i ustawodawca zgóry liczył się z wielkimi trudnościami w tej sprawie, skoro przewidział, że jeśliby w okresie półrocznym od wydania ustawy nie nastąpiła dobrowolna centralizacja eksportu, to tego rodzaju zorganizowanie eksportu naftowego nastąpić winno w drodze rozporządzenia rządowego, co właśnie nastąpiło. Znając zbliska te sprawy, twierdzimy, że sprawa ta nie mogła być załatwiona inaczej. Jakkolwiek centralizacja eksportu i pociągnięcie do udziału w jego ciężarach wszystkich rafinerij w sposób, przewidziany ustawą, następuje w drodze przymusowej, to mimo to, przemysł naftowy będzie miał pełną swobodę w uporządkowaniu swoich różniczkowanych interesów eksportowych. Poza tem zaś decyzja Rządu w tych sprawach ułatwi ogromnie pracę nad organizacją wewnętrzną przemysłu naftowego.

Zanim omawiane rozporządzenie się ukazało, poszczególne grupy przemysłu naftowego różnych spodziewały się rzeczy po tym dokumencie. Poglądy wahały się; jedni myśleli, że Rząd skonstruuje tak rozporządzenie, że przeznaczy pewną grupę rafinerij wprost na zagładę; inni znowu spodziewali się faworyzowania swych przedsiębiorstw. Tymczasem, co zupełnie chyba jest zrozumiałe, Rząd poszedł drogą środka, która — licząc się z obecnym stanem rynku — wytworzyła pewną równowagę między rafinerjami eksportującymi i nieeksportującymi. Stąd powstała podstawa dla racjonalnej organizacji wewnętrznej.

Na temat organizacji przemysłu naftowego odbywały się rozliczne konferencje. Napisano niezliczoną ilość artykułów i książek, lecz uzgodnienie poglądów w tej sprawie nie nastąpiło. Opinie oscylowały między poglądem, że organizacja ta jest zbędna i szkodliwa, że szczególnie szkodliwą rzeczą jest, aby do niej należał „Polmin” — a poglądem, według którego organizacja winna objąć wszystkie, choćby najmniejsze przedsiębiorstwa na drodze przymusu ustawowego. Wydaje mi się, że i w tej dziedzinie należy obrać taką drogę, któraby, salwując zasadniczy problem kopalnictwa naftowego, związała wszystkie twórcze czynniki w przemyśle naftowym w ten sposób, aby mogły one spełnić swe zadania, t. j. kopalnictwu winien być zapewniony zbyt ropy, a rafinerjom sprawiedliwy przydział w przeróbce i sprzedaży produktów, zarówno na rynku wewnętrznym, jak i eksportowym. Forma zaś organizacji winna być uzależniona od potrzeb praktycznych.

Wszystkie właśnie prace organizacyjne w przemyśle naftowym, które toczą się od roku, a którym patronuje czynnik rządy, w tym kierunku zdążały i zdążają. W tej chwili, po ukazaniu się rozporządzenia o zorganizowaniu eksportu naftowego,

istnieje większa możliwość szybszego uporządkowania organizacji ogólnej przemysłu naftowego, niż była przedtem.

Mówiąc o programie naftowym, niesposób pominąć zagadnienia kapitałowego.

Gdy sumę kapitału, zaangażowanego w polskim przemyśle naftowym, określimy globalnie na okrągłą kwotę zł 500 milj., to w tym kapitale zaledwie 23% przypada na kapitał krajowy, a nawet wydaje mi się, że gdybyśmy się tej liczbie analitycznie przyjrzel, to musiałaby ona ulec jeszcze zmniejszeniu. A więc mamy z jednej strony 23% kapitału krajowego, a z drugiej 77% kapitału zagranicznego. Wydaje mi się, że z takiego ustosunkowania się kapitałów musimy wyciągnąć jakiś wniosek dla polskiego programu naftowego. Przynajmniej należy osiągnąć to, aby krajowy kapitał naftowy nie został zmajoryzowany przez kapitał zagraniczny i aby mógł mieć perspektywy owocnej pracy w przemyśle naftowym i warunki rentowania się. Nie chcemy przez to powiedzieć, że uważamy za wskazane stworzenie dla kapitału krajowego jakichś specjalnych przywilejów na niekorzyść kapitału zagranicznego, tem bardziej, że i krajowy kapitał musimy podzielić na kapitał twórczy i na kapitał spekulacyjny, dla którego nie można mieć żadnego respektu.

Jeżeli tę kwestję poruszamy, to tylko dlatego, gdyż wydaje się, że finansowa polityka naftowa winna iść w tym kierunku, aby nie pozwolić pewnym grupom kapitału zagranicznego czynienia prób narzucania polskiemu przemysłowi naftowemu takich tendencji gospodarczych i stawiania takich dezyderatów, któreby mogły wypaczyć rzeczywisty interes tego przemysłu, a nasz program naftowy zburzyć. Kapitał zagraniczny musi mieć wszelkie prawa, takie same jak kapitał krajowy, a w szczególności prawo do możności rentowności, ale musi mieć także obowiązek podporządkowania się polskiej gospodarce i racji stanu i lojalnej współpracy zarówno z czynnikami gospodarczymi, jak i rządowymi.

Wydaje się, że w ogólnych zarysach poruszyliśmy wszystkie momenty zasadnicze naszego programu naftowego. Wypada jeszcze zastanowić się nad jedną sprawą: nad punktem widzenia szerokiego społeczeństwa na przemysł naftowy.

Produkujemy ropę drogo, mamy produkty naftowe drogie, ochramiamy przemysł naftowy reglamentacją i cłami, utrzymujemy więc cały parawan cieplarniany, poza którym przemysł ten może rozwijać się bezkonkurencyjnie. Czy jest celowe, aby przemysł naftowy cieszył się tak wielką opieką ze strony czynników rządowych i czy to jest celowe z punktu widzenia interesu konsumenta i gospodarki państwowej? Może lepiej byłoby otworzyć granice Państwa dla taniej obcej ropy?

Polski przemysł naftowy ma szansę samodzielnego rozwoju jako przemysł górniczy, gdyż posiadamy w kraju bogate złoża ropne, które czekają na odkrywcę i eksploatatora, a więc przemysł naftowy ma ogromne znaczenie dla naszej samodzielności gospodarczej, dla naszego udziału w obrocie zagranicznym oraz dla naszego ciężaru gatunkowego na platformie międzynarodowego życia gospodarczego. Wreszcie, przemysł naftowy ma poważne znaczenie dla siły obronnej Państwa, jako czynnik motoryzacji. Tych argumentów wystarcza dla usprawiedliwienia polityki, która dotąd była przez Rząd stosowana wobec przemysłu naftowego i która nie może ulec zmianie i w najbliższej przyszłości. Zarówno więc producent, jak i konsument służą tutaj jednej wielkiej idei: rozwojowi rodzimego przemysłu naftowego i usamodzielnieniu go wobec przemysłu naftowego świata. Jest to cel, któremu wiele pracy i ofiar warto jest poświęcić.

Kiedy program naftowy będzie zrealizowany?

Nastąpi to wtedy, gdy cała podkarpacka ziemia pokryje się lasem wież wiertniczych i tryskających ropą szybów — ku rozwojowi przemysłu naftowego i gospodarczej pomyślności Państwa.

C. P.

KIERUNKI HANDLU ZAGRANICZNEGO POLSKI

W KIERUNKACH polskiego handlu zagranicznego zaszły w ostatnim szeregu lat głębokie zmiany, uwidocznione poniżej w kilku zestawieniach liczbowych.

Zasadniczym rysem dynamiki polskiego handlu zagranicznego w ostatnich latach jest stały rozwój handlu drogą morską. Osiągnięte w tej dziedzinie rezultaty są olbrzymie i dotyczą zarówno wywozu, który szczególnie silnie przesunął się w kierunku polskiego morza i portów polskiego obszaru celnego, jak również przywozu.

Brak rynków wschodnich oraz dawne więzy gospodarcze poszczególnych dzielnic Polski wytworzyły jednostronne niemal nastawienie polskiego handlu

zagranicznego w kierunku Niemiec, Austrii i Czechosłowacji. Nastawienie to, trwające do 1925 r. włącznie, stopniowo zmniejszało się od tego okresu, osiągając w r. b. rozmiary znacznie skromniejsze, zatem właściwsze w danych warunkach gospodarczych dla państwa, którego rozwój gospodarczy, o ile nie ma podlegać wstrząsom gwałtownym, musi dokonywać się równomiernie w stosunkach z poszczególnymi krajami i przy należytem wyzyskaniu własnych, bezpośrednich dróg komunikacyjnych i własnych kontaktów z odbiorcą zagranicznym.

Znaczniejsze przestawienie polskiego handlu zagranicznego w kierunku morza było więc koniecznością, domagającą się realizacji bez względu na taką

czy inną politykę państw środkowo-europejskich, z którymi polski obrót handlowy był jednostronnie związany. Polityka Niemiec w stosunku do Polski oraz protekcjonizm agrarny Niemiec, Austrii i Czechosłowacji znakomicie przyspieszyły proces rozwoju polskiego handlu morskiego. Jako naturalna konsekwencja, wypływająca z warunków tak wytworzonych, nastąpiły posunięcia w dziedzinie polskiej polityki handlowej, które w sposób trwały zapewniają rozwój handlu drogą morską. Przedewszystkiem więc rozbudowany został system cel preferencyjnych morskich oraz system kolejowych taryf portowych. Z roku na rok zeszyt, obejmujący portowe taryfy kolejowe, stawał się coraz grubszym. Reglamentacja pokaźnej części przywozu, ułatwiająca kontrolę przywozu towarów kontyngentowanych, ułatwiła również przestawienie przywozu na drogę, wiodącą przez porty polskiego obszaru celnego. Są to zdobycze trwałe, osiągnięte w rekordowym czasie, co niewątpliwie w znacznej mierze ułatwione zostało polityką gospodarczą sąsiadów.

Trudności finansowo-walutowe w państwach środkowa i południo-wschodu Europy wzmogły w r. b. dalszy udział handlu zagranicznego drogą morską.

Poniższa tablica ilustruje rozwój handlu zagranicznego przez porty polskiego obszaru celnego:

Handel zagraniczny :	ładową i morską w ciągu pierwszych lat 1929 — 1932							
	1932				1930 1929			
	P	A	Z	Y	W	Ó	Z	
	w tysiącach tonn				w procentach			
Ogółem:	1062	1976	2360	3613	100	100	100	100
Drogą lądową .	673	1363	1644	2282	63	69	70	63
Przez porty . .	389	613	716	1331	37	31	30	37
w tem:								
przez Gdańsk	205	298	506	1160	19	15	21	32
„ Gdynię	184	315	210	171	18	16	9	5
	w milionach zł				w procentach			
Ogółem:	570	1043	1531	2150	100	100	100	100
Drogą lądową .	377	788	1136	1553	66	76	74	72
Przez porty . .	193	255	395	597	34	24	26	28
w tem:								
przez Gdańsk	116	185	335	546	20	18	22	25
„ Gdynię	77	70	60	51	14	6	4	3
	W Y W Ó Z							
	w tysiącach tonn				w procentach			
Ogółem:	8553	11910	11973	13299	100	100	100	100
Drogą lądową .	2568	4166	5442	7449	30	35	45	56
Przez porty . .	5985	7744	6531	5850	70	65	55	44
w tem:								
przez Gdańsk	3143	5011	4634	4365	37	42	39	33
„ Gdynię	2842	2733	1897	1485	33	23	16	11
	w milionach zł				w procentach			
Ogółem:	706	1275	1634	1781	100	100	100	100
Drogą lądową .	375	787	1120	1313	53	62	69	74
Przez porty . .	331	488	514	468	47	38	31	26
w tem:								
przez Gdańsk	187	320	423	424	26	25	26	24
„ Gdynię	144	168	91	44	21	13	5	2

Udział tonnażu, wywożonego drogą morską, w ogólnym wywozie wzrósł w okresie pierwszych 8 miesięcy lat 1929 — 1932 z 44% na 70%. Udział wartości wywozu drogą morską w wartości ogólnego wywozu zwiększył się w tym samym czasie z 26% na 47%.

Szczególnie silnie rozwinął się wywóz przez Gdynię, stanowił bowiem według wagi 11% ogólnego wy-

wozu z Polski w ciągu 8 miesięcy 1929 r., 33% zaś w analogicznym okresie r. b. Wartościowo ten sam stosunek wyraził się dla Gdyni w 2% i 21%, świadcząc o bardzo silnym rozwoju ładunków drobnicowych.

Udział wywozu przez Gdańsk, jeśli chodzi o tonnaż, nieznacznie tylko zmniejszył się w r. b. w stosunku do lat 1931 i 1930, natomiast w stosunku do 1929 r. był nawet większy. Wartościowo udział wywozu przez Gdańsk zwiększył się w okresie 1929 — 1932 z 24% na 26%.

Przywóz drogą morską nie rozwinął się w tym tempie co wywóz, tem niemniej jednak, szczególnie w porównaniu z r. ub., wykazał znaczny wzrost. Przywóz przez porty wynosił w r. b. 37% tonnażu ogólnego przywozu do Polski oraz 34% ogólnej wartości przywozu.

Udział przywozu przez Gdynię, w ciągu omawianych lat, wzrósł wagowo z 5% do 18%, wartościowo — z 3% do 14%. Udział Gdańska zwiększył się wartościowo i wagowo w porównaniu z r. ub., zmniejszył się natomiast w stosunku do 1929 r.

W zakresie taryf kolejowych i celnych obydwie porty polskiego obszaru celnego korzystają z jednako- wych przywilejów.

Przedmiotem stałej troski jest potrzeba racjonalnego wykorzystania środków transportowych w ramach handlu zagranicznego drogą morską. Tonnaż wywozu znacznie przewyższa tonaż przywozu. Stosunek ten wynosił w r. b. 8 : 1. Ściąganie ładunków masowych tak w przywozie, jak i w tranzycie do portów polskiego obszaru celnego ułatwi kalkulację kosztów transportu, od której jest w znacznym stopniu uzależniony dalszy rozwój handlu morskiego.

Udział poszczególnych kontynentów w polskim handlu zagranicznym przedstawia się, jak następuje:

	P r z y w ó z				W y w ó z			
	1929	1930	1931	1932 7 mies.	1929	1930	1931	1932 7 mies.
	w p r o c e n t a c h							
Europa . . .	77.2	77.5	76.2	73.5	95.3	94.9	94.1	93.8
Azja . . .	3.2	3.5	4.5	5.1	1.7	1.8	2.3	2.5
Amer. Półn. .	12.4	12.1	10.7	11.4	1.1	0.9	0.7	0.9
Amer. Środk. .	0.4	0.5	0.6	0.8	0.0	0.1	0.1	0.0
Amer. Połud. .	3.7	3.0	3.7	4.6	0.7	0.7	0.5	0.6
Afryka . . .	1.3	1.4	2.0	2.7	0.4	0.5	0.6	1.2
Oceania . . .	1.8	0.9	2.4	1.9	0.0	0.0	0.0	0.0

Udział Europy, szczególnie w wywozie, jest w dalszym ciągu dominujący, jednak stopniowo, chociaż powoli, zmniejsza się. Udział Europy w przywozie jest mniejszy, nie sięga bowiem w r. b. $\frac{3}{4}$ wartości ogólnego przywozu. W rezultacie ze wszystkimi kontynentami poza Europą posiadamy saldo ujemne w bilansach handlowych, wynikające z konieczności sprowadzania stamtąd znacznych ilości surowców i artykułów kolonialnych bez możliwości, jak dotychczas, zdobycia odpowiedniej pozycji w wywozie na rynki pozaeuropejskie.

Handel zagraniczny z poszczególnymi krajami, z którymi obrót wykazuje większe pozycje, przedstawiał się w ciągu pierwszych 8 miesięcy lat 1930 — 1932 w liczbach absolutnych oraz w procentach, jak następuje:

Handel z poszczególnymi Krajami
(w miljn. zł)

K r a j e	S t v c z e ń - s i e r p i e ń						1 9 3 0		
	1 9 3 2			1 9 3 1			Przywóz	Wywóz	Saldo
	Przywóz	Wywóz	Saldo	Przywóz	Wywóz	Saldo			
Ogółem: . . .	569·9	706·3	+ 136·4	1 041·3	1 274·8	+ 233·5	1 530·6	1 634·5	+ 103·9
Anglja	47·2	126·8	+ 79·6	72·5	216·4	+ 143·9	118·7	208·9	+ 90·2
Argentyna	13·0	3·7	- 9·3	20·4	2·6	- 17·8	16·8	6·8	- 10·0
Australja	9·9	0·1	- 9·8	27·0	0·1	- 26·9	31·7	0·2	- 31·5
Austrja	25·5	58·2	+ 32·7	54·3	121·4	+ 67·1	87·4	143·9	+ 56·5
Belgja	18·2	29·6	+ 11·4	31·7	39·0	+ 7·3	36·4	38·6	+ 2·2
Brazylja	9·9	0·3	- 9·6	13·6	1·3	- 12·3	12·7	1·8	- 10·9
Czechosłowacja	32·3	67·9	+ 35·6	71·6	92·1	+ 20·5	110·2	147·6	+ 37·4
Danja	10·5	3·7	+ 21·2	10·4	50·1	+ 39·7	20·6	80·3	+ 59·7
Francja	42·6	41·0	- 1·6	76·6	75·1	- 1·5	102·1	42·6	- 59·5
Holandja	20·9	33·4	+ 12·5	29·3	41·7	+ 12·4	53·3	62·4	+ 9·1
Indje Bryt.	21·4	3·5	- 17·9	34·5	3·3	- 31·2	50·2	1	- 46·1
Łotwa	1·0	7·7	+ 6·7	2·3	21·2	+ 18·9	4·0	49·4	+ 45·4
Niemcy	113·4	106·2	- 7·2	252·8	213·6	- 39·2	412·9	420·9	+ 8·0
Rumunja	4·8	15·1	+ 10·3	9·1	19·8	+ 10·7	14·8	33·2	+ 18·4
Stany Zjednocz.	65·9	6·1	- 59·8	115·3	8·2	- 107·1	187·8	15·8	- 172·0
Szwajcaria	30·3	20·3	- 10·0	57·9	37·8	- 20·1	57·8	33·2	- 24·6
Szwecja	10·4	40·4	+ 30·0	20·3	55·5	+ 35·2	26·5	78·4	+ 51·9
Węgry	3·4	5·1	+ 1·7	8·0	20·0	+ 12·0	15·5	22·3	+ 6·8
Włochy	19·8	22·1	+ 2·3	38·9	24·4	- 14·5	49·5	19·7	- 29·8
Z. S. R. R.	11·3	13·6	+ 2·3	20·5	100·4	+ 79·9	28·9	86·6	+ 57·7

Handel z poszczególnymi Krajami (w procentach)

K r a j e	Przywóz						Wywóz					
	s t y c z e ń - s i e r p i e ń						s t y c z e ń - s i e r p i e ń					
	1932	1931	1930	1932	1931	1930	1932	1931	1930	1932	1931	1930
Anglja	8·3	7·0	7·7	18·0	17·0	12·8	3·8	3·3	3·3	0·5	0·3	0·3
Argentyna	2·3	2·0	1·1	0·5	0·2	0·4	0·2	0·2	0·3	1·1	1·7	3·0
Australja	1·7	2·6	2·1	0·0	0·0	0·0	19·9	24·3	27·0	15·1	16·7	25·8
Austrja	4·5	5·2	5·7	8·3	9·5	8·8	0·8	0·9	1·0	2·1	1·5	2·0
Belgja	3·2	3·0	2·4	4·2	3·1	2·4	11·5	11·1	12·3	0·9	0·6	1·0
Brazylja	1·7	1·3	0·8	0·0	0·1	0·1	5·3	5·6	3·8	2·9	3·0	2·0
Czechosłowacja	5·7	6·9	7·2	9·6	7·2	9·0	1·8	1·9	1·7	5·7	4·3	4·8
Danja	1·8	1·0	1·3	4·5	3·9	4·9	0·6	0·8	1·0	0·7	1·6	1·4
Francja	7·5	7·3	6·7	5·8	5·9	2·6	3·5	3·7	3·2	3·1	1·9	1·2
Holandja	3·7	2·8	3·5	4·7	3·3	3·8	2·0	2·0	1·9	1·9	7·9	5·3

Indje Bryt.	3·8	3·3	3·3	0·5	0·3	0·3
Łotwa	0·2	0·2	0·3	1·1	1·7	3·0
Niemcy	19·9	24·3	27·0	15·1	16·7	25·8
Rumunja	0·8	0·9	1·0	2·1	1·5	2·0
Stany Zjednocz.	11·5	11·1	12·3	0·9	0·6	1·0
Szwajcaria	5·3	5·6	3·8	2·9	3·0	2·0
Szwecja	1·8	1·9	1·7	5·7	4·3	4·8
Węgry	0·6	0·8	1·0	0·7	1·6	1·4
Włochy	3·5	3·7	3·2	3·1	1·9	1·2
Z. S. R. R.	2·0	2·0	1·9	1·9	7·9	5·3

Z poszczególnymi grupami krajów stosunki w zakresie handlu zagranicznego układały się, jak następuje:

Udział poszczególnych grup krajów Europy w handlu zagranicznym Polski w ciągu pierwszych 8 miesięcy lat 1930—1932

GRUPY KRAJÓW	P r z y w ó z			W y w ó z			S a l d o		
	(udział w procentach)						(w miljn. zł)		
	1932	1931	1930	1932	1931	1930	1932	1931	1930
Anglja	8·3	7·0	7·7	18·0	17·0	12·8	+ 79·6	+ 143·9	+ 90·2
Niemcy, Austrja, Czechosłowacja	30·1	36·4	39·9	33·0	33·4	43·6	+ 61·1	+ 48·4	+ 101·9
Belgja, Francja, Holandja, Szwajcaria	19·7	18·7	16·4	17·6	15·3	10·8	+ 12·3	- 1·9	- 72·8
Kraje skandynawskie i bałtyckie ¹⁾	4·6	4·0	4·4	14·7	13·4	16·3	+ 78·3	+ 130·3	+ 197·7
Kraje bałkańskie i Węgry ²⁾	4·4	2·3	2·0	4·9	3·4	3·2	+ 9·8	+ 19·3	+ 21·5
Włochy, Hiszpanja, Portugalia	3·9	4·1	3·4	3·6	2·3	1·6	+ 2·8	- 13·5	- 26·1
Z. S. R. R.	2·0	2·0	1·9	1·9	7·9	5·3	+ 2·3	+ 79·9	+ 57·7

Na szczególną uwagę zasługuje rozwój handlu polsko-angielskiego, którego udział tak po stronie polskiego przywozu jak wywozu wydatnie wzrósł. Szczególnie silny wzrost wykazał udział wywozu do Anglii, stanowił bowiem w r. b. 18·0% ogólnego wywozu, wobec tylko 15·1%, które w tym samym czasie stanowił wywóz do Niemiec. Zwiększenie się znaczenia Anglii, jako rynku zbytu dla towarów polskich, wiąże się ściśle ze zmniejszeniem się udziału wywozu na rynki środkowo-europejskie.

Spadek kursu funta oraz przejście do protekcjonizmu celnego rozmach wywozu polskiego do Anglii niewątpliwie osłabiły. Znaczenie przywozu angielskiego rośnie również, co stwarza zdrowe podstawy dla ustalenia tak pożądaných ożywionych stosunków handlowych polsko-angielskich.

Obrót handlowy z 3 krajami środkowo-europejskimi (Niemcy, Czechosłowacja i Austrja) zmniejsza się — w stosunku do ogólnego obrotu zagranicznego Polski — w związku z protekcjo-

¹⁾ Danja, Szwecja, Norwegja, Finlandja, Estonja, Łotwa, Litwa.

²⁾ Jugosławja, Rumunja, Bułgarja, Grecja, Turcja.

nizmem agrarnym, stosowanym przez te kraje, oraz stanem beztraktatowym z Niemcami. Ogólny bilans handlowy z temi krajami jest dodatni, z tem jednak, że stosunkowo nieznaczne w r. b. ujemne saldo w obrotach polsko-niemieckich skompensowane zostało nadwyżkami wywozu do Czechosłowacji i Austrii. Udział wywozu do Czechosłowacji wzrósł nawet w ciągu omawianego okresu w porównaniu z analogicznym okresem r. ub. Cechą charakterystyczną obrotów z temi krajami w r. b. są trudności walutowe, jakie eksporter polski napotyka przy otrzymywaniu zapłaty za towar, bądź nawet w momencie przekraczania przez towar granicy (np. w Czechosłowacji).

Najbardziej charakterystyczne zmiany zaszły w grupie państw zachodnio-europejskich, dysponujących mocną walutą (Francja, Holandia, Belgja, Szwajcarja). Udział tych krajów w wywozie z Polski wzrósł w ciągu ostatnich 3 lat z 10·8% do 17·6%. W mniejszym stopniu zwiększył się udział w przewozie z 16·4% do 19·7%. Stale i równomiernie wzrasta udział obrotów handlowych z Belgją, pewne wahania w poprzednich 2 latach wykazywał pod tym względem obrót z Holandją, natomiast udział wywozu do Francji zmniejszył się w r. b. przy utrzymanej tendencji do wzrostu udziału w przywozie z tego kraju. Wywóz do Francji, rozwijający się gwałtownie w ciągu 1931 r. — w ścisłym związku z panującymi wówczas na tym rynku stosunkowo najlepszymi warunkami zbytu — został w końcu 1931 r. bardzo ograniczony w drodze zakazów przywozu i podwyżek celnych (artykuły rolne, drzewo, węgiel). Ujemne ogólne saldo bilansu handlowego z temi

krajami (naskutek nadwyżek importu z Francji nad eksportem do tego kraju) zastąpione zostało w r. b. saldem dodatnim.

Obroty handlowe z krajami bałtyckimi i skandynawskimi odznaczają się dużą przewagą wywozu nad przywozem. Najbardziej charakterystyczne w tej mierze są obroty z Finlandją, dokąd w ciągu pierwszych 8 miesięcy r. b. wyeksportowano towarów za zł 7·4 miljn., importowano zaś za zł 0·5 miljn. Niepomyślnie, jak wynika z zestawień wyżej przytoczonych, rozwija się obrót handlowy z Łotwą, która odczuwa w r. b. poważne trudności finansowo-dewizowe. Udział wywozu na Łotwę spadł z 3·0% w 1930 r. do 1·1% w r. b.

Kraje bałkańskie zajmują stosunkowo skromny udział w obrotach handlowych z Polską, które w tych ramach zamykają się pewnym saldem dodatnim dla Polski. Trudności walutowe i finansowe, jakie te kraje wszystkie bez wyjątku odczuwają, w chwili obecnej utrudniają utrzymanie nawet tego stosunkowo nieznacznego udziału w obrotach handlowych, który dotąd statystyka rejestrowała.

W grupie Włochy, Hiszpanja, Portugalia dominujące miejsce zajmują, oczywiście, Włochy, z którymi bilans handlowy zamknięty został w r. b. saldem dodatnim — w przeciwieństwie do lat poprzednich.

Obroty handlowe z Z. S. R. R. ulegają wielkim wahaniom, szczególnie w dziale wywozu. Zmiany gwałtowne zarejestrowane zostały w r. b. w związku z przejściowym prawdopodobnie zmniejszeniem się wywozu wyrobów hutniczych.

St. B.

ŻYCIE GOSPODARCZE

STATYSTYKA LUDNOŚCI. — Według spisu ludności z grudnia 1931 r. ludność Polski liczy 32 120 020, przyczem w okresie 10-lecia 1921 — 1931 powiększyła się o 4 943 303, t. j. o 18·2%. W samym roku 1931 przyrost ludności — według statystyki ruchu naturalnego i migracyjnego — wyniósł 482 575, w I półroczu r. b. zaś 241 726, co w skali rocznej odpowiadałoby prawie ściśle przyrostowi w 1931 r. Porównanie I półroczu 1931 r. i 1932 r. wykazuje, że przyrost naturalny był prawie identyczny, natomiast w bilansie migracyjnym zamiast 30-tysięcznej nadwyżki emigracyjnej w I półroczu r. ub. mamy w I półroczu r. b. 12-tysięczną nadwyżkę imigracyjną, gdyż emigracja była w r. b. blisko 6-krotnie mniejsza niż w r. ub., a powrót wychodźców zmniejszył się tylko o 1/5.

Przyrost ludności w okresie ostatnich kilku lat — od w I połowie jeszcze kryzysowego roku 1926 (kryzys 1925/26) do obecnej chwili — ilustruje następujące zestawienie szacunkowe (w tysiącach):

	W o j e w ó d z t w a :				
	Ogółem	centralne	wschodnie	zachodnie	południowe
	S t a n l u d n o ś c i				
1/I 1926	29 740	12 376	5 041	4 215	8 108
1/I 1927	30 104	12 540	5 135	4 263	8 166
1/I 1928	30 485	12 705	5 227	4 317	8 236
1/I 1929	30 909	12 910	5 314	4 372	8 313
1/I 1930	31 258	13 076	5 391	4 418	8 373
1/I 1931	31 685	13 261	5 489	4 472	8 463
1/I 1932	32 176	13 490	5 589	4 531	8 566

P r z y r o s t l u d n o ś c i					
1931	491 ¹⁾	239	100	59	103
I półr. 1932	242

Po spadku przyrostu ludności w roku 1926 — zarówno dzięki niższemu przyrostowi naturalnemu, jak i podniesieniu się nadwyżki emigracyjnej — od 1927 r. następuje wzmaganie się przyrostu ludności, przerwane jedynie w 1929 r. — dzięki gwałtownemu podniesieniu (mianowicie podwojeniu się) nadwyżki emigracyjnej (silny wzrost wychodźstwa i spadek powrotu wychodźców). Największy w województwach zachodnich i południowych przyrost ludności tłumaczy się mniejszym w tych grupach województw przyrostem naturalnym i większą z nich emigracją.

Aczkolwiek na same wahania przyrostu ludności prawie decydujący wpływ miały silne przemiany w ruchu migracyjnym, to jednak trzonem zasadniczym tego przyrostu, źródłem jego dużych rozmiarów jest — oczywiście — przyrost naturalny.

W omawianym okresie przedstawiał się on następująco:

1926	456 414	1930	525 464
1927	433 080	1931	470 902
1928	479 151	1932 I półr.	229 745
1929	468 140		

Przeciętny przyrost naturalny za 6-letni okres 1926 — 1931 wyniósł 472 tys., przyczem maksimum swoje osiągnął w 1930 r., w 1931 r. zaś był znacznie niższy — prawie równy wyprowadzonej przeciętnej. Słaby wzrost przyrostu naturalnego w 1930 r.

¹⁾ Według poprawionego szacunku Gł. Urz. Stat.

przypisać należy przede wszystkim zwiększeniu się urodzeń, przy jednoczesnym spadku śmiertelności. Spadek przyrostu naturalnego w 1931 r. tłumaczy się prawie całkowicie spadkiem liczby urodzeń; to skurczenie się rozrodczości wzmogło się jeszcze w I półroczu r. b., i choć jednocześnie liczba zgonów obniżyła się, przyrost naturalny w r. b. uległ dalszej redukcji. Ilustruje to poniższe zestawienie:

	Urodzenia żywe	Zgony
1926	989 183	532 769
1927	958 733	525 653
1928	983 720	504 569
1929	987 797	519 657
1930	1 015 834	490 370
1931	965 795	494 893
1932 I półr.	472 972	243 227

Liczba urodzeń rocznie była wciąż bliska miliona — z tendencją zwykłą, przekroczyła milion w 1930 r., lecz od tego czasu wykazuje spadek, związany niewątpliwie z depresją gospodarczą i jej reperkusjami na sytuację materialną ludności. Bardzo korzystnie przedstawia się kwestja śmiertelności: liczba zgonów stale maleje tak, że — wobec jednoczesnego wzrostu urodzeń — już w 1930 r. liczba urodzeń była więcej niż dwukrotnie większa od liczby zgonów; stosunek ten nieco popsuł się w 1931 r., ale w I półroczu r. b. już znowu wynosi więcej niż 2. Mimo to, jak już zaznaczyliśmy — przyrost naturalny spada od 1931 r. — w związku z załamaniem się w tym roku tendencji zwykłej urodzeń.

Przyrost naturalny w stosunku do liczby ludności w okresie 1926 — 1932 wykazywał następujące wahania:

	Przyrost na 1000 mieszkańców		Przyrost na 1000 mieszkańców
1926	15·2	1930	16·7
1927	14·3	1931	14·8
1928	15·6	1932 I półr.	14·3
1929	15·0		

Spadek przyrostu naturalnego w liczbach procentowych jest oczywiście — wobec jednoczesnego wzrostu liczby ludności — znacznie silniejszy. W r. b. współczynnik (stosunek do liczby ludności) przyrostu naturalnego osiągnął poziom najniższy w rozpatrywanym okresie (taki sam jak w 1927 r.). Najwyższy współczynnik był w 1930 r., kiedy jednocześnie swe maksimum osiągnął współczynnik urodzeń (32·3 — choć przedtem w 1925 r. wynosił nawet i 35·0).

W stosunku do okresu przedwojennego przyrost naturalny wykazuje ostatnio poziom nieco niższy, ale jeśli porównamy przyrost przedwojenny (16·4 na tysiąc mieszkańców) z przyrostem w 1930 r. (16·7), to okazuje się, że ten ostatni był nawet większy. W strukturze jednak przyrostu zaszła zasadnicza zmiana: jeśli przed wojną tak wysoki przyrost zawdzięczać należało przede wszystkim ogromnej liczbie urodzeń (37·4 na tysiąc mieszkańców), to obecnie (w 1930 r.) o wysokim przyroście decyduje stosunkowo niski stopień śmiertelności (15·6). W stosunku więc do okresu przedwojennego liczba urodzeń znacznie spadła — z 37·4 do 32·3 (w 1930 r.) na tysiąc mieszkańców, ale wybitnie skurczyła się również liczba zgonów — z 21·0 na 15·6 (w 1930 r.) na tysiąc mieszkańców.

Przyrost naturalny w Polsce jest znacznie wyższy niż w innych państwach (z wyjątkiem Z. S. R. R.), jak to wykazuje następujące zestawienie dla roku 1930 (na tysiąc mieszkańców)

Z. S. R. R. (europ.)	21·7 ¹⁾	Norwegia	6·9
Polska	16·7	Niemcy	6·4
Rumunia	15·6	Szkocja	6·1
Holandja	14·0	Belgia	5·8
Portugalia	13·9	Islandja	5·7
Japonja	13·0 ²⁾	Szwajcaria	5·6
Włochy	12·3	Anglia	4·9
Hiszpanja	11·7	Szwecja	3·7
Węgry	9·8	Austria	3·3
Litwa	9·4	Francja	2·4
Czechosłowacja	8·6		

Znaczna przewyżka przyrostu naturalnego ludności w Polsce w porównaniu z innymi państwami wynika tylko ze stosunkowo o wiele większej rozrodczości, gdyż śmiertelność w Polsce jest

jeszcze naogół większa niż w innych krajach. Z pośród wymienionych państw stosunkowo więcej urodzeń niż w Polsce było tylko w Z. S. R. R. i Rumunii, zato mniejszą liczbę śmiertelności wykazuje znaczna większość państw, z wyjątkiem tylko: Francji (15·7), Litwy (15·9), Hiszpanii (17·3), Portugalji (18·7), Rumunii (19·4), Japonji (20·0) i Z. S. R. R. (21·0).

Natężenie przyrostu naturalnego jest w poszczególnych dzielnicach Polski bardzo różne — zależnie w większym stopniu od współczynnika urodzeń — choć i współczynnik zgonów wykazuje w niektórych częściach Państwa znaczne odchylenie. Największą śmiertelność wykazują województwa południowe, już znacznie mniejszą — centralne i wschodnie, najmniejszą — województwa zachodnie. Liczba urodzeń natomiast jest stosunkowo największa w województwach wschodnich i w porównaniu z województwami zachodnimi, gdzie rozrodczość jest najsłabsza, wykazuje bardzo poważną rozpiętość. Przyrost naturalny jest wobec powyższego najsilniejszy w województwach wschodnich, gdzie dochodzi do 2% ludności rocznie, najniższy — w województwach południowych.

Powyższe uwagi ilustruje liczbowo następujące zestawienie za ostatnie 3 lata:

	1930	1931	1932 I półr.
na 1 000 mieszkańców			
Urodzenia żywe			
Wojew. centralne	32·0	30·0	26·9
" wschodnie	36·4	33·6	33·6
" zachodnie	29·5	27·7	27·5
" południowe	32·3	30·6	31·7
Zgony			
Wojew. centralne	15·1	15·0	14·5
" wschodnie	15·5	15·1	14·6
" zachodnie	14·2	14·0	13·8
" południowe	17·5	17·8	17·1
Przyrost naturalny			
Wojew. centralne	16·9	15·1	12·3
" wschodnie	20·9	18·5	19·1
" zachodnie	15·3	13·7	13·6
" południowe	14·9	12·7	14·5

Jak widzimy, największy spadek urodzeń, a w ślad za tem i przyrostu naturalnego wykazują ostatnio województwa centralne. Poważniejszy spadek przyrostu wykazują również województwa zachodnie. Natomiast mały jest spadek przyrostu w województwach południowych, gdzie spadek urodzeń był bardzo niewielki.

Niezmiernie charakterystyczna dla oceny sytuacji gospodarczej jest statystyka zawieranych małżeństw. Otóż, liczba małżeństw stale od 1926 r. wzrastała; ale w 1930 r. następuje już zahamowanie wzrostu, a od 1931 r. zaczyna się już spadek, który zaraz w pierwszym roku wynosi 9%. Odpowiednie dane przedstawiają się następująco:

	Małżeństwa	
	ogółem	na 1 000 mieszkańców
1926	256 948	8·6
1927	258 259	8·5
1928	294 788	9·6
1929	300 625	9·7
1930	300 421	9·5
1931	273 332	8·6
1932 I półr.	138 183	8·6

	1930	1931	1932 I półr.
na 1 000 mieszkańców			
Wojew. centralne	9·7	8·5	8·3
" wschodnie	9·8	8·3	9·7
" zachodnie	8·8	8·4	7·7
" południowe	9·8	9·1	8·7

Jak widzimy, liczba małżeństw ostatnio szczególnie silnie spadła w województwach centralnych. W porównaniu z okresem przedwojennym nawet obecna zmniejszona liczba małżeństw jest poważnie większa (8·6 wobec 7·0).

KRYZYS GOSPODARCZY A STUDJA WYŻSZE. — Kryzys gospodarczy nie osłabił pędu do studjów wyższych. Mimo znacznego pogorszenia się sytuacji materialnej ludności, mimo że możność zdobycia środków utrzymania dla tych studentów, którzy nie mają pomocy rodziny (a liczba stosunkowa takich jeszcze się przez kryzys zwiększyła) — zapisy na studia wyższe nie uległy redukcji. Zaznaczyć ubocznie należy, że

¹⁾ Dla 1927 r.

²⁾ Dla 1929 r.

w rozpatrywanym przez nas okresie nie działały jeszcze momenty specjalne, związane z silnym osłabieniem ilościowym roczników wojennych (urodzonych w 1915 r. i późniejszych), gdyż te dopiero zaczęły dochodzić do odpowiedniego wieku w r. b., a w głównej masie zaczęły napływać do uczelni wyższych dopiero w 1933 r. i kilku następnych.

Nieemożność przejścia po ukończeniu gimnazjum wprost do życia, wprost do pracy, gdyż tę uzyskać jest bardzo trudno, nawet często i praktykę bezpłatną — skłania jednak do zapisańia się, mimo wszystko, do uczelni wyższej, do próbowania, że może się jakoś sytuacja ułożyć, może kryzys tymczasem minie. Chyba tylko elementy wiejskie, dla których studja wyższe związane są z reguły z oderwaniem się od domu i instalacją w mieście — w większym stopniu pozostają w domu i stosunkowo słabszą falą napływają do uczelni wyższych.

Napływ nowych studentów do wyższych zakładów naukowych w pięcioleciu akademickim 1927/28 — 1931/32 ilustruje następujące zestawienie:

	Liczba nowoimatrikulowanych	W stos. do roku poprzedzającego
1927/28 . . .	12 470	
1928/29 . . .	13 282	106·5
1929/30 . . .	14 118	106·3
1930/31 . . .	14 925	106·1
1931/32 . . .	15 368	103·0

Jak widzimy, liczba nowych studentów z roku na rok podnosiła się, i to bardzo regularnie (z nieznacznym tylko osłabieniem) i dopiero w roku 1931/32 nastąpił silny spadek tempa tego wzrostu (do połowy).

Te tendencje w napływie studentów wyższych zakładów dotyczą jednakowo i mężczyzn i kobiet. Specjalnych różnic pod tym względem nie zauważa się, gdyż procent studentek w liczbie nowoimatrikulowanych pozostaje przez ostatnie 3 lata prawie ten sam. Mianowicie, gdy w 1928/29 r. podskoczył dość silnie — z 27·2% w poprzednim roku do 31·1%, w 1929/30 r. obniżył się do 29·2% i w następnych latach wynosił już mniej więcej tyleż: 29·5% i 29·3%.

Wpływ kryzysu zaznacza się nie tylko w ruchu nowowstępujących studentów, lecz i w ruchu ogólnej liczby studentów. Otóż, liczba ogólna studentów wzrasta, ale wzrasta w tempie słabszym niż liczba nowoimatrikulowanych, jak to wykazuje poniższe zestawienie:

	Liczba studentów	W stos. do roku poprzedniego
1927/28 . . .	41 734	
1928/29 . . .	43 607	104·5
1929/30 . . .	45 486	104·3
1930/31 . . .	48 155	105·9
1931/32 . . .	49 770	103·4

Tendencja wzrostu załamuje się wyraźnie w 1931/32 r. — podobnie jak i przy napływie nowych studentów, przyczem w tym roku zwykła ogólnej liczby studentów jest procentowo nawet nieco większa niż liczba nowych studentów.

Silniejszą tendencję wzrostu wykazuje liczba kończących studja wyższe, co do której dane Gł. Urz. Stał. zestawia tylko za lata 1928/29 — 1930/31. Odpowiednie liczby przedstawiają się następująco:

	Dyplomy wydane	W stos. do roku poprzedniego
1928/29 . . .	4 212	
1929/30 . . .	4 637	110·1
1930/31 . . .	4 951	106·7

Prawdopodobnie i tutaj rok 1931/32 przyniesie poważną zniżkę tempa wzrostu.

Jeśli ustalimy, że w ciągu 1928/29 r. ukończyło wyższe zakłady naukowe 4 212 studentów, a na rok 1929/30 zapisało się 14 118, to wypadaloby, że liczba studentów w 1929/30 r. powinna wzrosnąć o 9 896, a wzrosła tylko o 1 879; podane dwie liczby wzrostu dla 1930/31 r. wynoszą 10 288 i 2 669 i dla 1931/32 r. 10 417 i 1 685. Krzyżują się tu, niewątpliwie, 2 tendencje. Jedna — to wzrost liczby porzucających studja ze względu na kryzys gospodarczy i jego skutki; druga — to wzrost liczby przedłużających swe studja ze względu na cięższe warunki bytu, a zwłaszcza niemożność poświęcenia się intensywnej pracy, związanej z egzaminami i pracami dyplomowymi. Zdaje się, że pierwsza tendencja wyraźnie zaczyna przeważać.

Przyjdziemy teraz do najbardziej interesującej nas kwestii: jak kryzys gospodarczy odbija się na przygotowaniu przyszłych kadr fachowo-kierowniczych pracowników w gospodarce krajowej. Otóż, pod tym względem obraz przedstawia się bardzo smutnie. Wiadomo, jak brak nam gruntownie naukowo przygotowanych pracowników kierowniczych i specjalistów w przemyśle, handlu, rolnictwie, bankowości i t. p. Oczywiście, obecne ogromne skurczenie się produkcji i wymiany i ciężkie położenie finansowe warsztatów pracy spowodowało, że dostęp do życia gospodarczego dla młodych techników, ekonomistów, handlowców stał się nad wyraz trudnym, a dużo pracowników względnie samodzielnych przedsiębiorców z wyższym wykształceniem znalazło się bez pracy lub w krytycznym położeniu. Sytuacja ta — przejściowa, konjunkturalna — spowodowała odwrócenie się młodzieży od studjów technicznych, rolniczych i handlowych i skierowanie się na studja medyczne, prawne i filozoficzne. I tak, gdy ogólna liczba nowoimatrikulowanych wzrasta, napływ nowych studentów na wydziały, dostarczające kadr pracowniczych dla życia gospodarczego, od 1930 r. wybitnie kurczy się. Ten szkodliwy i dla całego społeczeństwa i dla samej młodzieży ruch ilustruje następujące zestawienie:

	Słuchacze nowoimatrikulowani				
	1927/28	1928/29	1929/30	1930/31	1931/32
Rolnictwo	697	575	840	750	743
Nauki techniczne	1 218	1 410	1 457	1 546	1 476
w tem:					
komunikacja i inżynieria	261	377	371	424	400
architektura	128	102	135	139	131
mechanika i elektrotechnika	389	472	463	519	481
chemia	192	196	201	189	156
miernictwo i ogólna technika	154	161	146	162	204
górnictwo i hutnictwo	94	102	141	113	104
Nauki handlowe	1 289	1 670	1 798	1 581	1 288

Szczególnie silny był spadek liczb nowych studentów na uczelniach handlowych, i w 1931 r. liczba nowoimatrikulowanych na studja handlowe spadła do poziomu z 1927/28 r. Największy był spadek napływu studentów na studja techniczne, przyczem zaczął się dopiero przeważnie w 1931 r.

Jeśli chodzi o dopływ nowych sił z wyższym wykształceniem do życia gospodarczego, a więc o kończących studja wyższe, związane z gospodarstwem społecznym — to odpowiednia statystyka za lata 1928/29 — 1930/31 przedstawia się następująco:

	1928/29	1929/30	1930/31
Rolnictwo	236	255	221
Nauki techniczne	548	640	744
„ handlowe	170	231	352

Jak widzimy, dopływ nowych pracowników z wyższym wykształceniem do 1931 r. jeszcze wzmagal się — z wyjątkiem jedynie rolnictwa. Skutki dzisiejszego spadku napływu nowych studentów na odpowiednie uczelnie dadzą się odczuć dopiero za lat kilka i — jeśli przypadną na okres ożywienia — będą tem boleśniejsze.

GÓRNICTWO I PRZEMYSŁ

GÓRNICTWO WĘGLOWE

STAN PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO WE WRZEŚNIU 1932 R.—Sytuacja przemysłu węglowego we wrześniu w porównaniu z sierpniem uległa pewnemu pogorszeniu, przyczem spadek głównie zbytu na rynku wewnętrznym, podczas gdy eksport utrzymał się mniej więcej na poziomie poprzedniego miesiąca.

Liczbowo stan przemysłu węglowego we wrześniu — według danych tymczasowych — ilustruje następujące zestawienie (w tys. tonn):

Rejony węglowe	Wydobycie	Zbyt w kraju ¹⁾	Eksport	Zapasy na zwalach ²⁾
Śląski	1 766	844	750	1 923
Dąbrowski	476	289	168	539
Krakowski	157	126	1	134
Razem:	2 399	1 259	919	2 596

¹⁾ Bez zużycia własnego kopalń i deputatów.

²⁾ Obliczono przy uwzględnieniu węgla, zużytego na cele własne kopalń, na deputaty robotnicze, oraz węgla, skreślonego przy sprawdzaniu zapasów.

Sierpień 1932!)	2 434	1 286	916	2 617
Zmiany w stosunku do sierpnia 1932	- 35	- 27	+ 3	- 21

Z danych zestawienia tego wynika, że wydobycie węgla kamiennego we wrześniu w stosunku do sierpnia spadło o 35 tys. t; w porównaniu z wrześniem 1931 r. spadło ono o 1 083 tys. t. Przeciętne dzienne wydobycie we wrześniu (przy 26 dniach roboczych) wynosiło ok. 92 tys. t, a zatem w porównaniu z sierpniem spadło o ok. 2 tys. t. Spadek wydobycia, jak również jego natężenia, zaznaczył się silniej w rej. śląskim i krakowskim niż w rej. dąbrowskim.

Ogólny zbył węgla kamiennego spadł we wrześniu w stosunku do sierpnia o 24 tys. t. Udział zbytu krajowego spadł do 57·81% (w sierpniu 58·40%), a eksport wzrósł do 42·19% (41·60%) zbytu ogólnego.

Zbył węgla w kraju w porównaniu z sierpniem spadł o 27 tys. t, co ze względu na początek sezonu jesiennego, t. j. okresu gromadzenia zapasów zimowych, uważać należy za objaw niekorzystny. Z poszczególnych grup odbiorców węgla najpoważniejszy spadek wykazują dostawy kolejowe. Spadek ten jest następstwem wstrzymania dodatkowych zamówień, które wynosiły w sierpniu 100 tys. t, oraz utrzymania ze strony Min. Komunikacji zamówień na poziomie o 20% niższym od normalnego. Ubytek, poniesiony wskutek ograniczenia dostaw kolejowych, został częściowo skompensowany przez wzrost odbioru ze strony przemysłu, handlu i bezpośrednich konsumentów węgla dla opału domowego. Z poszczególnych gałęzi przemysłu poważniejszy wzrost zapotrzebowania cechuje przemysł papierniczy, dalej rolnictwo łącznie z jego przemysłami oraz gazownie. Natomiast pewien spadek wykazuje przemysł hutniczo-żelazny, cukrowniczy i solny, w słabszym zaś stopniu przemysł chemiczny, cementowy i ceramiczny łącznie z cegielniami i wapiennikami, dalej przemysł przetwórczy metalowy i inny. Pozostałe natomiast gałęzie przemysłu cechuje nieznaczna poprawa. Zbył węgla na cele opału domowego kształtował się nieco pomysłniej niż w sierpniu.

Eksport²⁾ węgla kamiennego we wrześniu wzrósł w stosunku do sierpnia o 3 tys. Spadek wywozu do Austrii częściowo przypisać należy wprowadzeniu od dn. 2/IX r. b. kontyngentów przywozowych na węgiel, a głównie nagromadzeniu poważnych zapasów węgla na rynku austriackim w poprzednich okresach. Poprawa eksportu do Francji jest następstwem wzmoczenia się wysyłek węgla dla celów bunkrowych, który—jak wiadomo—nie jest zaliczany do kontyngentu. Eksport do Włoch wykazuje spadek dość poważny, wywołany częściowo niekorzystnym kształtowaniem się cen na tym rynku oraz brakiem odpowiedniego tonnażu okrętowego.

Ponieważ wydobycie węgla kamiennego było nieco mniejsze niż ogólny zbył łącznie z użyciem na cele własne kopalń, przeto zapasy węgla na zwalach kopalnianych nieznacznie spadły i wynosiły z końcem miesiąca 2 596 tys. t.

Liczba robotników w, zapisanych z końcem miesiąca sprawozdawczego w kopalniach węgla kamiennego, wynosiła:

Rejony	Sierpień	Wrzesień	Zmiany w stosunku do lipca
Śląski . . .	56 164	55 734	- 430
Dąbrowski .	24 310	24 456	- 54
Krakowski .	7 693	7 698	+ 5
Razem:	88 167	87 688	- 479

Wydajność pracy, a więc przeciętne wydobycie na robotniko-dniówkę w kopalniach węgla kamiennego, wynosiła w sierpniu 1 413 kg, czyli o 15 kg więcej w porównaniu z sierpniem. W poszczególnych rejonach węglowych przedstawiała się następująco (w kg):

Rejony	Lipiec	Sierpień
Śląski . . .	1 579	1 611
Dąbrowski .	1 012	1 030
Krakowski .	1 123	1 118

Płace robotnicze w miesiącu sprawozdawczym nie uległy zmianie. Przeciętne zarobki na dniówkę opłaconą

¹⁾ Liczby poprawione.

²⁾ Liczby, dotyczące eksportu, omówiliśmy szczegółowo w zesz. 37, str. 1.080.

całej załogi w poszczególnych rejonach węglowych wykazuje następująco: zestawienie (w zł):

Rejony	Sierpień	Lipiec	Czerwiec
Śląski	9·56	9·60	9·72
Dąbrowski	7·90	7·47	8·02
Krakowski	7·33	7·26	7·41

Preraktacje w sprawie płac urzędniczych między Związkiem Pracodawców Górnośląskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego w Katowicach i organizacją zawodową pracowników umysłowych ciężkiego przemysłu nie doprowadziły do pozytywnego rezultatu, i sprawa uregulowania poborów urzędników taryfowych została przekazana Komisji Pojednawczej. Na posiedzeniu w dn. 5/X 1932 r. Komisja Pojednawcza i Arbitrażowa w Katowicach wydała orzeczenie w sprawie obniżki poborów pracowników umysłowych w przemyśle górniczo-hutniczym następującej treści: „Stawki poborów początkowych, stopni starszeństwa, poborów końcowych, dodatku domowego i na dzieci, wymienione w tabeli poborów, ustalonej na podstawie orzeczenia Komisji Pojednawczej i Arbitrażowej, obowiązującej od dn. 1/III 1932 r., obniża się o 6%. W ten sposób uregulowane stawki obowiązują od 1/X 1932 r. do 30/X 1933 r. z tem, że mogą być wypowiedziane na 3 miesiące przed upływem tego terminu. O ile wypowiedzenie nie nastąpi w tym terminie, stawki te obowiązują na każde następne 3 miesiące z 1-miesięcznym wypowiedzeniem”.

Orzeczenie to nie zostało podpisane przez ławników ze strony pracodawców, którzy odmówili złożenia swych podpisów. Jednocześnie Związek Pracodawców Górnośląskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego wniósł sprzeciw do Min. Opieki Społecznej.

Ceny węgla w kraju loco kopalnia pozostały bez zmiany. Ceny węgla eksportowego do krajów licencyjnych prócz Czechosłowacji, wskutek wzmoczonej konkurencji węgla z Zagłębia Ruhry i Saary, zostały obniżone. Ceny węgla f. o. b. Gdańsk/Gdynia kształtowały się zwykle i dochodziły dla grubych gatunków węgla górnośląskiego do sh 13/3 za tonnę, a dla dąbrowskiego do sh 12 za tonnę.

Frachtowanie węgla utrzymało się mniej więcej na poziomie poprzedniego miesiąca. Stawki naogół utrzymały się na poprzednim poziomie. Za statek ok. 3 000 t płacono z Gdańska/Gdyni za tonnę (w sh papierowych): Sztokholm 4/3, Kopenhaga 4/6, Aarhus 4/9, Oslo 5/3, Ryga 4/6, Helsingfors 4/3, Gent 4/6, Rouen 5/6 — 6/6, Bordeaux 6/9, Amsterdam/Rotterdam 5 — 5/3, Barcelona 11, Wenecja 8/6, G. S. S. L. 7/6, Dublin 6/3, Fenit 8, Algier 8/6, Buenos Aires 10, Rio de Janeiro 9.

Produkcja koksu w miesiącu wrześniu utrzymała się na poziomie sierpnia i wynosiła 98 811 t, natomiast dość znacznie wzrósł zbył ogólny koksu, a mianowicie o 9 475 t do 105 481 t, z czego na zbył krajowy przypada 75 878 t (o 10 623 t więcej), a na eksport 29 603 t (o 1 148 t mniej). Wzrost zbytu krajowego został spowodowany zarówno wzrostem zapotrzebowania na cele opału domowego, jak i zwiększeniem się zapotrzebowania ze strony przemysłu. Zapasy koksu nieznacznie się zmniejszyły i wynosiły z końcem miesiąca 274 439 t. Załoga robotnicza wzrosła o 76 osób i wynosiła 1 934 robotników.

Produkcja brykietów we wrześniu w porównaniu z sierpniem wzrosła o 4 214 t. Również wzrósł ogólny zbył brykietów we wrześniu do 17 638 t, z czego na zbył krajowy przypada 16 611 t i na eksport 1 027 t. Zapasy nieco wzrosły i wynosiły z końcem miesiąca 2 749 t. Załoga robotnicza w brykietniach wynosiła 174 robotników.

Węgla brunatnego wydobyto we wrześniu 2 871 t, t. j. o 908 t więcej niż w sierpniu; również odpowiednio wzrósł zbył w kraju; robotników zatrudnionych było w kopalniach węgla brunatnego 217.

PRZEMYSŁ NAFTOWY

ZEBRANIE ORGANIZACYJNE „POLSKIEGO EKSPORTU NAFTOWEGO”. — W dn. 27 b. odbyło się w gmachu Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie pod przewodnictwem Dyrektora Departamentu Górniczo-Hutniczego M. P. i H. P. Czesława Pechego zapowiedziane zebranie organizacyjne utworzonej przymusowo organizacji naftowej „Polski Ekspert Naftowy”. Stosownie do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 12 b. m., opublikowanego w „Dz. Ust. R. P.” w dn. 18 b. m., oraz zgodnie z obwieszczeniem w „Monitorze Polskim” celem zebrania był wybór komisji z 5 osób z pośród uczestników „Pol

skiego Eksportu Naftowego", która winna opracować w ciągu 3-ch tygodni od daty wyboru szczegółowy statut tej organizacji. Gdyby dopiero wymieniona komisja nie uzgodniła między sobą poglądów i nie przedstawiła Panu Ministrowi Przemysłu i Handlu do zatwierdzenia projektu statutu, to wtedy, stosownie do powołanego wyżej rozporządzenia, Minister Przemysłu i Handlu nada ex officio statut organizacji.

Stosownie do regulaminu wyborów komisji, ogłoszonego przez przewodniczącego zebrania, uczestnicy zebrania podzielili się na 4 grupy według reprezentowanych interesów przemysłowych, a mianowicie: pierwsza grupa — przedstawiciele wielkich rafinerii, zrzeszonych w obecnym Syndykacie Przemysłu Naftowego, druga grupa — przedstawiciele małych i średnich rafinerii niezrzeszonych, trzecia grupa — przedstawiciele zakładów gazolinowych, wreszcie czwartą grupę stanowiła Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych „Polmin”, jako reprezentująca specjalne zagadnienie w przemyśle naftowym. Również stosownie do propozycji przewodniczącego zebranie postanowiło wydelegować do komisji statutowej z grupy pierwszej 2 osoby, z pozostałych grup po 1 osobie; w ten sposób wszystkie grupy przemysłu naftowego, zainteresowane w obrocie zagranicznym, będą miały swoich przedstawicieli w komisji statutowej, która będzie miała charakter komisji organizacyjnej „Polskiego Eksportu Naftowego”.

W wyniku zarządzonych wyborów olbrzymią większością głosów zostali w ten sposób wybrani PP.: Dyr. Gajl i Dyr. Schultz (pierwsza grupa), Prez. Schutzman (druga grupa), Dyr. Skoczyński (trzecia grupa) i Dyr. Wandycz (Polmin).

Po dokonaniu wyborów przewodniczący zamknął zebranie, życząc komisji statutowej jak najowocniejszej pracy i wprowadzając od tego momentu w urzędowanie P. Naczelnika Friedberga, jako komisarza rządowego dla spraw organizacji „Polskiego Eksportu Naftowego”.

Niezwłocznie po zebraniu organizacyjnym odbyło się pod przewodnictwem P. Komisarza Rządowego Friedberga posiedzenie komisji statutowej, która ułożyła terminarz swych prac i podzieliła między sobą materiał dla opracowania statutu.

ZJAZD NAFTOWY I UROCZYŚĆCI KU CZCI ŁUKASIEWICZA W KROŚNIE. — W dn. 22 i 23 października r. b. odbył się w Krośnie VI Zjazd Naftowy, połączony z uroczystością odsłonięcia pomnika Ignacego Łukasiewicza. W uroczystościach krośnieńskich wziął udział Pan Minister Przemysłu i Handlu Zarzycki, jako przedś'awiciel Pana Prezydenta, Pan Minister Poczty i Telegrafów Inż. Boerner oraz PP.: Dyrektor Departamentu Górniczo-Hutniczego Peche, Dyrektor Państw. Instytutu Geologicznego Prof. Morozewicz oraz jego zastępca Dr. Czarnocki, Wojewoda Lwowski Dr. Roźniecki, Naczelnik Wydziału Nafty Inż. Friedberg, Komisarz Rządowy Syndykatu Przemysłu Naftowego Inż. Wrangel i inni. Ze sfer naftowych udział w Zjeździe wzięło około 200 osób.

Na plenum Zjazdu i w komisjach wygłoszono szereg referatów na tematy ogólne z zakresu organizacji i zagadnień gospodarczych przemysłu naftowego, jako też na tematy specjalne z zakresu kopalnictwa, gazownictwa i przemysłu rafineryjnego. M. in. referat o programie naftowym wygłosił P. Dyr. Dep. Peche¹⁾.

Całe przedpołudnie dn. 23/X było poświęcone uroczystościom odsłonięcia pomnika Ignacego Łukasiewicza, na które złożyły się: uroczyste nabożeństwo w kościele farnym, następnie sam akt odsłonięcia pomnika przez Pana Ministra Przemysłu i Handlu, przyczem zostało wygłoszone szereg przemówień, charakteryzujących działalność Łukasiewicza, oraz w końcu akademja ku czci tego wielkiego wynalazcy.

Wynikiem obrad Zjazdu Naftowego było przyjęcie następujących rezolucyj:

1. — VI Zjazd Naftowy apeluje do Rządu i społeczeństwa o podjęcie walki z demotoryzacją Polski i wyraża opinię, że konieczne jest skupienie wszystkich prac, dotyczących tego zagadnienia, w centralnej instytucji fachowej, najlepiej przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu. Zjazd stwierdza, że do czasu ustalenia przez powyższą instytucję jednolitych zasad polityki na przyszłość, należy się powstrzymać od wszelkich eksperymentów, jak np. obciążenia paliwa na rzecz Funduszu Drogowego, wprowadzania mieszanek spirytusowych, których wprowadzanie w chwili obecnej może przynieść Państwu, jego sile obronnej i przemysłowi naftowemu niepowetowane szkody.

2. — VI Zjazd Naftowy wyraża przekonanie, że granice południowe uprzywilejowanego obszaru przemysłowego, t. zw. trójkąta bezpieczeństwa, powinny być rozszerzone poza strefę roponośną, leżącą na południu od linii kolejowej: Sanoł, Krośno, Stróże — i prosi miarodajne czynniki rządowe o spowodowanie tej zmiany w drodze ustawowej.

3. — VI Zjazd Naftowy, stwierdzając potrzebę dalszego powiększenia ilości wierceń czysto poszukiwawczych w jasielskim okręgu górniczym, apeluje do władz o uwzględnienie tego postulatu przy rozdziale funduszy na wiercenia poszukiwawcze.

4. — VI Zjazd Naftowy, uznając potrzebę oparcia służby kopalnianio-geologicznej, prowadzonej przez Karpacką Stację Geologiczną w Borysławiu i Instytut Przemysłu Naftowego w Krośnie, na trwałych podstawach finansowych — prosi władze o uwzględnienie tych potrzeb w mającym się ukazać rozporządzeniu o organizacji Funduszu Wiertniczego.

5. — VI Zjazd Naftowy uważa za konieczne powołanie do życia stałej komisji, opartej o biuro techniczno-badawcze Stowarzyszenia Polskich Inżynierów Przemysłu Naftowego, przy współdziałaniu innych odpowiednich instytucji, której zadaniem byłoby zajmowanie się sprawą racjonalnej gospodarki złożami ropnymi i gazowymi. Środki pieniężne na prace powyższego biura winny płynąć również z Funduszu Wiertniczego.

6. — VI Zjazd Naftowy przyjmuje do wiadomości sprawozdanie komisji, dla spraw mierzenia gazu ziemnego i wyraża przekonanie, że ogłoszone przez komisję normy mierzenia przepływu gazu ziemnego zapomocą dysz i kryz ułatwi powszechnie stosowanie tej metody i przyczyni się do racjonalizacji gospodarki gazowej.

7. — VI Zjazd Naftowy solidaryzuje się z akcją małopolskich izb handlowo-przemysłowych i w pełni uznaje negatywne stanowisko tychże w sprawie projektu utworzenia przymusowego Związku Izb całej Rzeczypospolitej, t. j. centralizacji spraw izb w Warszawie.

Ze względu na demotoryzację kraju oraz związane z tem niebezpieczeństwo dla obrony Państwa i bytu przemysłu naftowego VI Zjazd Naftowy, solidaryzując się ze wszystkimi wyżej wymienionymi rezolucjami, postanawia ograniczyć się do uchwalenia tylko rezolucji, dotyczącej demotoryzacji, a to ze względu na jej niezwykle doniosłość.

PRZEMYSŁ NAFTOWY W SIERPNIU 1932 R. — Wydobycie ropy w sierpniu utrzymało się prawie w wysokości niezmiennionej, stanowiąc 4 955 cyst. brutto, zamiast 4 964 cyst. w miesiącu poprzednim. Przeciętą dzienną produkcją wynosiła, jak w lipcu, blisko 160 cyst.

Wyniki do wierceń wyraziły się uzyskaniem znacznej produkcji gazowej w 2 otworach świdrowych w wysokości 80 m³ na minutę, oraz w 14 otworach 30 t ropy dziennie. Nowa produkcja gazowa przyszła w Daszawie w otworze „Basiówka I” o wydajności 45 m³/min. i w otworze „Gaz Sek. I” w Jaszczwi, dając 32 m³/min. Większe ilości ropy 2 do 6 t dziennie nawiercono w otworach: „Serhów XXIV” w Rypnem na głęb. 689 m, „Jerzy I” w Krygu na głęb. 395 m, „Gaten XVIII” w Grabownic na głęb. 542 m, „Stanisław XVI” w Korczynie (313 m)

¹⁾ P. artykuł wstępny.

i w 2 otworach w Wańkowej „Brelików LXXX i LXXXII” na głęb. 485 i 536 m. Mniejsze ilości ropy 0,5 — 1,5 t dziennie uzyskano: w Libuszy („Adam CXLI” — 172), Lipinkach („Lipa XLVII” — 204 m) i w Męcinie Wielkiej („Fellnerówka VII” — 312 m).

Otwór „Minister Kwiatkowski”, jak wykazało w poprzednich miesiącach „pchanie do góry”, a ostatnio próba łyżkowania, dowiercony został do produktywnego piaskowca. Czynnione są zatem, przy odpowiednim ujęciu gazów, przygotowania do dłuższej eksploatacji.

Produkcja i obrót ropą — w sierpniu 1932 r. (w cysternach)

MIESIĄC I ROK	JASŁO i KRAKÓW				DROHOBYCZ				STANISŁAWÓW				R A Z E M			
	Produkcja	Opał i manko	Ekspedycja	Zapasy w końcu m-ca	Produkcja	Opał i manko	Ekspedycja	Zapasy w końcu m-ca	Produkcja	Opał i manko	Ekspedycja	Zapasy w końcu m-ca	Produkcja	Opał i manko	Ekspedycja	Zapasy w końcu m-ca
Lipiec 1932	829	6	772	485	3 787	195	3 728	1 759	348	9	335	135	4 964	210	4 835	2 379
Sierpień 1932	814	4	902	403	3 812	188	3 864	1 669	329	3	326	133	4 955	195	5 092	2 205
Styczeń-sierp. 1931	6 412	57	6 292	529	32 996	1 748	32 177	1 639	3 158	56	3 087	248	42 566	1 861	41 556	2 416
Styczeń-sierp. 1932	6 517	47	6 500	403	29 429	1 582	28 756	1 669	2 867	60	2 859	133	38 813	1 689	38 115	2 205

Produkcja i zużycie gazów ziemnych — w sierpniu 1932 r. (w tys. m³)

MIESIĄC I ROK	J A S Ł O				DROHOBYCZ				STANISŁAWÓW				R A Z E M			
	Produkcja	Opał (zuż. własne)	Odtłoczono	Manko	Produkcja	Opał (zuż. własne)	Odtłoczono	Manko	Produkcja	Opał (zuż. własne)	Odtłoczono	Manko	Produkcja	Opał (zuż. własne)	Odtłoczono	Manko
Lipiec 1932	7 241	2 408	4 568	265	22 747	10 941	11 674	132	4 128	2 818	934	376	34 116	16 167	17 176	773
Sierpień 1932	7 188	2 364	4 664	160	23 795	10 692	12 975	128	4 202	2 835	939	428	35 185	15 891	18 578	716
Styczeń-sierp. 1931	57 446	20 962	32 296	4 188	225 478	85 950	137 967	1 561	31 344	21 658	7 553	2 133	314 268	128 570	177 816	7 882
Styczeń-sierp. 1932	59 950	18 612	38 334	3 004	203 196	81 484	120 129	1 583	33 257	22 726	7 289	3 242	296 403	122 822	165 75	7 829

Liczba otworów wiertniczych na Kopalniach ropy i gazów — w sierpniu 1932 r.

MIESIĄC I ROK	L i c z b a o t w o r ó w														Ilość otworów produktywnych	Przeciętna dzienna produkcja otworów — kg
	Montowane	Zmontowane	Wiercone			Instrument.	Wyłączone gazowe	Samopłynące	Łyżkowane	Pompowane	Tłokowane	Rekonstrukc.	Likwidacja	Razem		
			Produktywne	Bez produkcji	Razem											
Lipiec 1932	15	13	44	49	93	28	146	16	258	2 030	372	25	20	3 016	2 720	588
Sierpień 1932	10	11	43	58	101	17	157	17	270	2 029	376	19	23	3 030	2 735	584

Odbudowa ciśnienia złoża utrzymuje w dalszym ciągu wysoki poziom produkcji w Lipinkach. Niemniej dobre wyniki daje odbudowa ta i w Schodnicy, gdzie bardzo silnie reagowało 10 otworów, zwiększając produkcję blisko 4-krotnie.

Ilość ropy, zużytej na opał i manko, wynosiła 3% produkcji brutto zamast 4% w lipcu r. b.

Ekspedycja ropy do rafinerji osiągnęła 5 092 cyst. (w lipcu 4 835 cyst.). Przeciętna miesięczna ekspedycja w okresie pierwszych 8 miesięcy wynosiła 4 764 cyst. wobec 5 194 cyst. w r. ub.

Zapasy ropy, zamagazynowanej na kopalniach i tłoczniach, wynosiły 2 205 cyst. (w lipcu 2 379 cyst.).

Ceny ropy bruttoj, zakupowanej przez rafinerję Polmin, utrzymały się. Ceny, wyznaczone przez centralę syndykalną, zlekka niżkowały, wynosząc zł 1 546 zamiast zł 1 590 za cysternę, t. j. o zł 6 wyżej niż dla ropy, zakupowanej przez Polmin.

W wierceniu było 101 otworów, zamiast 93 w lipcu. Nowych otworów wierconych przybyło, jak w lipcu, 6, które uruchomiono: w Lipinkach, Ropience, Bitkowie, Pasiecznej i 2 w Wańkowej. Odwiercono o 524 m więcej niż w lipcu. Z ogólnej ilości 4 573 odwierconych m: 315 m odwiercono w Bitkowie, 267 w Równem, 264 w Rypnem, 217 w Lipinkach, 219 w Tustanowicach i 203 m w Borysławiu. Głębokość ważniejszych pionierskich wierceń wynosiła: 1 319 m w Orowie, 753 m w Potoku Czarnym i 392 m w Rachiniu. Głębokość rządowych wierceń („Polminu”) wynosiła: w Roztokach po odwierceniu 124 m — 850 m przy wybitnych śladach ropy, i w Turzempolu „Generał Litwinowicz” po odwierceniu 76 m — 965 m.

Liczba robotników, zatrudnionych na kopalniach ropy i gazów ziemnych, obejmowała 8 550 osób (w lipcu 8 611).

Wydobycie gazów ziemnych wynosiło przeciętnie dziennie 1 135 tys. m³ wobec 1 100 tys. m³ w lipcu. Manko gazowe wynosiło, jak w lipcu, 2% produkcji brutto. Cena gazu ziemnego w rejonie borysławskim ustalona została bez zmiany na zł 476 za 1 m³. W rejonie jasielskim płacono zł 600 bez tłoczenia, za które pobierano zł 064 dla zakładów przemysłowych i zł 094 dla miast. W rejonie bitkowskim dokonywano tranzakcji po zł 15 do zł 3 za 1 m³.

W Dźwiniaczu za gaz płacono o 25% mniej niż w Borysławiu.

W sierpniu r. b. było czynnych 29 rafinerji nafty, które zatrudniały ogółem 3 731 robotników i majstrów (w lipcu 3 702). Z tej liczby 3 641 robotników było zajętych przy pracach, związanych bezpośrednio z ruchem zakładów. Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych w Drohobyczu zatrudniała w tej liczbie 634 robotników.

Przeróbka ropy w rafinerjach wyniosła ogółem 44 797 t (w r. ub. przec. mies. 30 771 t). Przerobiono ropy borysławskiej (standard) 31 185 t (70%), specjalnej małoparafinowej 7 215 t (16%), specjalnej bezparafinowej 6 397 t (14%). Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych przerobiła 7 985 t (w lipcu 8 564 t).

Wytworzość produktów naftowych wyniosła ogółem 41 220 t, czyli strata przy przeróbce stanowiła 8% (przeciętnie w 1931 r. 81%).

Konsumpcja produktów naftowych w kraju wyniosła 30 348 t (w tem wewnętrzne spożycie rafinerji 3 569 t) i przedstawiała się następująco, (w tonnach bez spożycia rafinerji):

	Sierpień	Sierpień	Przec. mies.	Z poszczególnych produktów wywieziono zagranicę (w tonnach):		
	1932	1931	1931	Sierpień	Przec. mies.	
Benzyna	7 626	8 069	6 870			
Nafta	8 101	10 201	11 200			
Oleje gazowy i opałowy	4 837	5 142	4 947			
" smarowe	3 423	4 274	3 380			
Parafina	638	696	702			
				Benzyna	4 410	5 877
				Nafta	7 381	3 092
				Oleje gazowy i opał.	4 165	3 538
				" smarowe	2 254	2 548
				Parafina	2 042	1 843

Ekspert produktów naftowych (właściwie wysyłka z rafinerji, przeznaczona na eksport) wyniósł ogółem 21 690 t, czyli był w dalszym ciągu większy niż przec. miesięczna w 1931 r. (18 290 t).

Produkcja i obrót produktami naftowymi — w sierpniu 1932 r. (w tonnach)

P r o d u k t	Wytwór- czość z przeróbki ropy	Wysyłka do spo- życia w kraju	Zapotrzeb. własne rafineryj	Eksport	Wymiana między- rafineryjna		Import	Z a p a s y	
					wysyłki	przywóz ¹⁾		w dn. 1/VIII 1932	w dn. 31/VIII 1932
Benzyna	7 269	7 626	111	4 410	215	3 385	—	21 054	19 311
Nafta rafinowana	8 446	8 079	5	282	4	—	—	4 751	4 827
" destylowana	4 740	22	—	7 099	—	—	—	46 722	44 341
Olej gazowy	7 062	4 398	676	4 165	1	—	—	16 300	14 122
" opałowy z destyl. rozkl.	370	439	184	—	—	—	—	2 054	1 801
Oleje smarowe	4 084	3 423	742	2 254	87	77	15	50 267	47 937
Smary stałe	242	312	31	18	—	25	—	729	635
Parafina	1 866	638	—	2 042	24	21	—	7 767	6 950
Świece	24	—	—	25	—	—	—	15	14
Asfalt	2 021	1 218	187	1 075	—	—	—	17 411	16 952
Koks	730	77	406	220	95	63	—	1 494	1 489
Produkty uboczne	209	212	287	16	—	—	—	1 761	1 455
Ropał, gudron i pozostałości	2 696	335	918	84	—	10	16	26 615	28 000
Olej parafinowy	1 827	—	22	—	382	401	—	40 527	42 351
Gacz	— ²⁾	—	—	—	—	—	—	3 576	3 210
Ogółem:	41 220	26 779	3 569	21 690	808	3 982	31	241 043	233 395

Ekspert do poszczególnych Krajów — w sierpniu 1932 r. (w tonnach)

Kraj przeznaczenia	Benzyna		Nafta		Olej gazowy	Oleje smar.		Parafina	Świece	Asfalt	Koks	Wazelina, sma- ry stałe, mydło naftowe	Pozostałości destylacyjne ³⁾	Razem
	rektyfikow.	surowa	rafinowana	destylow.		rafinowane	des'tylow.							
Anglja	—	—	—	—	—	—	—	97	—	—	—	—	—	97
Austria	118	40	186	—	171	67	11	55	—	20	—	5	—	673
Belgia	—	—	—	—	—	15	—	—	—	186	—	—	—	201
Bulgaria	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	6	—	7
Czechosłowacja	634	2 701	—	4 875	—	105	46	10	—	41	—	16	5	8 433
Dania	208	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	222
Francia	15	—	—	15	109	46	—	6	—	—	—	—	—	191
Jugosławia	26	—	—	—	—	36	—	101	—	—	—	—	—	163
Łotwa	—	—	44	—	134	70	—	—	—	—	—	—	17	295
Niemcy	—	—	—	—	—	—	—	152	—	798	—	205	15	1 070
Rumunia	—	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—	4	—	18
Szwajcaria	12	—	—	—	778	15	—	15	—	—	—	15	—	835
Szwecja	13	—	—	—	—	56	—	—	—	—	—	—	—	19
Węgry	—	—	—	—	10	37	—	182	—	—	—	—	—	230
Włochy	23	—	—	—	—	21	—	—	—	—	—	—	—	44
Razem:	1 049	2 741	230	4 890	1 202	497	57	618	—	1 045	220	31	38	12 618
Gdańsk l co	325	—	39	451	2 162	574	31	380	—	30	—	3	46	4 041
Gdańsk tranzyt	151	144	13	1 758	801	1 095	—	1 044	25	—	—	—	—	5 031
Ogółem:	1 525	2 885	282	7 099	4 165	2 166	88	2 042	25	1 075	220	34	84	21 690

¹⁾ 35 t — strata manipulacyjna.

²⁾ Potrącono 366 t, wzięte z zapasów do dalszej przeróbki.

³⁾ Ropał, gudron, pozostałości z ropy bezparafinowej.

Ruch zapasów produktów naftowych w rafineriach przedstawiał się następująco (w tonnach)

	1/IX 1932	1/VIII 1932	1/IX 1931
Benzyna	19 311	21 054	28 580
Nafta	49 168	51 473	41 346
Oleje gazowy i opałowy	15 923	18 354	22 329
Oleje smarowe	47 937	50 267	41 208
Parafina	6 950	7 767	5 646
Inne produkty	94 106	92 128	104 232
Razem:	233 395	241 043	243 341

W przemyśle gazolinowym sytuacja była w dalszym ciągu pomyślna. Ceny wynosiły ok. \$ 500 za cysternę 10-tonnową. Produkcja gazoliny wynosiła w sierpniu 3 307 t. Z ogólnej ilości 35 185 tys. m³ gazu ziemnego, wyprodukowanego na kopalniach, przerobiono w gazoliniarniach 22 858 tys. m³, czyli 65%. Ze 100 m³ przerobionego gazu otrzymano przeciętnie 14,5 kg gazoliny (w lipcu 14,3 kg). Do rafinerij nafty wysłano jako domieszkę do benzyn ciężkich, celem otrzymania benzyny motorowej, 3 373 t gazoliny.

W ruchu było 24 zakładów gazolinowych, które zatrudniały 334 robotników.

KOPALNICTWO WOSKU ZIEMNEGO W SIERPNIU 1932 R. — Wydobycie wosku ziemnego w sierpniu r. b. wy-

nosiło 49 t, t. j. o 17 t więcej niż w lipcu. Konjunktura wosku ziemnego w dalszym ciągu była słaba. Odbiorcą nadal pozostają wyłącznie tylko Niemcy, dokąd wysłano 74 t (w lipcu 19 t).

Zapasy w sku, zamagazynowanego na kopalniach, w końcu miesiąca osiągnęły 84 t wobec 109 t w lipcu. Ceny wosku wynosiły bez zmiany zależnie od gatunku $\text{z} 360 - 250 - 125$ za 100 kg. Liczba robotników, zatrudnionych na kopalniach i w topiarniach, wynosiła 394 osób (w lipcu 333).

NOWE DOWIERCENIE GAZOWE W ROSTOKACH. —

W otworze „Polmin II” kopalni „Zygmunt” w Rostokach, stanowiących przedłużenie t. zw. jasielskiego gazowego terenu, Sądkowa-Dobrucowa i t. d., uzyskano nowe znaczne dowiercenie gazowe.

Głębokość dowiercenia wynosi 1 009 m w rurach 7". Ciśnienie, po osadzeniu głowicy, ustaliło się na 111 atm. Pomiar wykazały, przy wolnym wypływie, około 230 m³ gazów na minutę.

Kopalnię „Zygmunt” w Rostokach założono w 1921 r. Pierwsze wiercenie, doprowadzone w 1922 r. do głęb. 600 m, zostało zaniechane. Wiercenia, podjęte w 1930 r. przez państwową rafinerię „Polmin”, w 1931 r. na głęb. 1 037 m dały początkową produkcję w wysokości około 50 m³ na minutę.

Nawiercony gaz w Rostokach należy do gatunku gazolinowych, wydzielając w separatorach gazolinę o c. g. 0,709.

ROLNICTWO

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA ROLNICTWA

NOWELIZACJA PRZEPISÓW O OCHRONIE LASÓW. —

Uchwalona w ostatnich czasach przez Radę Ministrów nowelizacja rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 24/VI 1927 r. zmierza z jednej strony do złagodzenia wszystkich tych dotychczasowych przepisów, które przez zbytnią rygorystyczność krępowały inicjatywę i samodzielność gospodarczą właścicieli lasów, z drugiej zaś strony do usprawnienia władz ochrony lasów i uczynienia z ochrony lasów instytucji realnej i skutecznej.

Według dotychczasowych przepisów wolno było użytkować lasy tylko na podstawie zatwierdzonych przez władzę planów lub programów gospodarczych. Zasada ta, jakkolwiek może z punktu widzenia ochrony lasów bardzo wzniosła, okazała się w praktyce zupełnie nierealną, gdyż nie dała się w istniejących warunkach urzeczywistnić. Jeżeli się bowiem weźmie pod uwagę, że lasy małej własności, obejmujące około 700 tys. ha, dzielą się na przeszło 300 tys. jednostek, to staje się jasnym, że przepis, zmuszający do zagospodarowania każdego z tych lasów według zatwierdzonego programu, był niewykonalny. To też w praktyce drobna własność, która, zresztą, przeważnie dokonuje wyrębów tylko na potrzeby własne użytkowała swe lasy bez programów, co powodować musiało albo tolerowanie tego stanu bezprawnego przez władzę, albo też represje karno-administracyjne, kończące się zazwyczaj masowymi podaniami ze strony ukaranych o łaskę Prezydenta Rzeczypospolitej. Stan taki powodował rozgoryczenie ludności, która nie mogła zrozumieć, dlaczego obarcza się ją przymusem składania programów nawet na najdrobniejsze wyręby. Istnienie zaś prawa, którego naruszenie bardzo często uchodziło bezkarnie, podważało poszanowanie prawa u szerokich mas ludności. Niedomagania te usunął przepis noweli, zezwalający na użytkowanie lasów, mniejszych niż 30 ha, w województwach wschodnich zaś mniejszych niż 50 ha, bez planów lub programów, z tem jednak ograniczeniem, że wyręby zrębami czystymi, przewyższające 1 ha rocznie, muszą być zgłaszane w starostwie, które ma prawo zabronić ich w ciągu 2 miesięcy. Oczywiście, właściciel obowiązany jest wyrębane powierzchnie zalesić, a więc nie może ich bez uzyskania specjalnego zezwolenia zmienić na inny rodzaj użytkowania. Lasy, o obszarze większym niż 30 wzgl. 50 ha, muszą nadal być zagospodarowane według planu lub programu, przyczem plany obowiązywać mają tylko dla takich lasów, które przekraczają wielkość, określoną przez

Ministra Rolnictwa i Ref. Rol. Przy określaniu tej wielkości Minister Rolnictwa i Ref. Rol. kierować się będzie niewątpliwie zasadą samowystarczalności jednostek leśnych z punktu widzenia gospodarczego oraz względami na lesistość poszczególnych części kraju.

Istotną z punktu widzenia uprawnień właściciela lasu poprawą obecnego stanu jest przepis, że, nie otrzymawszy w ciągu 2 miesięcy od dnia złożenia planu zawiadomienia władzy co do jego zatwierdzenia, właściciel uprawniony jest do dokonania wyrębu w granicach jednorocznego etatu, wynikającego z projektu planu. Dotychczasowy stan prawny, w którym władza, nie mogąc w ciągu 2 miesięcy zatwierdzić planu, dawała tymczasowe zezwolenie na użytkowanie lasu, określając rozmiar tego użytkowania zazwyczaj daleko poniżej normalnego etatu rocznego, a także przepis, pozwalający właścicielowi tylko na rozpoczęcie po upływie dwumiesięcznego terminu eksploatacji lasu bez prawa dokończenia jej, jeżeli plan został zatwierdzony w zmienionej formie (z mniejszym etatem rocznym) — powodowały w praktyce dla właścicieli lasów trudności w dotrzymaniu zawartych w międzyczasie kontraktów na sprzedaż drzewa. Obecnie sytuacja jest jasna, i każdy właściciel w razie nieotrzymania w terminie odpowiedzi władzy wie, czem może dysponować.

Niewątpliwie, prawidłowa gospodarka leśna leży we własnym dobrze zrozumianym interesie właściciela lasów, a izby rolnicze, zrzeszające jako samorząd gospodarczy właścicieli ziemskich, powołane są do współdziałania z władzami w zakresie ochrony lasów i racjonalnem ich zagospodarowaniu. Do zrealizowania tego hasła zmierza przepis, że w lasach, które zagospodarowane są na podstawie planów gospodarczych, sporządzonych przez izbę rolniczą, i w których gospodarka prowadzona jest pod kontrolą tej izby, plany nie wymagają zatwierdzenia władzy, której kompetencja ograniczy się wtedy do ogólnego nadzoru oraz do wydawaniu innych orzeczeń i zarządzeń, dotyczących się tych lasów. Zaznaczyć wszakże należy, że przepis ten stosowany będzie dopiero wtedy, gdy Minister Rolnictwa i Ref. Rol. specjalnem zarządzeniem upoważni poszczególne izby do sporządzania planów i wykonywania kontroli.

Uciążliwy dla właścicieli lasów był dotychczasowy przepis, wymagający uprzedniej zgody władzy na każde odstąpienie przy eksploatacji od zatwierdzonego planu. W interesie zaś właściciela leży, by mógł on szybko dostosować się do przeważnie

krótkotrwałych konjunktur rynku drzewnego. Obecnie wolno będzie właścicielowi bez uprzedniej zgody władzy zmienić w gospodarstwie zrębowem kolejność wyrębu poszczególnych etatów rocznych, a więc wyrąbać np. etat Nr. 7 zamiast przypadającego na dany rok etatu Nr. 1. Da mu to często możliwość wyrębu poszukiwanego w danym czasie na rynku materiału drzewnego czy to innego rodzaju czy to innego gatunku.

Konieczne było zarówno z punktu widzenia ogólnych interesów, jak i potrzeb właścicieli lasów, wprowadzenie przepisu, umożliwiającego władzy udzielanie w wyjątkowych wypadkach zezwoleń na wyrąb w lasach, które nie posiadają planów, mimo że posiadać go powinny. Zdarzały się bowiem w praktyce wypadki, że stary plan ekspirował lub został unieważniony, nowego zaś właściciel jeszcze nie sporządził, a zachodziła konieczność wyrębu np. dla pobudowania spalonych budynków lub dla naprawy zwałonego mostu i t. p. Dotąd takich zezwoleń władza udzielać nie mogła, lecz musiała żądać złożenia planu, i w ten sposób zamiast przyjść mu z pomocą obarczać właściciela nieraz znacznymi kosztami.

Dotychczasowe przepisy uprawniały właścicieli do użytkowania lasu bez planu tylko w formie korzystania z użytków przygodnych (wywrotów, złomów i posuszu). Obecnie rozciągnięto uprawnienia te w granicach niezbędnej potrzeby także na czyszczenie oraz na drewno opałowe i porządkowe.

Szczególnie na terenie woj. wschodnich znajduje się cały szereg gruntów leśnych, które bez kosztownych i często na szeroką skalę zakrojonych meljoracyj nie mogą być w sposób właściwy zalesione. Ciężący na tych gruntach obowiązek zalesienia jest więc narazie niewykonalny, a władza — jakkolwiek powinna — nie wydaje nakazu zalesienia, gdyż byłby on nieracjonalny. Powstaje więc właściwie stan bezprawny, który usunięty będzie przez przepis, uprawniający władzę do zwolnienia takich gruntów na określony przeciąg czasu od obowiązku zalesienia. W wyniku takiego zwolnienia właściciel nie będzie potrzebował gruntów tych obejmować planem gospodarczym, gdyż wystarczy dołączenie ich wykazu. Gruntów takich nie bierze się również pod uwagę przy ustalaniu obszaru lasów, podlegających obowiązkowi zagospodarowania według planów lub programów.

Dotychczasowe przepisy dawały władzy możliwość udzielenia zezwoleń na zmianę gruntu leśnego na inny rodzaj użytkowania m. in. po zaofiarowaniu przez właściciela ekwiwalentu w postaci 3-letnich upraw sztucznych. Rozpoczynając zatem zalesienie terenów, które dopiero po 3 latach mógł zaofiarować jako ekwiwalent, właściciel ponosił całkowite ryzyko, czy uzyska zezwolenie na zmianę rodzaju użytkowania, którego władza mogła mu zawsze, a więc mimo zalesienia odpowiedniego obszaru innych gruntów, odmówić. Przy obecnej redakcji odnośnych przepisów właściciel, występując z projektem zmiany rodzaju użytkowania i zalesienia ekwiwalentu, zaraz będzie wiedział, czy wolno mu będzie w przyszłości zrealizować swój projekt. Nie potrzebuje on bowiem ofiarować ekwiwalentu w postaci już zalesionych gruntów, lecz wystarczy, by zadeklarował gotowość zalesienia odpowiedniego obszaru. Władza albo odmówi zezwolenia na zmianę rodzaju użytkowania, i wtedy właściciel nie będzie dokonywał zalesień, albo też mu zezwolenie udzieli, a wtedy będzie on mógł skorzystać z tego zezwolenia dopiero po upływie 3 lat od chwili faktycznego zalesienia ekwiwalentu.

Ujawniająca się w ostatnich latach tendencja do parcelacji większych lasów (bez zmiany rodzaju użytkowania) i sprzedawania ich w małych działkach włościanom, a także nowy przepis, zezwalający na użytkowanie mniejszych lasów (poniżej 30 wzgl. 50 ha) bez planów gospodarczych, wymagają zabezpieczenia większych lasów przed dalszym rozdrabnianiem, które w konsekwencji, jak wykazuje praktyka, prowadzi w krótkim czasie do ich wyniszczenia. Jest rzeczą notoryczną, że, kupu-

jąc małe działki leśne, włościanie w krótkim czasie zaczynają je wyrębywać i karczować dla uzyskania gruntów ornych. By przeto ochronić większe lasy, mające główne znaczenie w gospodarce krajowej, od niechybnej zagłady, okazało się koniecznym uzależnić dzielenie lasów na części mniejsze niż 30 wzgl. 50 ha od uprzedniego zezwolenia władzy. Jakkolwiek ogranicza się przez to niewątpliwie prawa właścicieli większych jednostek leśnych, to konieczność wprowadzenia takiego przepisu jest oczywista dla każdego, który spojrzy na tę kwestję z szerszego punktu widzenia interesów gospodarczych kraju.

Obstrzeżeniem dotychczasowych przepisów jest również wprowadzenie konfiskaty bezprawnie wyrąbanego drzewa. Praktyka jednak kilkuletnia dowiodła, że wysokie grzywny (od dwu do ośmiokrotnej wartości wyrąbanego drewna), przewidziane w dotychczasowych przepisach, nie są wystarczającym środkiem dla ukrócenia bezprawnych wyrębów. Znalaziono także sposoby obejścia prawa, które pozwalały na prawie bezkarną dewastację lasów. Wprowadzenie zaś konfiskaty, istniejącej zresztą dawniej na mocy przepisów rosyjskich i austriackich, da władzy skuteczny sposób walki z bezprawnymi wyrębami. Nadmienić należy, że w związku z wprowadzeniem konfiskaty grzywny zostały obniżone.

Do usprawnienia władz ochrony lasów zmierzają przepisy, które szereg spraw z kompetencji wojewodów przenoszą do kompetencji starostów, a także uwalniają postępowanie administracyjne w sprawach leśnych od zbytecznego bałastu formalności. Odąd postępowanie to opierać się będzie na ogólnie w postępowaniu administracyjnym obowiązujących przepisach.

Dr. T. Swinarski

OPŁATY NA RZECZ ORGANIZACJI WYWOZU ROLNICO. — Jak wiadomo, przy wywozie szeregu artykułów rolniczych pobierane są opłaty przez izby przemysłowo-handlowe, Wywozową Komisję Rozdzielczą (dawniej przez Syndykat Eksporterów Trzody i Bydła) oraz przez związki eksportowe. Opłaty te pobierane są w tych wypadkach, gdy wywóz danych artykułów jest obłożony cłem wywozowym, względnie korzysta ze zwrotu cła. W pewnych wypadkach wymienione instytucje przeprowadzają kontrolę wywozu w celu stwierdzenia czy zostały zachowane przez eksportera normy, które uprawniają do korzystania z bezcłowego wywozu, względnie ze zwrotu cła. W pewnych wypadkach działalność tych instytucji ogranicza się wyłącznie do wydawania zaświadczeń, uprawniających do korzystania ze zwrotu cła. W innych ma miejsce ilościowa reglamentacja wywozu na podstawie cła wywozowego, i wówczas instytucje, które wydają zaświadczenia na bezcłowy wywóz, przeprowadzają również i rozdział zaświadczeń pomiędzy zainteresowanych eksporterów.

W tym wypadku, gdy ma miejsce kwalifikowany wywóz opłaty służą na pokrycie kosztów kontroli towaru wywożonego oraz na pokrycie kosztów manipulacyjnych biurowych przy wydawaniu zaświadczeń, uprawniających do korzystania ze zwrotu cła, bądź z bezcłowego wywozu. W wypadku, gdy niema kwalifikowanego wywozu, opłaty służą na pokrycie tylko manipulacji technicznych, związanych z wydawaniem zaświadczeń, uprawniających do korzystania z bezcłowego wywozu, względnie ze zwrotu cła. Można powiedzieć, że w pewnych wypadkach opłaty przewidziane są na utrzymanie związków, które mają na celu uzgadnianie opinii zainteresowanych sfer gospodarczych w sprawie eksportu danego artykułu.

Chodzi nam o zdefiniowanie gospodarczego celu opłat przy wywozie niektórych artykułów rolniczych. W wypadkach, gdzie cel ten nie przejawia się w formie wywozu kwalifikowanego, będziemy rozumieć, że chodzi tam (ze względu na trudności zdefiniowania innego celu, przejawiającego się w konkretnych posunięciach gospodarczych) o koszty rozdziału zaświadczeń.

Na koszty rozdziału zaświadczeń oraz na kontrolę kwalifikowanego wywozu pobierane są opłaty przy wywozie następujących artykułów: jaja, bekony, masło, jęczmień, pierze, puch, len, pakuły lniane, szczecina, włosie, sierść, oraz w pewnym stopniu przy wywozie trzody chlewnej i mięsa. Na koszty wydawania i rozdziału zaświadczeń pobierane są opłaty przy wywozie: żyta, pszenicy, mąki, słodu, kaszy jęczmiennej, wędlin oraz gęsi. Należy zaznaczyć, iż przy wywozie żyta i pszenicy obowiązują dodatkowe opłaty na rzecz organizacji wywozu (koncentracja podaży), których nie będziemy uwzględniali w na-

szem omówieniu. Przy wywozie bekonów obowiązują również dodatkowe opłaty od sztuki trzody, zabitej na bekon, na rzecz podniesienia hodowli trzody mięsnej w kraju, których także nie uwzględniamy.

Poniższe zestawienie ilustruje wysokość opłat przy wywozie niektórych artykułów rolniczych (w zł od 100 kg):

Jaja	0:52
Bekony	1:25
Szynki	1:25
Trzoda chlewna — od szt.	0:60
Masło	4:00
Żyto	0:06
Pszenica	0:06
Jęczmień	0:04
Mąka I gat.	0:10
Mąka II gat.	0:08
Słód	0:12
Kasza jęczmienna	0:12
Wędliny	5:00
Pierze	4:00
Puch	7:00
Len	1:00
Pakuły	0:50
Szczecina	7:50
Odpadki szczeciny	2:00
Włosie	2:00

Odpadki włosia	1:50
Sierść	2:00
Gęsi żywe — od szt.	2:04
Gęsi bite — od 1 kg	0:03
Wieprze bite — od szt.	0:60
Wołowina	1:50
Cielęcina	1:50
Baranina	1:50
Konie — od szt.	2:00

Jest rzeczą zrozumiałą, że opłaty te należy podzielić według przedstawionych powyżej grup artykułów, a mianowicie na te, które służą tylko do pokrycia kosztów wydawania i rozdziału zaświadczeń, uprawniających do korzystania z bezcłowego wywozu, względnie ze zwrotu cła, oraz na te, które pokrywają koszty kontroli. W tym drugim wypadku opłaty, oczywiście, powinny być wyższe, gdyż wydatki na wydawanie zaświadczeń i kontrolę są większe od wydatków, związanych tylko z wydawaniem zaświadczeń. Pełne porównanie racjonalności rozłożenia obciążeń opłatami wywozu otrzymamy wtedy, gdy porównamy stosunek tych opłat do wartości wywozu. Należy zaznaczyć, że kontrola wywozu powinna być droższa tam, gdzie wymaga ona pewnych urządzeń technicznych, jak to ma miejsce np. przy wywozie masła.

Wpływy, pochodzące z opłat przy wywozie niektórych artykułów rolniczych, oraz stosunek tych wpływów do wartości wywozu, podaje poniższe zestawienie:

Nazwa towaru	1929	1930	1931	1932	1929	1930	1931	1932
	w z ł o t y c h				w % ach wartości wywozu			
Żyto	22 744	229 762	79 634	39 833	0:21	0:32	0:27	0:28
Pszenica	191	34 211	29 149	31 502	0:15	0:21	0:24	0:22
Jęczmień	12 363	86 737	55 248	18 901	0:13	0:17	0:19	0:18
Mąka	601	46 097	66 192	12 249	0:18	0:28	0:36	0:38
Kasza jęczmienna	—	113	63	28	—	0:19	0:33	0:31
Słód	—	1 038	1 318	1 444	—	0:19	0:32	0:24
Len	—	2 286	8 078	6 975	—	0:52	0:92	1:02
Pakuły lniane	—	19 664	17 050	14 299	—	0:60	0:85	0:82
Trzoda chlewna	456 352	432 508	224 368	46 678	0:29	0:31	0:42	0:50
Mięso wieprzowe	24 538	38 634	60 202	3 886	0:17	0:23	0:31	0:41
Bekony	180 648	365 763	793 651	439 746	0:39	0:51	0:76	1:06
Wędliny i szynki	25 961	51 683	114 257	32 291	0:37	0:48	0:48	0:59
Gęsi żywe	—	—	62 750	4 621	—	—	0:72	0:96
Gęsi bite	—	—	3 648	1 050	—	—	1:73	1:72
Masło	90 696	484 672	498 416	46 072	0:66	0:80	0:88	1:28
Jaja	184 893	159 560	216 087	116 091	0:13	0:14	0:22	0:36
Szczecina	—	6 668	17 835	13 328	—	0:44	0:56	0:65
Włosie	—	1 698	3 926	2 944	—	0:49	0:66	0:73
Sierść	—	2 410	5 736	2 860	—	0:51	0:69	1:49
Pierze	—	13 272	48 872	43 659	—	0:42	0:57	0:57
Puch	—	—	6 424	—	—	—	0:41	1:06
Razem:	998 987	1 976 776	2 312 904	878 457				

Podkreślamy podstawę, na jakiej zostało zrobione powyższe obliczenie — są nią dane Gł. U. Stat. Mogą one odbiegać od rzeczywistych wpływów, o ile dane Gł. U. Stat. nie są ścisłe. Prawdopodobnie jednak odchylenia są minimalne, i raczej w ogólnych liczbach wpływy w rzeczywistości były większe, gdyż nie uwzględniliśmy tu następujących opłat: przy wywozie żyta i pszenicy na rzecz koncentracji wywozu — zł 20 od 100 kg oraz przy wywozie przetworów mięsnych zł 5 od 100 kg. Tych ostatnich nie uwzględniliśmy z tego względu, że statystyka nie podaje oddzielnie wywozu wszystkich artykułów tej kategorii, korzystających ze zwrotu cła. Np. wywóz wędlin podany jest łącznie z wywozem szynek. Obliczenie więc przypuszczalnych wpływów z opłat zrobiliśmy według mniejszej stawki zł 1:25, względnie zł 1:50 od 100 kg, a nie zł 5 od 100 kg, czyli według stawki, jaka obowiązuje przy wywozie szynek, a nie stawki, jaka obowiązuje przy wywozie wędlin. Faktycznie więc wpływy z opłat będą wskutek tego większe. Nie uwzględniliśmy również opłat w wysokości zł 25 od sztuki surowca przy wywozie bekonów na rzecz podniesienia hodowli trzody bekonowej w Polsce, dodatkowych opłat w wysokości zł 0:02 przy wywozie jęczmienia na rzecz Związku Producentów Jęczmienia Browarowego, dodatkowych opłat (zł 0:02) przy wywozie mąki na rzecz Związku Eksportowego Młynów, opłat przy wywozie odpadków szczeciny oraz włosia oraz opłat przy wywozie mięsa baraniego, wołowego, wieprzowego (zwrot ceł) oraz cielęcego.

Przeprowadzone obliczenia wpływów z tytułu opłat przy wywozie niektórych artykułów rolniczych należy jeszcze zapatrzyć następującymi wyjaśnieniami.

Przy wywozie jaj w okresie od 1/II 1929 r. do 1/X 1930 r. obowiązywały opłaty w wysokości zł 35 od 100 kg, a od dn. 1/X 1930 r. do 1/X 1931 r. zł 42 od 100 kg, co zostało uwzględnione w obliczeniach. Przy wywozie bekonów i szynek do dn. 1/X 1931 r. obowiązywały opłaty zł 1:50 od 100 kg, a po tym terminie zł 1:25 od 100 kg, co także zostało uwzględnione w obliczeniach. Ponieważ dane, dotyczące wywozu pierza i puchu w interesujących nas miesiącach 1930 r. oraz w 1932 r., podane są łącznie, obliczyliśmy przypuszczalne wpływy z tytułu opłat przy wywozie w tych latach według przeciętnej stawki zł 5:50, w 1931 r. natomiast oddzielnie wpływy przy wywozie pierza (zł 4 od 100 kg). Przy obliczaniu opłat przy wywozie szczeciny uwzględniliśmy tylko wywóz szczeciny mytej (zł 7:50 od 100 kg). Pominęliśmy w naszych obliczeniach wywóz odpadków szczeciny, przy którym obowiązuje opłaty zł 2 od 100 kg, oraz wywóz odpadków włosia, przy którym obowiązuje opłaty zł 1:50 od 100 kg, jako nieuwzględniony oddzielnie w statystyce wywozowej. Przy wywozie trzody żywej w ciągu całego omawianego czasu obliczyliśmy wpływy z tytułu opłat przy wywozie według stawki zł 0:60 od 100 kg. Przy wywozie mięsa wieprzowego obliczyliśmy te wpływy według stawki zł 50 od 100 kg, odpowiadającej stawce zł 0:60 od sztuki

wagi 120 kg. Przy wywozie wędlin i szynek obliczaliśmy omawiane wpływy, jak zostało już zaznaczone, w/g stawki zł 1'25 od 100 kg, a nie zł 5, aczkolwiek opłaty przy wywozie „niektórych przetworów mięsnych”, a więc i wędlin, obowiązują w tej wysokości. Wpływy przy wywozie mąki obliczaliśmy według przeciętnej stawki zł 0'09 od 100 kg, aczkolwiek w poprzednich latach były one wyższe, wynosiły bowiem zł 0'12 od 100 kg, a obecnie wynoszą: przy mące I gatunku zł 0'10 od 100 kg, a przy mące II gatunku zł 0'08 od 100 kg. Wpływy z opłat przy wywozie słoju obliczaliśmy w okresie 1929/30 r. według stawki zł 0'09 od 100 kg, w okresie sierpień 1930 r.—sierpień 1932 r.—według stawki zł 0'12 od 100 kg. Przy wywozie kaszy jęczmiennej omawiane wpływy obliczaliśmy za lata 1929, 1930 według stawki zł 0'9 od 100 kg, a za lata 1931, 1932 według stawki zł 0'12 od 100 kg.

Należy zaznaczyć, w celu uniknięcia nieporozumień, iż obliczenia swoje przeprowadzaliśmy na podstawie danych z tych miesięcy, w których opłaty przy wywozie poszczególnych artykułów, wskutek wprowadzenia reglamentacji wywozu, były ściągane. W 1932 r. obliczenia te dotyczyły miesięcy styczeń—lipiec włącznie.

W zestawieniu procentowym rzuca się w oczy przedewszystkiem wzrost stosunku procentowego opłat na rzecz organizacji wywozu do wartości wywozu w ciągu lat 1929—1931, co wywołane jest tem, że przy niezmiennym poziomie opłat, spadała wartość wywozu w miarę wzrastania depresji na międzynarodowych rynkach zbytu artykułów rolniczych.

Najmniejsze obciążenie stanowią opłaty za zaświadczenia, upoważniające do korzystania ze zwrotu cła przy wywozie: zbóż, mąki, kaszy jęczmiennej oraz słoju. Jest to słuszne, gdyż z wyjątkiem jęczmienia, wywóz tych artykułów nie jest kwalifikowany, a koszty związane są tylko z manipulacjami technicznymi przy wydawaniu zaświadczeń. Następną grupę stanowią jaja, gdzie obciążenie jest mniej więcej tego rodzaju, co przy wywozie zbóż, produktów przemiatu oraz słoju, ale ma tu miejsce kwalifikowany wywóz. Trzecią grupę stanowią mięso wieprzowe, trzoda chlewna, szczeniaki, włosie, pakuly lniane, bekony, pierze i puch oraz sierść (0'41—1'49%). W tym wypadku trzeba uwzględnić koszty wydawania zaświadczeń i pewnej kontroli wywozu. Czwartą grupę stanowią gęsi żywe i bite. W zakresie tego artykułu niema żadnej kontroli wywozu i dlatego to obciążenie kosztami wydaje nam się nadmierne w porównaniu do obciążenia kosztami przy wywozie innych artykułów. Ostatnią grupę stanowią wywóz masła. Tu obciążenie wywozu, wynoszące w 1932 r. 1'28%, jest zupełnie zrozumiałe. Kontrola kwalifikowanego wywozu masła wymaga bowiem urządzeń technicznych, które nie są potrzebne przy wywozie innych artykułów rolniczych.

Poniższe zestawienie ilustruje podział wpływów i opłat przy wywozie niektórych artykułów rolniczych na wpływy na rzecz wywozu kwalifikowanego (kontrola i wydawanie zaświadczeń) oraz na wpływy na rzecz wywozu niekwalifikowanego (tylko wydawanie zaświadczeń) (w zł):

	1929	1930	1931	1932
Wywóz kwalifikowany	482 198	1 107 676	1 730 332	737 166
Wywóz niekwalifikowany	516 789	869 100	582 572	141 291
Razem:	998 987	1 976 776	2 312 904	878 457

Jak z powyższego zestawienia wynika, wpływy z tytułu opłat na rzecz wywozu kwalifikowanego są większe niż na rzecz wywozu niekwalifikowanego. Na podstawie wrażenia optycznego można wnioskować, że założenie jest słuszne, lecz faktyczną podstawę do porównania daje dopiero obliczenie stosunku opłat do wartości wywozu.

Następujące zestawienie ilustruje rozłożenie wpływów z opłat przy wywozie pomiędzy izby przemysłowo-handlowe i związki eksportowe, przyczem do grupy związków eksportowych zaliczyliśmy również te wpływy, jakie przez pewien okres czasu przypadały izbom przemysłowo-handlowym, a od kilku miesięcy przypadają Wywózowej Komisji Rozdzielczej z tytułu rozdziału zaświadczeń przy wywozie trzody żywej i bitej (w zł):

	1929	1930	1931	1932
Izby przemysłowo-handl.	184 893	205 558	324 008	200 156
Związki	723 398	1 286 546	1 490 480	632 229
Zakłady badania masła (Izby przemysł. - handl. i Zw. spółdz.)	90 696	484 672	498 416	46 072
Razem:	958 987	1 976 776	2 312 904	878 457

Do związków eksportowych, które uczestniczyły w opłatach przy wywozie artykułów rolniczych, należy zaliczyć następujące związki: Syndykat Eksporterów Trzody i Bydła (obecnie zlikwidowany), Związek Eksporterów Zboża R. P., Polski Związek Bekonowy, Polski Związek Eksporterów Drobiu oraz częściowo Związek Wytwórców i Eksporterów Wędlin, którego, jak zostało wspomniane, nie wszystkie wpływy zostały obliczone. Jeśli chcielibyśmy otrzymać pełny obraz kosztów organizacji wywozu omawianych artykułów rolniczych, to należałoby również uwzględnić opłaty dobrowolne, ponoszone przez członków na rzecz wspomnianych związków, do których zapisali się, mając na względzie obronę swoich interesów; związkom tym bowiem przysługują szczególne uprawnienia, dlatego też akces eksporterów do nich nie posiada charakteru zupełnie swobodnego.

Uporządkowanie powyżej przedstawionego materiału w sprawie kosztów organizacji wywozu niektórych artykułów rolniczych i szersze omówienie sposobu tego uporządkowania było konieczne ze względu na możliwość zdania sobie sprawy z tego, jakie posunięcia należy uczynić, aby usystematyzować gospodarkę funduszami, powstałymi z opłat na rzecz organizacji wywozu. Niewątpliwie, akcja organizacji wywozu wymaga dużych nakładów. Należy postawić zasadę, aby w ramach tego, co jest, zrobić jak najwięcej. A na to potrzebne jest racjonalne i oszczędne zużycie funduszy.

HANDEL

HANDEL ZAGRANICZNY

HANDEL ZAGRANICZNY W SIERPNIU I WRZEŚNIU 1932 R. — W pierwszych miesiącach r. b. obserwowaliśmy gwałtowny spadek wywozu z Polski, który to proces zaznaczył się we wszystkich nieomal krajach świata (pod wpływem fali wzmożonych ograniczeń importowych), lecz naogół z mniejszą siłą. Spadkowi wywozu towarzyszył spadek przywozu, lecz znacznie słabszy, a w połowie roku istniała nawet tendencja zwyżkowa. W rezultacie aktywne saldo bilansu handlowego malało i w maju r. b. osiągnęło minimum w wysokości zł 4'8 miljn. Począwszy od czerwca r. b. sytuacja ulega zmianie zasadniczej. Obserwujemy dalszy spadek przywozu (coprawda z przyczyn sezonowych głównie), jednocześnie zaś wywóz wykazuje słabszą, ale zupełnie konsekwentną tendencję zwyżkową, trwającą przez lipiec, sierpień i wrzesień r. b., a po wyeliminowaniu działania czynnika sezonowego nawet od maja r. b. Jest to proces tem więcej charakterystyczny, że nie znajduje odpowiednika w kształtowaniu się handlu zagranicznego innych państw; zwyżkowe ruchy wywozu zaznaczyły się w ostatnich miesiącach tylko w Kanadzie, Danji, Estonji, Finlandji i Portugalji i nigdzie tak konsekwentnie, jak u nas. Liczby globalne handlu zagranicznego, poczynając od przełomowego czerwca r. b., przedstawiają się następująco:

	Przywóz		Wywóz		Saldo
	tonn	tys. zł	tonn	tys. zł	tys. zł
Czerwiec 1932	129 902	71 951	978 870	77 504	+ 5 553
Lipiec „	140 634	68 905	1 094 455	81 120	+12 215
Sierpień „	186 668	67 377	1 118 586	86 153	+18 776
Wrzesień „	165 697	64 502	1 109 339	87 391	+22 889

Przechodząc do ściślejszej analizy zmian, zachodzących w dziedzinie importu w ostatnich miesiącach, zwrócić należy przede wszystkim uwagę na czynnik sezonowości, który w tych właśnie miesiącach poważnie wpływał na liczby. Eliminacja tego czynnika jest zabiegiem trudnym i z konieczności nie może być ścisła. Z tem zastrzeżeniem należy skonstatować, że ciągły spadek przywozu, uwidoczniiony w liczbach powyższych, znika, o ile wyeliminować sezonowość; otrzymujemy natomiast zmienność wysoce nieregularną, wykazującą maksimum (dla okresu czteromiesięcznego) w sierpniu r. b., minimum zaś — w lipcu r. b. Można stąd wysnuć wniosek, że tendencja spadkowa importu jest zjawiskiem pozornym i nie upoważniającem do snucia przypuszczeń, że spadek ten będzie trwał również w najbliższych miesiącach.

W pierwszych 9 miesiącach r. b. klasyfikacja przywozu według schematu międzynarodowego przedstawiała się następująco:

	1 9 3 1	1 9 3 2
	tys. \mathcal{Z}	tys. \mathcal{Z}
Zwierzęta żywe	956	404
Artykuły spożywcze	147 126	87 321
Surowce i półfabr.	468 486	267 780
Wyroby gotowe	544 053	278 891

Potwierdzają się więc i pogłębiają obserwacje, uczynione przez nas przy okazji analizowania handlu zagranicznego za lipiec r. b., a mianowicie zwiększył się udział w przywozie surowców i półfabrykatów — na niekorzyść wyrobów gotowych, co jest przejawem dostosowywania się rynku do warunków kryzysowych i pośrednim dowodem, że obecne rozmiary przywozu zbliżone są do minimalnego poziomu wegetacyjnego.

Następujące pozycje importowe wykazały w ostatnich 3 miesiącach zmiany najbardziej charakterystyczne (w tys. \mathcal{Z}):

	Lipiec	Sierpień	Wrzesień
Produkty spożywcze	11 018	10 027	8 721
w tem:			
ryż	3 251	2 735	4
cytryny i pomarańcze	505	502	260
herbata, kawa, kakao	2 508	2 089	2 009
śledzie	328	1 267	1 837
tytoń	1 602	504	1 459
Skóry surowe	1 356	1 674	1 823
Futra surowe	1 759	1 479	1 722
Nasiona oleiste	1 806	985	321
Rudy żelazne i cynkowe	506	1 579	1 415
Nawozy sztuczne	607	1 419	1 031
Oleje roślinne techniczne	1 068	679	556
Garbniki	1 426	686	696
Metale i wyroby	4 171	4 723	3 988
w tem:			
szmelc żel.	546	1 238	793
Maszyny i aparaty	5 394	3 345	2 937
Juta, bawełna i wełna sur.	15 014	14 640	12 293
Przędza bawełniana, wełniana i jedwabna	2 545	2 405	1 855
Tkaniny bawełniane, wełniane i jedwabne	2 965	2 210	2 341

Liczb powyższe potwierdzają wniosek ogólny, że w imporcie nie następują żadne zmiany szczególnie charakterystyczne. Spadek liczb globalnych przywozu jest bardzo zbliżony do spadku przywozu artykułów spożywczych, gdzie jasno widzimy działanie sezonu (śledzie, owoce południowe) lub nawet przypadku (ryż, tytoń). Można więc wysunąć twierdzenie, że kształtowanie się bilansu handlowego, a przede wszystkim jego saldo będzie funkcją kształtowania się wywozu, od przywozu zaś spodziewać się można raczej jego zwyczajki, co nie jest zresztą zbyt prawdopodobne.

Co do struktury wywozu, to jego główną cechą w r. b. jest spadek udziału wyrobów gotowych, podczas gdy w r. ub. ten właśnie eksport rozwinął się stosunkowo poważnie, pozwalając stwierdzić korzystny wpływ kryzysu na uszlachetnianie się naszego obrotu towarowego z zagranicą. W świetle liczb zjawisko to, ściśle związane z obcemi zarządzeniami administracyjnymi i zmianą w kierunkach wywozu, przedstawia się następująco (w okresie 9 mies. r. ub. i r. b.):

	1 9 3 1	1 9 3 2
	tys. \mathcal{Z}	tys. \mathcal{Z}
Zwierzęta żywe	70 256	26 548
Artyk. spożywcze	406 639	229 041
Surowce i półpr.	613 571	368 727
Wyroby gotowe	355 635	169 356

Jest niewątpliwe, że stale istnieje, a nawet wzrasta się tendencja do zwiększenia wywozu artykułów przemysłowych, do szukania dla nich zagranicznych rynków zbytu z intensywnością i wysiłkiem, wielokrotnie większym niż w okresie pomyślnym, tem bardziej, że wywóz przemysłowy mniej jest związany warunkami transportowymi i może penetrować na rynki odległe, dawniej lekceważone. Jeżeli przeto wbrew tej tendencji wywóz wyrobów gotowych spada — zarówno w liczbach bezwzględnych, jak i w stosunku do liczb globalnych — to niezawodnie przypisać to należy oddziaływaniu obcych zarządzeń, utrudniających impor. Tem samem ocena perspektyw wywozu na miesiące najbliższe sprowadza się do przewidywań zmian, jakie mogą zajść w zakresie polityki handlowej. Przewidywania zaś takie są prawie niemożliwe, najcharakterystyczniejszą bowiem obecnie cechą międzynarodowej polityki handlowej jest zupełna niepewność co do przyszłego przebiegu wypadków. Można by

skonstruować pewne osłabienie procesów restrykcyjnych, wywołane wprost doprowadzeniem tych restrykcji do możliwie maksymalnego poziomu. Tem samem coraz poważniejszą rolę grać zaczynają sztuczne formy handlu międzynarodowego, odbywające się w ten sposób, że nie oddziałują (lub stosunkowo słabo) na bilans płatniczy, a więc przede wszystkim transakcje kompensacyjne. W wypadkach takich miarą możliwości eksportowych jest import; sytuacja ta jest dla nas wyraźnie niepomyślna, tem więcej, że surowce, których udział w imporcie rośnie, sprowadzamy w dużej części z krajów pozaeuropejskich, na których rynki penetrujemy jedynie z dużą trudnością i małą jeszcze umiejętnością. Mówiąc wreszcie o perspektywach eksportu, należy mieć na uwadze nowy ustrój celny Imperjum Brytyjskiego, który staje się podłożem do nowego również ukonstytuowania stosunków handlowych między Anglią a państwami kontynentu Europy, przede wszystkim zaś krajami skandynawskimi, Belgią i Holandją, Postanowienia celne Konferencji Imperjalnej w Ottawie same przez się utrudniały nam sytuację na przodującym obecnie rynku angielskim, spowodowały zwyczaj niektórych ceł i wzmocniły konkurencyjność towarów dominujących. W odniesieniu do towaru najważniejszego dla nas, t. j. bekonów, preferencje brytyjskie, ujęte w formie kontyngentów przywozowych, zapewne nie odegrają donioślejszej roli w każdym razie nie prędko. Natomiast możliwe i prawdopodobne jest, że w zainicjowanych już negocjacjach z krajami skandynawskimi stworzy zechce Anglija, na tle kontyngentowania importu bekonów, taki stan rzeczy, który okaże się niekorzystnym zarówno dla naszego wywozu hodowlanego, jak i z drugiej strony — dla eksportu węgla. Z tem większą uwagą obserwować należy negocjacje traktatowe, jakie niezagługo rozpoczniemy z licznymi państwami, w związku z ogłoszeniem nowej taryfy celnej.

W. J.

OPLATY NA RZECZ ORGANIZACJI WYWOZU ROLNEGO. — p. str. 1293.

HANDEL WEWNĘTRZNY

ULGI DLA FIRM GDAŃSKICH W HANDLU Z POLSKĄ. — Idąc w dalszym ciągu po linii wszelkich możliwych ułatwień w dziedzinie obrotu towarowego polsko-gdańskiego, przy jednoczesnym zachowaniu ścisłej kontroli, niezbędnej ze względu na korzystanie przez szereg firm gdańskich z odrębnych kontyngentów przywozowych i z nie odpowiadającego przepisom celnym gdańskiemu obrotu uszlachetniającego — Ministerstwo Skarbu zdecydowało się na zastosowanie w odniesieniu do firm gdańskich, które poddały się kontroli polskich inspektorów celnych i dają tem samem gwarancje na przyszłość niepełnienia nadużyć na szkodę gospodarstwa narodowego Polski, następujących dodatkowych ulg w odniesieniu do towarów tych firm, które to towary zostały zatrzymane u firm polskich na terytorjum politycznym Państwa Polskiego:

1. — Podporządkowane kontroli inspektorów celnych firmy gdańskie uzyskują możność zwrócenia się za pośrednictwem Inspektoratu Ceł w Gdańsku z podaniem do Departamentu Ceł Min. Skarbu o zastosowanie do nich przepisu rozdziału X cz. II działu III ustawy polskiej karno-skarbowej i zwolnienie od kary pieniężnej względnie o zastosowanie ulg w wymiarze kary na podstawie wzmiankowych przepisów, jakoteż zwolnienie zatrzymanego na obszarze polskim towaru.

2. — Z identycznej ulgi będą mogły łącznie z powyższymi firmami gdańskimi skorzystać te firmy polskie, które nabyły zatrzymane u nich przez organa kontroli skarbowej towary gdańskie u wspomnianych firm gdańskich, przyczem jeżeli sprawa takiej firmy polskiej została przekazana do postępowania sądowego, firma będzie mogła sprawę wycofać, poczem na jej podanie do Min. Skarbu nastąpi powtórne rozpatrzenie sprawy i załatwienie jej w drodze administracyjnej, pod kątem widzenia przyznania wspomnianej wyżej ulgi w wymiarze kary.

3. — Informacyj szczegółowych co do trybu postępowania udzielać będzie zainteresowanym firmom gdańskim Inspektorat Ceł, a firmom polskim dyrekcje celne i urzędy celne politycznego terytorjum Polski.

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE¹⁾

ZBOŻA I PRZETWORY

RUCH CEN ZBÓŻ w okresie od 9 do 22 października r. b. kształtował się następująco (ceny za 100 kg):

¹⁾ Na podstawie danych Min. Przemysłu i Handlu i Min. Rolnictwa, sprawozdań organizacji gospodarczych, własnych korespondentów, depesz P. A. T. i t. d.

	9—15/X		16—22/X		Wzrost (+) Spadek (-) %
	zł	g	zł	g	
Pszenica					
Warszawa	25'65	2'88	27'08	3'04	+ 5'6
Poznań	23'58	2'65	24'25	2'72	+ 2'6
Lwów	25'00	2'81	25'50	2'87	+ 2'1
Przeciętna	24'74	2'78	25'61	2'88	+ 3'6
Żyto					
Warszawa	16'15	1'81	16'67½	1'87	+ 3'3
Poznań	15'21	1'70½	15'40	1'73	+ 1'5
Lwów	16'56	1'86	17'18	1'93	+ 3'8
Przeciętna	15'97	1'79	16'42	1'84½	+ 3'1
Owies					
Warszawa	17'09	1'92	17'22	1'93½	+ 0'8
Poznań	14'65	1'64½	15'08½	1'69½	+ 3'0
Lwów	16'56	1'86	17'27½	1'94	+ 4'3
Przeciętna	16'10	1'81	16'53	1'86	+ 2'8
Jęczmień browarowy					
Warszawa	18'40	2'06½	17'50	1'97	- 4'6
Poznań	18'29	2'05	18'—	2'02	- 1'5
Lwów	17'75	1'99	17'75	1'99	—
Przeciętna	18'14	2'03½	17'75	1'99	- 2'2
Jęczmień zwykły					
Warszawa	16'25	1'82½	16'25	1'82½	—
Poznań	15'06	1'69	14'93	1'68	- 0'6
Lwów	14'00	1'57	14'00	1'57	—
Przeciętna	15'10	1'69½	15'06	1'69	- 0'3

— Na rynkach zbóż chlebowych nie przyniósł okres sprawozdawczy (od 17 do 22 października) zbyt wielkich zmian; ceny nie ulegały naogół większym wahaniom, nie wykazują też poważniejszych różnic w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego. Wyjątek stanowi pszenica na giełdzie warszawskiej, która poprawiła się o zł 1'00 — 2'00 na 100 kg; poza tem na giełdzie tej niewielką zwyżkę uzyskało żyto oraz otręby żytnie, podczas gdy jęczmień browarowy nieznacznie zniżył, pozostałe zaś artykuły pozostały bez zmiany. Na giełdzie poznańskiej wahania były mniejsze: pszenica i mąka pszenna zwykła, żyto zaś, jęczmień browarowy i przemiałowy oraz mąka żytnia poniosły minimalne straty. Nieznaczne zmiany zaszły na giełdzie gdańskiej, gdzie nieco słabiej kształtowały się ceny wszystkich gatunków jęczmienia oraz otręb pszenicznych, ceny zaś pozostałych zbóż utrzymały się na dotychczasowym poziomie. Na pozostałych giełdach prowincjonalnych minął okres sprawozdawczy przy tendencji spokojnej; obroty średnie, podaż dostateczna.

Warszawa. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet wagon Warszawa (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): pszenica czerwona, jara, szklista (132 hfl.) 28'50 — 29'00 (27'50 — 28'00), — jednolita 126 hfl. 27'50 — 28'00 (25'50 — 26'00), — zbierana 124 hfl. 26'50 — 27'00 (24'50 — 25'00), żyto standard I (119 hfl.) 16'75 — 17'25 (16'20 — 16'50), — standard II (117 hfl.) 16'50 — 16'75 (16'00 — 16'20), jęczmień brow. 117 hfl. 17'00 — 18'00 (17'50 — 18'50), — przemiałowy 16'00 — 16'50 (16'00 — 16'50), owies jednolity 78 hfl. 17'50 — 18'00 (17'25 — 18'00), — zbierany 73 hfl. 16'50 — 17'00 (16'50 — 17'00), mąka pszenna luksusowa wym. 40 — 50% 45'00 — 50'00 (45'00 — 50'00), — pszenna 4/0 wym. 50 — 60% 40'00 — 45'00 (40'00 — 45'00), — żytnia pyłkowa I gat. 65 — 55% 27'00 — 29'00 (27'00 — 29'00), — sitkowa II gat. po 55% 21'00 — 23'00 (21'00 — 23'00), — razowa 95% 22'00 — 24'00 (22'00 — 24'00), otręby pszenne łuski — szale 11'00 — 11'50 (11'00 — 11'50), — pszenne średnie 10'50 — 11'00 (10'50 — 11'00), — żytnie 9'00 — 9'50 (8'50 — 9'00).

Poznań. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet Poznań (jak wyżej): pszenica 23'75 — 24'75 (23'25 — 24'25), żyto 14'90 — 15'10 (15'00 — 15'30), jęczmień brow. 17'00 — 18'50 (17'50 — 19'00), — przemiałowy 64 do 66 kg 14'25 — 14'75 (14'50 — 15'00), — 68 — 69 kg 14'75 — 15'50 (15'00 — 15'75), owies 14'75 — 15'00 (14'75 — 15'00), mąka pszenna 65%-owa wraz z workiem 37'25 — 39'25 (36'75 — 38'75), — żytnia 65%-owa wraz z workiem 23'00 — 24'00 (23'25 — 24'25), otręby pszenne grube 10'00 — 11'00 (10'00 — 11'00), — pszenne średnie 9'00 — 10'00 (9'00 — 10'00), — żytnie 8'75 — 9'00 (8'75 — 9'00).

Gdańsk. — Notowano — w guld. gd. za 100 kg (jak wyżej): pszenica biała o wadze 128 hfl. nowa 15'00 (15'00), — czerwona kolorowa o wadze 124 hfl. 14'25 (14'25), żyto nowe przemiałowe

o wadze 120 hfl. 9'80 (9'80), — eksportowe 120 hfl. 9'60 (9'60) jęczmień nowy wyborowy 10'00 — 10'40 (10'50 — 11'00), — średn 9'50 — 9'80 (9'80 — 10'25), — mierny 108 hfl. 9'25 (9'50 — 9'65), owies 8'75 — 9'25 (8'75 — 9'25), otręby pszenne 6'25 (6'50), — żytnie 6'00 (6'00).

MATERJAŁY BUDOWLANE

— Ruch budowlany jest nadal niewielki; związane z tem ograniczone zapotrzebowanie na materiały budowlane wpływa na słabszą tendencję cen.

Poznań. — Ceny orientacyjne — w zł za 1 000 szt. loco wagon cegielnia wraz z opakowaniem: sączki 1½ cala 45'00, — 2 cale 60'00, — 3 cale 108'00, — 4 cale 180'00, — 5 cali 270'00, — 6 cali 410'00, — 7 cali 675'00, — 8 cali 990'00, cegła tonówka 1 kl. 60'00, — tonówka zwykła 50'00, — licówka 85'00, — da-chówka karpiońska 110'00, klinki ry czarne całe 300'00, — ¼ 250'00, — ½ 200'00, — ¾ 125'00.

Warszawa. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg franco wagon stacja załadowania: cegła ogniotrwała zwyczajna 8'80, — kopulakowa normalna 14'30, — kopulakowa fasonowa 15'40, — kotłowa normalna 20'50, — kotłowa fasonowa 23'00, zaprawa 8'00 i 10'50.

Katowice. — Ceny orientacyjne — w zł za 1 000 sztuk loco skład: cegła zwyczajna palona 35'00, — szamotowa krajowa 32 — 33 SK (za 1 tonne) 100'00, — sufitowa 25 × 25 × 15 Kleina 115'00, — pustakowa 45'00, — pustakowa porowata 55'00, — ostropalona sortowana oblicówka 60'00; za 100 kg: wapno palone 3'20 — 3'40, gips murarski w workach 6'00 — 7'00, — sztukatorski harceński 15'00 — 16'00, smoła gazowa preparowana 21'00 — 24'00, asfalt sztuczny 18'00 — 21'00, gudron krajowy 23'00 — 30'00, lepik 22'00 — 25'00, karbolinum 35'00 — 40'00.

RYNEK AKCYJNY

za okres od 17 do 22 października 1932 r.

— Obroty akcjami na giełdzie warszawskiej z tygodnia na tydzień ulegają zmniejszeniu — okres sprawozdawczy również cechuje coraz mniejsze zainteresowanie, przyczem gros obrotów dotyczy akcji Banku Polskiego. Tendencja dla większości notowanych akcji słaba.

Akcje Banku Polskiego wykazują dalszą zniżkę — zł 1'50 na akcji. Z akcji przedsiębiorstw chemicznych po kursie dotychczasowym notowano akcje S. A. Eksploatacji Soli Potasowych. Sporadyczne transakcje akcjami „Wysokiej” dokonywane były po kursie o zł 1'00 niższym. Grupa akcji przedsiębiorstw metalurgicznych była mało ożywiona; kursy notowanych akcji nieznacznie tylko odbiegają od notowań końcowych okresu poprzedniego — akcje Lilpopa zniżyły o zł 0'25, Starachowic o zł 0'05, Modrzejowa zaś utrzymały się na dotychczasowym poziomie. Z akcji przedsiębiorstw spożywczych notowano nadal tylko akcje Haberbuscha i Schielego których kurs obniżył się o dalsze zł 1'00.

Zainteresowanie akcjami na giełdach prowincjonalnych uległo w okresie sprawozdawczym dalszemu zmniejszeniu — obroty nawet akcjami Banku Polskiego skurczyły się do minimum; tendencja dość spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nominalna	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Kurs w dn. 22/X
Bank Polski	zł 100	88'50	86'50	87'00—86'50
S. A. Eksploatacji Soli Potasowych	zł 100	75'00	75'00	—
Wysoka	zł 100	46'00	46'00	—
Lilpop	zł 25	13'00	13'00	—
Modrzejów	zł 50	3'50	3'50	—
Starachowice	zł 50	9'20	8'70	—
Haberbusch i Schiele	zł 100	44'00	43'00	—

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcje (maksimum i minimum — w zł; w nawiasach podane są notowania z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): Jaworzno — 12'00—11'40 (11'25).

GIEŁDA LWOWSKA

Akcje (jak wyżej): Tsep — 75'00 (75'00).

GIEŁDA POZNAŃSKA

Akcje (jak wyżej): Bank Polski — 88'00 (90'00 — 89'50), Dr. Roman May — 10'00.

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

STAN I PRACA TABORU P. K. P. uległy w okresie 3 lat ostatnim zmianom następującym:

A. — KOLEJE NORMALNOTOROWE

1. — Ilość parowozów (przeciętnie dziennie)

Parowozy:

Rok	Długość linii — km	osobowe	towarowe	tankowe	razem	Przypada na 10 km	Było w ruchu
1931	17 566	1 097	3 486	801	5 384	3·1	2 812
1930	17 351	1 073	3 483	774	5 330	3·1	3 021
1929	17 239	1 027	3 474	768	5 269	3·1	3 350

2. — Ilość wagonów osobowych (przeciętnie dziennie)

Wagony:

Rok	klasowe	bagażowe	pocztowe	inne	razem	Przypada na 10 km	Było w ruchu
1931	8 526	2 706	465	639	12 336	7	10 528
1930	8 338	2 630	426	733	12 127	7	10 507
1929	8 252	2 564	381	716	11 913	7	10 231

3. — Ilość wagonów towarowych (przeciętnie dziennie)

Wagony:

Rok	kryte	węglarki	platformy	cysterny	specjalne	razem	Przypada na 10 km	Było w ruchu
1931	48 969	77 262	20 118	6 570	3 257	156 176	89	89 524
1930	49 678	76 098	18 262	6 365	2 978	153 384	88	99 453
1929	48 036	75 978	17 874	6 205	2 836	150 929	88	127 239

4. — Napięcie ruchu i praca taboru (przeciętnie dziennie)

Rok	Ilość wagon. tow.:		Na 1 km sieci przyp. dziennie:		Obciążenie osi wagonu ładown.	% wagonów czynnych	Przeciętny przebieg wagonu km	
	załad. na P. K. P.	przyjętych z zagr.	osio-km	tys. tonno-km netto			tonn netto	osob.
1931	10 992	1 320	1 043	3·6	7·4	57	168	69
1930	12 436	1 457	1 081	3·7	7·3	65	181	65
1929	15 153	1 659	1 233	4·4	7·2	84	188	60

Z zestawienia przytoczonych 4 tablic widać, iż pod względem ilości taboru stan liczebny zarówno parowozów, jak i wagonów, zwiększa się z każdym rokiem, co spowodowane jest dopływem nowego taboru z dawnych zamówień. Zwłaszcza w zakresie wagonów towarowych ujawnia się duże zwiększenie ilości węglarek, platform i wagonów specjalnych. Natomiast wykorzystanie tego taboru, w związku ze spadkiem przewozów, wywołanym depresją gospodarczą, spada z każdym rokiem, co uwiidocznia ilość taboru, będącego w ruchu. Jedynie wagony ruchu osobowego nie wykazują tego zmniejszenia, pomimo faktycznego osłabienia, co przypisać należy, z jednej strony konieczności utrzymania wielu pociągów osobowych bez względu na ich zapełnienie, a z drugiej — zwiększeniu się przewozów pocztowych.

Oslabienie tempa przewozów towarów charakteryzuje najlepiej tabela czwarta, z której widać zmniejszenie się zarówno ilości wagonów, załadowanych na sieci P. K. P., jak i przyjętych z zagranicy, spadek ilości tonno-km na 1 km sieci oraz

obniżenie się odsetka wagonów czynnych z 84 do 57. Dodatnie jest jedynie zjawisko stałego wzrostu obciążenia na osi wagonu, co świadczy o lepszym wyzyskaniu taboru.

B. — KOLEJE WĄSKOTOROWE

1. — Ilość taboru (przeciętnie dziennie)

Parowozów: Wagonów osobow.: Wagonów towar.:

Rok	Długość linii — km	ogółem	czynnych	ogółem	czynnych	ogółem	czynnych
1931	2 325	352	140	361	252	8 320	5 684
1930	2 249	332	151	347	256	8 072	5 825

2. — Napięcie ruchu i praca taboru (przeciętnie dziennie)

Rok	Naładunek na P. K. P. wagonów	Przyjęcie z innych kolei	Przeładunek: z kolei normalno-torowych	na koleje torowe	Przeciętny ciężar pociągu tonn netto
1931	1 190	39	121	51	55
1930	1 564	61	121	79	58

I tutaj widzimy wzrost ilości taboru wskutek dopływu nowych jednostek przy równoczesnym spadku wyzyskania jego dla pracy przewozowej. W związku z tem zmniejszył się tak naładunek, jak i przyjęcie wagonów ładownych od kolei obcych, a nadto spadła norma ładunkowa pociągu towarowego z 58 do 55 t.

J.

PRACA POLSKICH KOLEI PAŃSTWOWYCH W CZERWCU 1932 R.

Przewóz podróźnych w czerwcu r. b. (30 dni) wyniósł ogółem 11 038 766 osób i w porównaniu z majem r. b. (31 dni — 9 702 595 osób) zwiększył się o 13·8%, a w porównaniu z czerwcem r. ub. (13 199 724 osoby) zmniejszył się o 16·4%.

Zwiększenie się ruchu pasażerskiego spowodowane zostało wyjazdami na wakacje letnie i letniska oraz ożywieniem się ruchu turystycznego. Wzmoczenie ruchu szczególnie dało się zauważyć w II połowie miesiąca, kiedy zaczęły się wyjazdy na brzeg morza.

Regularność biegu pociągów osobowych dalekobieżnych wynosiła w czerwcu 94%.

Przewóz towarów w czerwcu przy 25 dniach roboczych wyniósł 3 711 338 t (oprócz kolejowych gospodarczych) i w porównaniu z majem r. b. (22 dni robocze — 3 313 845 t) zwiększył się o 12%, a w porównaniu z czerwcem r. ub. (24 dni robocze — 5 071 379 t) zmniejszył się o 26·8%. Naładowano w czerwcu r. b. na stacjach linii normalnotorowych P. K. P. i W. M. Gdańska 275 550 wagonów 15-tonnowych, a przyjęto od kolei zagranicznych 28 410 wagonów z ładunkami, adresowanymi do Polski oraz przechodzącymi przez Polskę tranzytem, czyli razem przewieziono 303 960 wagonów ładownych (włącznie z przesyłkami gospodarczymi). W porównaniu z majem r. b. (270 723 wagony) ogółem praca kolei w zakresie przewozu towarów zwiększyła się o 12·3% (liczbą wagonów użytych do przewozu), ładowanie zaś na stacjach P. K. P. i W. M. Gdańska zwiększyło się o 12·2%. W porównaniu z czerwcem r. ub. (405 030 wagonów) praca ogólna kolei zmniejszyła się o 25%.

Tabor parowozowy i wagonowy w dn. 1/VI r. b. wyniósł: parowozów 5 395, w porównaniu z czerwcem r. ub. (5 388) więcej o 0·13%; w naprawie było 11·15%; wagonów osobowych 12 138, więcej niż w r. ub. (12 088) o 0·41%; w naprawie było 10·21%; wagonów towarowych 157 998, więcej niż w r. ub. (156 997) o 0·64%; w naprawie było 2·83%. Nowego taboru normalnotorowego dostarczyły fabryki w czerwcu r. b. ilości następujące: parowozów osobowych 11, — towarowych 3, wagonów osobowych 9, — towarowych 254.

Na dz. 1/VII r. b. liczba wagonów towarowych, odstawionych do rezerwy, wynosiła: krytych 27 808, węglarek 30 584, platform 10 704, innych 430, razem 69 526 (na dz. 1/VI r. b. było w rezerwie 69 618 wagonów).

Przebieg pociągów w czerwcu r. b. wynosił: w ruchu osobowym 5 206 755 poc.-km, towarowym — 2 781 386 poc.-km, razem 8 012 061 poc.-km. W porównaniu z majem r. b. (7 625 290 poc.-km) ogólny przebieg pociągów w czerwcu r. b. zwiększył się o 5,1%, a w porównaniu z czerwcem r. ub. (10 118 007 poc.-km) zmniejszył się o 20,8%.

Wpływy P. K. P. w czerwcu r. b. wynosiły (w zł):

Przewóz podróжных	21 794 234
" bagażu i przesyłek ekspresowych	1 089 100
" towarów	49 123 112
Wpływy uboczne	970 383
Razem:	72 976 829

W porównaniu z majem r. b. (zł 68 853 695) wpływy w czerwcu r. b. zwiększyły się o 6%, a w porównaniu z czerwcem r. ub. (zł 98 618 732) zmniejszyły się o 26%.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

KRYZYS GOSPODARCZY A INTERESY ŻEGLUGI MORSKIEJ W I PÓŁROCZU 1932 R.

Przed kilku tygodniami opublikowana została przez Ligę Narodów interesująca praca Prof. J. B. Condliffe'a¹⁾, w której zamieszczony bogaty materiał statystyczny wskazuje na dalsze zaostrenie się światowej depresji gospodarczej w I półroczu 1932 r. Omawiając poszczególne liczby statystyczne za powyższy okres, w którym — jak się wydaje — kryzys osiągnął wreszcie swoje „dno”, autor zwraca specjalną uwagę na statystykę handlu światowego, która — w/g jego zdania — „w sposób być może najbardziej uderzający uwypukla ogólny marazm gospodarczy”²⁾. Dla potwierdzenia powyższej swojej tezy Prof. Condliffe przytacza liczby importu i eksportu 45 krajów, reprezentujących w przybliżeniu 90% wartości handlu światowego, z których okazuje się, że wartość obrotów handlowych w pierwszych 4 miesiącach 1932 r. spadła w porównaniu z rokiem ostrego już kryzysu, jakim był rok 1931, jeszcze o przeszło 32% i wynosiła zaledwie 42% wartości w tymże okresie 1929 r. Stwierdzony w ciągu ostatniego roku spadek wartości obrotów handlu międzynarodowego nie zostaje wyrównany przez równoczesny spadek cen, który w przybliżeniu był jednak o połowę mniej silny niż wyżej podany spadek wartości. Opierając się więc na danych Prof. Condliffe'a, można przyjąć, że w okresie pierwszych 4 miesięcy r. b. nastąpiło efektywne zmniejszenie się obrotów towarowych w handlu zagranicznym ogromnej większości świata. Wniosków autora co do oceny sytuacji w I półroczu r. b. nie zdołają również zmienić nieuwzględnione przez niego liczby handlu międzynarodowego w maju i czerwcu, które w zestawieniu z latami poprzednimi wykazują również b. znaczny spadek.

Opinie, wyrażone w pracy Prof. Condliffe'a, odnoszące się do całości kształtu życia gospodarczego świata, znajdują zupełne potwierdzenie również w liczbach handlu zamorskiego. Dla charakterystyki stosunków w tej dziedzinie przytoczymy przedewszystkiem liczby obrotu towarowego Hamburga, Bremy, Amsterdamu, Rotterdamu i Antwerpii, t. j. 5 największych portów morza Północnego. W portach tych w ciągu I półrocza 1931 r. i 1932 r. przeładowano (w tys. tonn):

	Import	Eksport	Razem
Styczeń — czerwiec 1931	24 209	15 744	39 953
" — " 1932	20 273	12 044	32 317
Spadek w 1932 r.	—3 936	—3 700	—7 636
	—16%	—24%	—19%

Spadek obrotów każdego z tych portów z osobna wynosi: dla Bremy i Amsterdamu — 10%, dla Hamburga i Antwerpii — 15%, wreszcie dla Rotterdamu — 28%.

Porównyując z kolei tendencje w zmniejszaniu się obrotów w r. b. i r. ub., stwierdzamy, że z wyjątkiem Bremy, gdzie nastąpiło dość znaczne osłabienie tempa dalszego spadku obro-

tów, we wszystkich pozostałych portach widzimy tendencję wręcz odwrotną, przytem na szczególną uwagę zasługuje stosunkowo znaczne procentowe zwiększenie się w r. b. (I półroczu) spadku obrotów w porcie hamburskim. Gdy w 1931 r. spadek ten w porównaniu z 1930 r. wyrażał się liczbą ok. 7,4%, to zestawienie liczb I półrocza r. b. i r. ub. wykazuje zmniejszenie się obrotów o przeszło 15%. Moment ten podkreślamy specjalnie, ponieważ Hamburg, będąc „par excellence” portem o bardzo rozwiniętym ruchu drobnicowym, potrafił, dzięki dużej sprawności swoich urządzeń technicznych, ruchliwości swego kupiectwa i wielkim możliwościom komunikacyjnym, ściągać nawet w ciężkich warunkach kryzysowych wielkie ilości ładunków. To też stosunkowo znacznie większe zmniejszenie się obrotów towarowych tego portu w r. b. świadczy o dalszym, poważnym pogłębianiu się kryzysu w I półroczu r. b., który odbicie swoje znajduje już nie tylko w zmniejszonych ładunkach masowych, ale również i w spadku transportów drobnicy.

Objaw zmniejszających się obrotów towarowych nie ogranicza się zresztą do kilku wyżej wymienionych portów, lecz przeciwnie jest faktem powszechnym.

Z kolei drugim zjawiskiem, które może być przyjęte jako „sui generis” wskaźnik konjunktury w handlu zamorskim, jest obrót towarowy kanałów: Panamskiego i Sueskiego. Kiedy w I półroczu 1931 r. obrót towarowy w kanale Panamskim wynosił 11'6 miljn. tonn, to w tym samym okresie r. b. zaledwie 9'3 miljn. t. był zatem o 19,2% mniejszy niż w r. ub. W tych samych okresach czasu liczby obrotu w kanale Sueskim wynosiły odpowiednio: 13'6 miljn. t. i 11'7 miljn. t. czyli że przewozy w I półroczu r. b. zmniejszyły się o 14,2% w porównaniu z 1931 r. Zresztą, jak przy obrotach towarowych rozpatrywanych 5 portów morza Północnego stwierdzony w r. b. spadek obrotów był tylko dalszym ciągiem zniżki, trwającej już od paru lat, podobnie również i kurczenie się obrotów kanału Panamskiego datuje się od 1928 r., kanału zaś Sueskiego od 1929 r. Obroty towarowe kanału Panamskiego były, mianowicie, o blisko 13,5 miljn. t. mniejsze od obrotów w 1928 r., obroty zaś Suez — o przeszło 9 miljn. t. niższe od obrotów w 1929 r.

Jest rzeczą oczywistą, że przytoczone powyżej momenty, świadczące o poważnym dalszym zaostreniu się depresji w handlu zamorskim w I półroczu r. b., musiały wywrzeć swój decydujący wpływ na interesy żegluga morskiej, które przecież są niejako funkcją konjunktury w międzynarodowych obrotach towarowych.

Pierwszym skutkiem kryzysu w międzynarodowej wymianie zamorskiej, jeśli chodzi o żeglugę morską, są zmniejszające się liczby tonnażu okrętowego w portach i kanałach. Przyjmując za podstawę tonnaż statków na wejściu, stwierdzamy w I połowie r. b. w zestawieniu z analogicznym okresem r. ub. spadek, wynoszący np. dla portów: Holandji—15,5%, Niemiec—13,8%, Belgji—13,7%, Francji—12,2%, Indji Brytyjskich—8,0%, Szwecji—7,9%, Stan. Zjedn. Am.—7,4%, Grecji—7,2%, Zjedn. Królestwa 4,7%.

Dla ścisłości trzeba zaznaczyć, że istnieją również i w okresie I półrocza r. b. niektóre kraje, gdzie ruch tonnażu w portach wykazuje nawet pewne zwiększenie. Takie sporadyczne

¹⁾ Uwagi Prof. Condliffe'a, dotyczące międzynarodowego ruchu kapitałów, zawarte w tej pracy, zostały omówione w zesz. 42/1932, str. 1242 — w art. „Międzynarodowy ruch kapitałów”.

²⁾ P.: „La Situation Economique Mondiale 1931-32”. Société des Nations, Genève 1932, str. 333 i nast.

wypadki nie mogą jednak obalić słuszności ogólnego wniosku i w konkretnych wypadkach wywołane są naogół zupełnie specyficznymi warunkami, w jakich się znajduje żegluga danych krajów. Do takich krajów należą Włochy, gdzie tonnaż na wejściu do portów wykazuje minimalny wzrost — poniżej 0·4%, i Japonia, gdzie zwiększenie to jest znacznie silniejsze i wynosi 4·1%.

Zjawisko zmniejszającego się ruchu okrętów, jako wyrazu sytuacji w żegludzie morskiej, występuje jeszcze wyraźniej przy analizie ruchu statków w kanałach. I tak, tonnaż statków, które przepłynęły w obu kierunkach kanału Sueski, wynosił w I półroczu 1931 r. 15·7 miljn. nrt, gdy w r. b. 14·0 miljn. nrt. Różnica na niekorzyść r. b. wynosi zatem 10·5%. Dla kanału Panamskiego odpowiednie liczby wynosiły: 13·3 miljn. nrt i 11·5 miljn. nrt; spadek wynosi zatem 1·7 miljn. nrt, wzgl. 13·1%. Nie wskazujemy tu na ruch statków w kanale Kilońskim, gdzie spadek ten jest niewspółmiernie większy i wynosi przeszło 28·5%, ponieważ na tak znaczne zmniejszenie się ruchu w tym kanale, poza ogólną koniunkturą gospodarczą, poważny wpływ wywarły również nadmierne opłaty za przejście kanału, co powodowało, że okrętom kalkulovalo się wymijać kanał Kiloński i odbywać dłuższą drogę przez Skagen.

Zmniejszony w I półroczu r. b. ruch okrętowy, przy równoczesnym utrzymywaniu się mniej więcej na tym samym poziomie światowego tonnażu — musiał znaleźć swój odpowiednik w zwiększeniu unieruchomionego tonnażu oraz w zaostrażającej się walce konkurencyjnej, co w wyniku musiało powodować dalsze obniżanie się frachtów morskich.

W początkach stycznia r. b. unieruchomiony tonnaż wynosił 16·5% ogólnego tonnażu światowego i do połowy r. b. wzrósł do 19%, przyczem w liczbach absolutnych wzrost unieruchomionego tonnażu przedstawiał się w sposób następujący (w miljn. brt):

1/I 1930	3·2	1/I 1932	11·4
1/I 1931	8·7	Połowa 1932	13·0

Sytuację na rynkach frachtowych obrazuje nam następująca tabela wskaźników ogólnych:

	Wskaźnik „Statistisches Reichsamit” 1913 = 100	Wskaźnik „The Economist” przec. 1898—1913—100	Wskaźnik „Chamber of Shipping” 1920 = 100
1929	108·9	96·8	24·9
1930	92·3	79·1	19·1
1931	83·8	79·6	19·9
Luty 1931	88·7	81·9	19·3
Czerwiec 1931	86·3	78·1	18·8
Styczeń 1932	73·2	79·2	18·4
Czerwiec 1932	68·4	71·6	17·1

Pogłębiający się jeszcze w I półroczu r. b. kryzys wymiany towarowej nie pozostał również bez wpływu na nasze stosunki. Obróty towarowe portów polskiego obszaru celnego wykazują w tym okresie po raz pierwszy cofnięcie. Liczbowo spadek ten wynosi w zestawieniu z analogicznym okresem 1931 r. 1 494 645 t. t. j. 24·2%. Tak znaczne zmniejszenie się obrotów przez porty polskie tłumaczy się przede wszystkim specyficznym charakterem tych obrotów, a zwłaszcza znaczeniem, jakie posiadają w bezpośrednim handlu zamorskim Polski takie artykuły, jak węgiel, drzewo, złom i rudy. Zmniejszenie się bowiem z jednej strony importu żelastwa i rud, z drugiej zaś trudności, na jakie napotykał nasz eksport węgla i drzewa — były to przyczyny, które wpłynęły w decydujący sposób na zmniejszenie się liczb ogólnych obrotów.

Również zmniejszeniu się przewozów węgla, rud i złomu oraz żużli Thomasa należy głównie przypisać stosunkowo nieznaczny zresztą spadek ogólnych przewozów naszych przedsiębiorstw żeglugowych. W I półroczu r. ub. wszystkie polskie przedsiębiorstwa żeglugowe przewiozły 497 532 t, a w tym samym czasie

r. b. — 478 501 t. Spadek wynosi zatem tylko 3·8%. Jak już zaznaczyliśmy powyżej, na tle ogólnej sytuacji w handlu zamorskim zmniejszenie to nie posiada większego znaczenia.

Bardziej szybki spadek obrotów towarowych naszych portów niż spadek przewozów przedsiębiorstw żeglugowych jest powodem zwiększenia się udziału polskiej żeglugi w ogólnych obrotach naszego bezpośredniego handlu zamorskiego. Udział ten, który w 1929 r. wynosił 5·26%, w 1930 r. — 6·48%, w 1931 r. — 7·29%, w I półroczu r. b. wzrósł do 9·28%. Procentowy udział naszej żeglugi w przywozie i wywozie przez porty polskiego obszaru celnego ilustruje następujące zestawienie:

	1930	1931	I półr. 1931	I półr. 1932
Wywóz	6·04	7·06	7·17	9·47
Przywóz	9·33	9·47	7·93	6·42

Drugim momentem, na który należy zwrócić uwagę przy omawianiu sytuacji żeglugi polskiej w I półroczu r. b., jest znaczne zwiększenie się dysproporcji, jaka istnieje pomiędzy eksportem i importem. W ciągu całego r. ub. import stanowił zaledwie 14·3% w stosunku do eksportu, w I półroczu r. b. stosunek ten pogorszył się do 4·7%. Liczby przewozów pomiędzy portami obcemi, jeśli chodzi o stosunek do ogólnych przewozów, pozostały niemal na tym samym poziomie.

Zkolei przechodzimy do krótkiego scharakteryzowania znaczenia, jakie w ogólnych przewozach naszej żeglugi zajmują poszczególne towary. Obraz udziału towarów w eksporcie daje nam następujące zestawienie ¹⁾:

	Cały rok:		I półrocze 1932	
	1930	1931	tonn	%-owy udział
Węgiel	87·87	81·24	314 587	75·76
Bekony	3·87	4·92	22 498	5·42
Drzewo	1·68	3·25	14 019	3·38
Cukier	1·25	3·70	7 014	1·69
Parafina	0·48	0·27	375	0·09
Masło	0·40	0·11	48	0·01
Jaja	0·38	0·40	827	0·20
Inne spożywcze	0·27	1·03	—	—
Różne	3·80	5·08	55 854	13·45

Analizując liczby I półrocza, dochodzimy do wniosku, że w rozpatrywanym okresie, podobnie jak w 1931 r., daje się zaobserwować spadek procentowego udziału węgla na korzyść bardziej wartościowych ładunków. Poważny stosunkowo spadek wykazuje udział ładunków cukru, a również takich wysokowartościowych artykułów, jak jaja i masło, w mniejszym stopniu — parafina. W przeciwieństwie, bardzo poważny wzrost wykazuje pozycja „różne”, t. j. w ogromnej większości stosunkowo wysokowartościowa drobnica, oraz mniejszy nieco wzrost — pozycje: bekonów i drzewa.

Reasumując, należy stwierdzić, że przesunięcia, jakie zaszły we wzajemnym ustosunkowaniu się poszczególnych towarów w przewozach eksportowych, należy uważać za pomyślne dla naszej żeglugi. Zmniejszenie się liczb przewozów importowych tłumaczy się brakiem takich ładunków, jak rudy i złom, dalej fosforyty i żużle Thomasa, które występowały w latach poprzednich, a których utrata pozostaje w związku z ogólnym zmniejszeniem się importu tych towarów do Polski.

Wreszcie, jeżeli chodzi o wyniki finansowe pracy polskich przedsiębiorstw żeglugowych w ciągu pierwszych 6 miesięcy r. b., to należy zaznaczyć, że wpływy z frachtów, pomimo zwiększenia się udziału wysokowartościowych towarów, były naogół gorsze niż w r. ub., co tłumaczy się z jednej strony spadkiem ogólnej liczby przewozów, z drugiej zaś — znacznym spadkiem stawek frachtów morskich, o czym pisaliśmy uprzednio.

Dr. St. Zb. Szyszowski

¹⁾ Por. — Dr. Sz.: „Polskie przedsiębiorstwa żeglugowe w 1931 r.” („Polska Gospodarcza” zes. 16/1932, str. 462 i nast.).

RYNEK FRACHTOWY. — Sytuacja na rynkach frachtowych wykazywała w ub. tygodniu naogół spokój przy stawkach, które w niektórych sekcjach zmniejszały. Wszystkie zaś transakcje zawierane są wciąż jeszcze na warunkach niekorzystnych.

Ruch na rynku La Platy był zdecydowanie bardziej ożywiony; zafrachtowano ogółem 27 statków o łącznym tonnażu 191 500 t. Stawki jednakże w dalszym ciągu zmniejszały wskutek presji, wywieranej celem zafrachtowania tonnażu, tak, że przy końcu tygodnia spadły o 9 d na tonnie. Za statki średniego typu z portów górnego biegu rzeki do Kontynentu płacono sh 14/6 na październik i październik/listopad, podczas gdy za duże stawki na listopad/grudzień płacono sh 15/6 do portów Anglii i Kontynentu, a sh 15 do Antwerpii lub Rotterdamu na grudzień.

Na rynku Montreal tendencja była mocniejsza dzięki temu, iż niema obecnie nadmiaru tonnażu w stosunku do słabego zapotrzebowania. Duża ilość statków odeszła w balaście na inne rynki. W eksporcie cukru z Kuby stawki wykazują tendencję wzrostową. Płacono od sh 14 do sh 14/3 za większe statki do Anglii i Kontynentu na listopad i grudzień.

Rynki australijski i Dalekiego Wschodu wykazywały w zasa-

dzie tendencję mocną, niemniej ilość zawartych ostatnio kontraktów była bardzo ograniczona.

W portach czarnomorskich Z. S. R. R. zafrachtowano ogółem 11 statków o łącznym tonnażu 73.200 t na listopad i listopad/grudzień do Anglii i Kontynentu po stawkach sh 10, a o 6 d mniej, o ile do Antwerpii lub Rotterdamu. Na rynku duńskim panowało pewne ożywienie, zawarto szereg kontraktów do portów Kontynentu po stawce sh 14 do 14/3 na październik/listopad, a sh 14/6 na listopad. Widoki są jednak niepomyślne z powodu spadku cen na zboże oraz ze względów finansowych.

Z powodu braku wolnego tonnażu na rynku Gdynia/Gdańsk notowano wzrost stawek w eksporcie węgla; wzrostka ta średnio wynosiła od 3 do 6 d na tonnie. Zawarto szereg kontraktów na ładunki węgla do Irlandji, Francji oraz Szwecji i Finlandji. Stawki orientacyjne wynosiły m. in. za 900 t do Dublina sh 10, 1 400 t do Honfleur 31 fr., 2 200 t do Nantes sh 7/3, 1 300 t do Tréport sh 7, 2 000 t do Rouen 28 fr., 3 400 t do Rouen sh 5/6, 7 400 t do Buenos Ayres sh 9/10.

W wywozie zboża notowano duży popyt na tonnaż przy tendencji wzrostowej. Poza linjowcami szło wiele statków dodatkowych.

POCZTA I TELEGRAF

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA POCZT I TELEGRAFÓW

WPŁYWY Z OPŁAT POCZTOWYCH, TELEFONICZNYCH I TELEGRAFICZNYCH W OKRESIE KWIECIEŃ—WRZESIEŃ 1932 R. — Sytuacja w zakresie wpływów z opłat nie kształtowała się pomyślnie.

Oslabienie, ujawniające się we wpływach z najpoważniejszego rodzaju opłat — w opłatach pocztowych — decydująco zaważyło na wyniku I półrocza obecnego roku budżetowego. Ponieważ poważne pogłębienie spadku dało się odczuć również we wpływach z opłat telefonicznych, które po opłatach pocztowych zajmują pierwsze miejsce pod względem wielkości, przeto okres kwiecień—wrzesień można uważać za okres najpoważniejszego obniżenia poziomu wpływów, jaki dotąd zanotowano w czasie kryzysu.

Do r. b. opłaty trzymały się dość odpornie, jednak chwila obecna niezbitnie wykazuje poważne odchylenie w kierunku niższym. W r. ub. nie wszystkie wpływy z opłat kształtowały się jednolicie. Większy ubytek jednych szedł w parze z mniejszym stopniem spadku innych. W I półroczu 1932/33 r. trudno doszukiwać się podobnego kształtowania opłat.

Dokładną ilustrację powyższych uwag stanowi następujące zestawienie (wpływy w I półroczu roku budżetowego):

Opłaty	1931/32 zł	1932/33 zł	Wskaźnik 1931/32 = 100
Pocztowe	65 600 610	56 708 634	86,4
Telefoniczne	26 403 538	23 123 402	87,6
Telegraficzne	5 796 012	4 452 971	76,8
Radiotelegraficzne	1 188 506	1 664 862	140,1
Razem:	98 988 666	85 949 869	86,8

Wyjątek stanowią wpływy z opłat radiotelegraficznych (i radiofonicznych). Jednak ich niewielka kwota w niczem właściwie nie zmienia ogólnej sytuacji.

Najpoważniejsza część obniżki przypada na opł ty pocztowe (zł 8,9 miljn.). Ubytek wpływów telefonicznych wynosi

zł 3,3 miljn. Te dwa rodzaje wpływów przynoszą obniżkę z górą zł 12 miljn., czyli przeciętnie zł 2 miljn. miesięcznie.

W tym stanie rzeczy nastąpiło pewne przesunięcie udziałów poszczególnych opłat w ogólnej sumie wpływów, jak to ilustruje poniższe zestawienie procentowe (wpływy za I półrocze roku budżetowego):

	1931/32	1932/33
Pocztowe	66,27	65,98
Telefoniczne	26,67	26,90
Telegraficzne	5,86	5,18
Radiotelegraficzne	1,20	1,94

Przesunięcia te jednak nie są duże. Całkowite potwierdzenie znajduje więc wniosek, wyprowadzony poprzednio, że poważne odchylenie niżkowe głównych rodzajów opłat okazuje się charakterystycznym rysem kształtowania ruchu opłat przedsiębiorstwa w roku obecnym.

Cały rok ubiegły przyniósł wpływów z opłat zł 203,5 miljn., w tem — jak wynika z poprzednich wyliczeń — I półrocze dało ok. zł 99 miljn., I półrocze obecnego roku przyniosło zł 85,9 miljn. Trudno przypuszczać, aby wyniki z całego roku, nawet w wypadku najlepszego kształtowania się wpływów I półrocza, mogły osiągnąć poziom, zanotowany w r. ub.

Dr. J. P.

KARTKI WIDOKOWE. — Zarządzeniem Ministra Poczty i Telegrafów, które wchodzi w życie z dniem 1/XI r. b., wprowadza się do sprzedaży kartki widokowe bez znaczka opłaty pocztowej. Cena kartek widokowych wynosi 15 (z wyjątkiem kartki z tryptykiem Tadeusza Kościuszki, której cena wynosi 20). Dochód, pochodzący ze sprzedaży kartek widokowych, po potrąceniu kosztów własnych, przeznaczona się na Fundusz Walki z Bezrobociem.

KRONIKA BIEŻĄCA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

ROZPORZĄDZENIA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ:

Zmiana niektórych postanowień ustawy o państwowym podatku dochodowym — rozp. z dn. 21/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 91, poz. 767).

Zmiana ustawy z dn. 10/VI 1921 r. o utworzeniu Państwowego Banku Rolnego — rozp. z dn. 21/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 91, poz. 769).

Wykonywanie egzekucji z nieruchomości przez Państwowy Bank Rolny — rozp. z dn. 21/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 91, poz. 769).

Zmiana rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 22/III 1928 r. o likwidacji mienia b. rosyjskich osób prawnych — rozp. z dn. 21/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 91, poz. 770).

Przedłużenie mocy obowiązującej ustawy z dn. 31/VII 1924 r. w sprawie ochrony drobnych dzierżawców rolnych — rozp. z dn. 21/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 91, poz. 775).

Zmiana ustawy z dn. 18/III 1932 r. o wykupie gruntów, podlegających ustawie o ochronie drobnych dzierżawców rolnych — rozp. z dn. 21/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 91, poz. 776).

Obniżenie kosztów administracji komunalnej — rozp. z dn. 21/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 91, poz. 777).

Zmiana rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 24/VI 1927 r. o zagospodarowaniu lasów, nie stanowiących własności Państwa — rozp. z dn. 21 X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 91, poz. 778).

Wybory do izb rzemieślniczych — rozp. z dn. 21/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 91, poz. 780).

Zmiany rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 22 III 1928 r. o utworzeniu państwowego przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon” — rozp. z dn. 21/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 91, poz. 781).

Wzrunki uprawnień do holowania statków w polskich portach morskich — rozp. z dn. 21/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 91, poz. 783).

Premjowanie pojazdów mechanicznych — rozp. z dn. 21/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 91, poz. 784).

Granica morska Państwa — rozp. z dn. 21/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 92, poz. 789).

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Określenie najwyższych dozwolonych korzyści majątkowych w pieniężnych stosunkach kredytowych — rozp. Ministra Skarbu z dn. 20/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 90, poz. 759).

Zmiany rozp. Ministra Ref. Roln. z dn. 31/X 1927 r. o tworzeniu gospodarstw wzorowych przy parcelacji, wykonywanej przez instytucje, do parcelacji upoważnione, oraz przez właścicieli dóbr parcelowanych — rozp. Ministra Rolnictwa i Ref. Roln. z dn. 26 IX 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 92, poz. 793).

Zmiany w rozp. Ministra Ref. Roln. z dn. 10/VI 1927 r. o sposobie określania wartości nakładów melioracyjnych w majątkach wykupywanych — rozp. Ministra Rolnictwa i Ref. Roln. z dn. 26 IX 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 92, poz. 794).

Zmiany w rozp. Ministra Ref. Roln. z dn. 25/VIII 1926 r. o uoszczędzeniach przy wykonywaniu parcelacji w związku z postępowaniem scaleniomem — rozp. Ministra Rolnictwa i Ref. Roln. z dn. 26 IX 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 92, poz. 795).

Zmiany w rozp. Ministra Ref. Roln. z dn. 19 I 1927 r. o udzielaniu instytucjom upoważnień do wykonywania parcelacji nieruchomości ziemskich oraz o nadzorze i o zasadach postępowania tych instytucyj — rozp. Ministra Rolnictwa i Ref. Roln. z dn. 26 IX 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 92, poz. 796).

Ulga celna na łuszczone jądra pestek odmiany moreli, t. zw. ghejsi — rozp. Ministrów: Skarbu, Przem. i Handlu oraz Rolnictwa i Ref. Roln. z dn. 30 IX 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 92, poz. 797).

Wycofanie z obiegu dwuzłotowych monet srebrnych — rozp. Ministra Skarbu z dn. 25/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 92, poz. 798).

Ustalenie wzoru monety srebrnej wartości 2 złotych — rozp. Ministra Skarbu z dn. 25/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 92, poz. 799).

Wysokość sądowych opłat hipotecznych i stawek wynagrodzenia pisarzy hipotecznych za czynności, związane ze sprzedażą działek przy parcelacji, dokonywanej na mocy ustawy o wykonaniu reformy rolnej — rozp. Ministra Sprawiedliwości, wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Ref. Roln., z dn. 22/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 92, poz. 801).

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

8 listopada:

— **Cukrownia i Rafinerja „Milejów”, S. A.** — o g. 16 w sali Klubu Obywatelskiego w Lublinie, Krak. Przedm. 43.

11 listopada:

— **Zabłocie „Zakłady Chemiczne”, S. A.** — o g. 11 w lok. S. A. „Keram” we Lwowie, Kochanowskiego 26.

12 listopada:

— **T-wo Sosnowieckich Fabryk Rur i Żelaza”, S. A.** — o g. 11 w lok. S-ki w W-wie, Moniuszki 10.

— **Belgijska S. A. „Zakłady Przemysłowe Boryszew”** o g. 15 w lok. S-ki w Bruksell, 368, Avenue Louise.

— **Przemysł Bawełniany „Adam Osser”, S. A.** — o g. 16 w lok. S-ki w Łodzi, Kilińskiego 222.

14 listopada:

— **Fabryka Wyrobów Jedwabnych „Klinge i Szultz”, S. A.** — o g. 11 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 106.

— **„Franko-Polskie T-wo Górnicze”, S. A.** — o g. 17 w lok. S. A. „Huta Bankowa” w W-wie, Foksal 11.

— **T-wo Górniczo-Przemysłowe „Będzin-Olkusz”, S. A.** — o g. 17½ w lok. S. A. „Huta Bankowa” w W-wie, Foksal 11.

— **„Tri”, T-wo Robót Inżynierskich, S. A.** — o g. 12 w lok. S-ki w Po naniu, Grottegra 14.

— **Warszawskie Fabryki Śrub i Drutu „J. Wolanowski”, S. A.** — o g. 15½ w lok. S-ki w W-wie, Gliniana 5.

15 listopada:

— **„Warsz. T-wo Fabryk Cukru”, S. A.** — o g. 15 w lok. S-ki w W-wie, Krak. Przedm. 7.

— **„Société Industrielle Commerciale des anciens Etablissements Emile Haebler — T. A Przemysł i Handl. dawnych Przedsiębiorstw Emila Haeblera”** — o g. 15 w Hotelu „Central” w Brukseli, Place de la Bourse 3.

— **Galicyskie T-wo Naftowe „Galicja”, S. A.** — o g. 12 w lok. S-ki we Lwowie, Kościuszki 8.

— **Fabryka Firanek, Tiulu i Koronek „Szlenkier, Wydzga i Weyer”, S. A.** — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Dzielna 91.

— **T-wo Wydawnicze „Prasa”, S. A.** w likw. — o g. 18 w W-wie, Tamka 46.

16 listopada:

— **T-wo „Elektryczność”, S. A.** — o g. 13 w lok. S-ki w W-wie, /goda 10.

— **„T-wo Schlösserowskiej Przędzalni Bawełny i Tkalni w Zorkowie”, S. A.** — o g. 15 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 165.

— **Przędzalnia Bawełny „Teodor Steigert”, S. A.** — o g. 18 w lok. S-ki w Łodzi, Milionowa 37.

— **Przemysł Elektryczny „Czechowice”, S. A.** — o g. 16 w lok. S-ki w Czechowicach.

17 listopada:

— **„Podlaska Wytwórnia Samolotów”, S. A.** — o g. 17 w lok. Państw. Zakładów Lotniczych w W-wie, Puławska 2a.

— **„Kolej Lokalna Tarnów-Szczucin”, S. A.** — o g. 9 we Lwowie (gmach Dyr. Okr. Kolei Państwowych, pokój 453).

19 listopada:

— **„Kolej Lokalna Toruń Czarnowo”, S. A.** — o g. 13 w Ratuszu w Toruniu.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

DOROBK NASZYCH INSTYTUCYJ OSZCZĘDNOŚCIOWYCH. — „Dzień Oszczędności”, który obchodzony jest 31 października w Polsce i na całym świecie jako dzień, poświęcony krzewieniu i intensywnej popularyzacji idei oszczędności wśród społeczeństwa, jest bodaj najbardziej odpowiednim momentem do zobrazowania dorobku w dziedzinie oszczędności, jakim może się wykazać nasze społeczeństwo i instytucje, zajmujące się gromadzeniem oszczędności.

Realnym wykładnikiem oszczędności społeczeństwa jest suma wkładów oszczędnościowych, miernikiem zaś popularyzacji idei oszczędności — liczba oszczędzających w instytucjach oszczędnościowych. Im większe kapitały oszczędnościowe zgromadziły instytucje oszczędnościowe danego kraju, im większa liczba obywateli może się wykazać posiadaniem książeczki oszczędnościowej — tem większy jest dobrobyt obywateli, tem mocniejsze są podwaliny gospodarki społecznej i państwowej.

W Polsce każdy rok przynosi rozwój i wzrost kapitałów rodzimych, który idzie w parze ze wzrostem liczby oszczędzających. Ten stały postęp idei oszczędności w Polsce uwidacznia się najlepiej, jeśli zanalizujemy wyniki, osiągnięte w dziedzinie oszczędności przez P. K. O. — instytucję, która w naszym ruchu oszczędnościowym odgrywa, niewątpliwie, rolę dominującą.

Rozpatrując dane za ostatnie 6 lat, przekonamy się, że tempo wzrostu wkładów oszczędnościowych w tej instytucji jest imponujące:

Wkłady oszczędnościowe w P. K. O.		
	miljn. zł	wskaźnik
1926	24·6	100
1927	67·6	274
1928	122·3	497
1929	172·9	703
1930	253·7	1 031
1931	332·2	1 355
1932 (I/X)	401·1	1 630

Liczby powyższe wskazują nie tylko na stałe, lecz — co więcej — na bardzo szybkie tempo wzrostu oszczędności w tej instytucji. Wzrost ten w okresie lat 1926 — 32 (I/X) był przeszło 16-krotny, bowiem kapitały oszczędnościowe, złożone w P. K. O., wynoszące w 1926 r. zaledwie zł 24 miljn., osiągnęły w dn. 1/X 1932 r. przeszło zł 401 miljn.

Jednocześnie ze wzrostem sumy wkładów oszczędnościowych wzrasta bardzo szybko liczba osób oszczędzających w tej instytucji.

Liczba oszczędzających w P. K. O.	
1926	113 201
1927	179 643
1928	298 343
1929	434 305
1930	605 547
1931	761 350
1932 (I/X)	897 087

W okresie więc ostatnich 6 lat liczba oszczędzających w P. K. O. stale i systematycznie wzrasta. Wzrost za ten okres jest blisko 8-krotny, bo z 113 tys. oszczędzających w 1926 r. osiąga instytucja do końca sierpnia 1932 r. liczbę ok. 900 tys.

Jeśli zaś weźmiemy pod uwagę również posiadaczy polis ubezpieczeniowych P. K. O., to otrzymamy imponującą liczbę 1 miliona osób, które nie tylko doceniają należycie znaczenie oszczędności, lecz — co więcej — wprowadziły ją w czyn.

Pomyślny, aczkolwiek daleko wolniejszy, rozwój oszczędności obserwujemy również w innych instytucjach oszczędnościowych w Polsce, a mianowicie w komunalnych kasach oszczędności i spółdzielniach kredytowych. Łączny stan kapitałów oszczędnościowych we wszystkich instytucjach oszczędnościowych w Polsce wynosi zł 1 240 miljn., liczba zaś wkładców około 2½ miliona osób. Podkreślając z jednej strony ten pomyślny proces odbudowy kapitałów rodzimych, który na przykładzie liczb rozwojowych P. K. O. jest tak widoczny, nie możemy jednak zapominać, że, ogólnie biorąc, wyniki te są skromne, szczególnie jeśli porównamy je z wynikami, osiągniętymi już przez szereg innych państw. Dla przykładu podajemy dane porównawcze, dotyczące przeciętnej liczby książeczek oszczędnościowych i stanu oszczędności na głowę ludności w Polsce i tych państwach, gdzie kapitalizacja wewnętrzna i rozwój zmysłu oszczędzania osiągnęły już bardzo wysoki stopień nasilenia:

Na 1000 mieszk. książeczek oszczędnościow.	
Belgia	625
Dania	571
Francja	460
Holandja	420
Włochy	340
Czechosłowacja	320
Polska	78

Z liczb powyższych widzimy, że w Belgii i Danii więcej niż połowa obywateli posiada książeczki oszczędnościowe, we Francji i Holandji — przeszło 40% ludności, we Włoszech i Czechosłowacji — przeszło 30%, czyli co 3-ci obywatel może się wykazać posiadaniem książeczki oszczędnościowej, w Polsce zaś na 1 000 mieszkańców przypada zaledwie 78 książeczek. Podobnie rzecz się ma, jeśli chodzi o przeciętny stan oszczędności na głowę ludności. W Danii na jednego obywatela przypada (w przeliczeniu na złote) zł 998 oszczędności, w Holandji — zł 430, we Francji — zł 410, we Włoszech — zł 368, w Czechosłowacji — zł 325, w Belgii — zł 312, w Polsce zaś — zaledwie zł 40. Oczywiście, iż istnieje cały szereg państw, które posiadają niższy stan oszczędności niż w Polsce, jednak przytaczamy umyślnie te państwa, które przodują w ruchu oszczędnościowym, aby dać przykład, jakie możliwości w tej dziedzinie, przy powszechnem, systematycznym i rozumnym oszczędzaniu, są do osiągnięcia. Wyniki, osiągnięte przez te państwa w dziedzinie oszczędności, winny stanowić dla nas przykład i podjętą do dalszej pracy i wysiłków w kierunku pomnożenia kapitału narodowego. Mocne i niewzruszone podstawy naszej waluty, sieć sprawnie funkcjonujących instytucji oszczędnościowych z P. K. O., instytucją powszechnego zaufania, na czele — oto warunki nieodzowne, jakie daje nam Państwo, by oszczędność mogła się rozwijać, przynieść korzyść dla jednostki i ogółu. Całe społeczeństwo zaś musi dać dowód, że potrafimy się zdobyć nie tylko na czyny bohaterskie i wielkie ofiary, jak tego daliśmy wielokrotnie przykład w czasie walk o niepodległość i nienużalszalność naszych granic, lecz również, że umiemy żyć z „ołówkiem w ręku”, że umiemy oszczędzać.

T. D.

OGRANICZENIA EGZEKUCJI PRZECIWKO ZWIĄZKOM KOMUNALNYM. — Praca związków komunalnych, zwłaszcza na terenie b. zaboru rosyjskiego, często dezorganizowana była przez prowadzoną w sposób nieuregulowany egzekucję zobowiązań prywatno-prawnych tych związków. Powstały stąd szkody dla interesu publicznego, niemożność prowadzenia prawidłowej gospodarki, wykonywania budżetu. Z drugiej strony, na terenie b. zaboru austriackiego obowiązujące ograniczenia egzekucji sprawiały, że nierzadko należność zasądzona nie mogła być zrealizowana. Stąd też powstała konieczność uregulowania tej sprawy w sposób, uwzględniający interesy prawidłowej gospodarki związków komunalnych, a z drugiej — interesy ich wierzycieli.

Przypomnieć należy, że na obszarze województw centralnych i wschodnich ustawodawstwo zaborcze nie zawierało żadnych przepisów specjalnych, regulujących egzekucję przeciwko związkom samorządowym. Dopiero ustawa z dn. 31/XII 1928 r. nie dopuszcza zabezpieczenia skierowanych przeciwko związkom komunalnym powództw, tymczasowego wykonania wyroków oraz wykonania wyroków przed upływem terminu kasacyjnego wzgl. przed rozstrzygnięciem skargi kasacyjnej. Ustawa nie uregulowała jednak sprawy egzekucji z prawomocnych wyroków sądowych, wobec czego istniejącą lukę wypełnić musiało orzecznictwo sądowe.

Na terenie województw południowych egzekucję przeciwko związkom komunalnym kierować można jedynie do tych części ich majątku, które według oświadczenia władzy nadzorczej mogą być użyte na zaspokojenie wierzyciela bez nadwyrężenia interesów publicznych, których ochrona należy do związku komunalnego. O ile takich części nie było, wzgl. nie pokrywały pretensyj, wówczas tytuł sądowy nie mógł być wykonany.

Na obszarze województw zachodnich w każdej sprawie egzekucyjnej przeciwko związkom komunalnym sąd wykonawczy zwraca się do wojewody celem ustalenia sposobu prowadzenia egzekucji. W razie nieuzgodnienia decyduje ostatecznie Minister Sprawiedliwości. Gdy egzekucja na majątku związku okaże się

bezskuteczną, sąd wnosi o przymusowe wstawienie egzekwowanej należności do budżetu związku.

Ogólnie sytuację dotychczasową scharakteryzować można w sposób następujący: ustawodawstwo austriackie dawało wyraźną przewagę interesom komunalnym, obowiązujące w b. dzielnicy rosyjskiej — z uwagi na brak przepisów, regulujących egzekucję przeciwko związkom komunalnym — interesom wierzycieli, wreszcie ustawodawstwo, obowiązujące w b. w zaborze pruskim, starało się uwzględnić interesy obydwu stron, aczkolwiek nie rozwiązywało całej sprawy w sposób dostateczny.

W tych warunkach niezbędne było jednolite uregulowanie sprawy na całym obszarze Państwa i rozwiązanie jej w sposób, uwzględniający żywotne interesy samorządu terytorjalnego i jego wierzycieli. Do celu tego zmierza uchwalony w dn. 17/X r. b. przez Radę Ministrów projekt rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o dochodzeniu roszczeń pieniężnych i egzekucji należności pieniężnych, opartych na tytułach prywatno-prawnych, przypadających od związków komunalnych.

Rozporządzenie to postanawia, że — egzekucja prywatno-prawnych należności pieniężnych, przypadających od związku komunalnego, jest dopuszczalna jedynie z tych części majątku lub dochodów związku, które według orzeczenia władzy nadzorczej mogą być użyte na zaspokojenie wierzycieli bez istotnego uszczerbku dla wykonywanych przez związek komunalny zadań publicznych. Rozporządzenie bliżej nie określa majątku czy dochodów, które mogą służyć dla zaspokojenia roszczeń wierzycieli.

Wspomniane orzeczenia wydaje władza nadzorcza na żądanie sądu (komornika), do którego podano wniosek o egzekucję, na żądanie dłużniczego związku samorządowego, lub też jednego z wierzycieli, który dla należności pieniężnej uzyskał już prawomocny tytuł egzekucyjny.

Jeżeli należności pieniężne, przypadające od związku komunalnego, nie mogą być wyegzekwowane z powodu braku lub niedostateczności części dochodów wzgl. majątku związku komunalnego, na których dopuściło egzekucję orzeczenie władzy nadzorczej, wówczas władza ta z urzędu bądź na wniosek wierzycieli zarządza wstawienie do najbliższego budżetu związku komunalnego odpowiedniej kwoty w wysokości co najmniej 10% sumy rocznych dochodów zwyczajnych, osiągniętych przez związek dłużniczy w roku budż., poprzedzającym rok, w którym wszczęto egzekucję. O ile kwota należności egzekwowanych jest mniejsza od tych 10%, winna być wstawiona do budżetu cała suma należności.

W razie zbiegu należności władza nadzorcza wstawioną do budżetu sumę rozkłada proporcjonalnie na zaspokojenie wszystkich należności wraz z należnościami ubocznymi, z wyjątkiem jednakże egzekwowanych należności pracowników z tytułu odpłaty, które w granicach tej sumy ulegają całkowitemu zaspokojeniu. W razie zbiegu należności egzekwowanych z poprzedniego roku budżetowego z należnościami, egzekwowanymi w roku bieżącym — należności z każdego roku tworzą jedną grupę, przyczem grupa należności z roku poprzedniego ma pierwszeństwo zaspokojenia przed grupą należności z roku bieżącego. Władza nadzorcza może wstawić do budżetu dłużniczego związku komunalnego tylko te należności, które rozpoczęto egzekwować nie później niż na 30 dni przed terminem, ustalonym dla uchwalenia i przedłożenia władzy nadzorczej do załatwienia preliminarza budżetowego. W stosunku do zaległości, którą rozpoczęto egzekwować w terminie późniejszym, władza nadzorcza wadna jest wstawić ją w całości lub w części do budżetu dodatkowego, o ile przy wykonywaniu budżetu zatwierdzonego okaże się, że należność ta znajdzie pokrycie w dochodach związku dłużniczego. Oczywiście, sumy, wstawione do budżetu na spłatę należności pieniężnych, nie mogą być użyte na pokrycie innych wydatków.

Wyżej wskazanym ograniczeniom nie podlega egzekucja:

- 1) należności Skarbu Państwa oraz instytucji prawa publicznego;
- 2) należności, zabezpieczonych umownym prawem zastawu lub hipoteką;
- 3) należności z tytułu pożyczek, udzielonych związkowi komunalnym przez banki państwowe, komunalne i akcyjne;
- 4) należności zrzeszeń związków komunalnych.

Oczywiście, wyłączenia te rozumieć należy jako wyjątki od normy ogólnej; stąd należy interpretować je ograniczająco.

Ponadto, w celu ułatwienia wierzycielom egzekucji należności niespornych, rozporządzenie daje możność dochodzenia ich w drodze administracyjnej, z pominięciem drogi sądowej; w tym celu wierzyciel winien wnieść podanie do władzy nadzorczej dłużniczego związku komunalnego o uznanie należności za niesporną. Orzeczenie władzy nadzorczej o uznanie należności za niesporną, wydane jednakże za zgodą dłużniczego związku komunalnego — ma znaczenie tytułu wykonawczego, stanowiącego podstawę do egzekucji sądowej. Odpowiedź odmowna, wzgl. równoznaczny z nią brak odpowiedzi w ciągu 30 dni — nie wyklucza skierowania sprawy na drogę sądową.

Rozporządzenie utrzymuje dotychczas obowiązujące postanowienia co do niedopuszczalności w sądowym postępowaniu cywilnym w sprawach o należności pieniężne przeciwko związkom komunalnym zabezpieczenia powództwa, tymczasowego wykonania wyroku, ani też wykonania wyroku przed upływem terminu kasacyjnego, a gdy skargę kasacyjną złożono — przed jej rozstrzygnięciem.

Omawiane rozporządzenie ma zacząć obowiązywać z dniem ogłoszenia na całym obszarze Rzplitej z wyjątkiem woj. śląskiego. Ograniczenia egzekucji, przewidziane w tem rozporządzeniu, mają zastosowanie do przypadków, w których przed jego wejściem w życie została wdrożona przeciwko związkom komunalnym egzekucja, a należność nie została całkowicie wyegzekwowana.

PODATKI I OPŁATY

OPODATKOWANIE CUKIERNI. — Cukiernie, jako zaliczone do przedsiębiorstw gastronomicznych, wymienionych w rozdz. VII cz. II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy z dn. 15/VII 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym, których obrót ustala się w myśl art. 5 p. 6 ustawy — podlegają zasadniczo stawce podatku przemysłowego w wys. 2% od całego obrotu, niezależnie od pochodzenia i rodzaju sprzedawanych w cukierni artykułów.

Z uwagi jednak na postanowienia art. 7 lit. A p. 10 i lit. B p. 3 powyższej ustawy, przewidujące, że obroty pracowni rzemieślniczych, których właściciele posiadają karty rzemieślnicze, korzystają począwszy od 1932 r. ze znizowanych stawek podatkowych, Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dn. 19/X r. b. L. D. V 16530/4/32 zarządziło, co następuje:

Część obrotów, pochodząca ze sprzedaży nawet z cukierni, lecz nie do spożycia na miejscu, a do konsumpcji nazewnątrz, wyrobów cukierniczych (ciastek i t. p.), wytworzonych we własnej pracowni rzemieślniczej właściciela cukierni, posiadającego kartę rzemieślniczą, winna być opodatkowana według stawek z art. 7 lit. A p. 10 i lit. B p. 3 ustawy. Pozostała część obrotu cukierni (wytwory własnego warsztatu rzemieślniczego, konsumowane na miejscu, obce wyroby, napoje i t. p.) będzie opodatkowana według 2% stawki.

Obroty cukierni, podlegające w myśl powyższego znizowanej stawce podatkowej, będą ustalane przez komisję szacunkową na podstawie ksiąg handlowych, o ile w takowych wykazywane będą odrębnie odnośne obroty, względnie na podstawie posiadanych materiałów i danych (orzeczenia rzeczoznawców).

KREDYT

OBNIŻENIE PRYWATNEJ STOPY PROCENTOWEJ. — Jak wspominaliśmy w zesz. 43 tyg. „Polska Gospodarcza” (str. 1274), w dn. 21 października r. b. ukazało się rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 20/X 1932 r. w sprawie określenia najwyższych dozwolonych korzyści majątkowych w pieniąż-

ných stosunkach kredytowych („Dz. Ust. R. P.” Nr. 90, poz. 759). § 1 tego rozporządzenia głosi, że w pieniężnych stosunkach kredytowych nie wolno wymawiać sobie i pobierać w gotówce lub w innych wartościach w formie procentu lub w jakiegokolwiek innej formie korzyści majątkowych przewyższających 12% w stosunku rocznym. Rozporządzenie weszło w życie w dn. 21/X r. b., przyczem umowy, zawarte przed tym terminem, o ile przewidywały wyższą stopę, mogą być wykonane według umówionej wysokości za czas do najbliższego terminu płatności procentów — o ile taki został ustalony w umowie — który nie może jednak przekroczyć 31/XII 1932 r.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIEŁDA WARSZAWSKA

za okres od 17 do 22 października 1932 r.

— Dla walut panowała w okresie sprawozdawczym tendencja niejednolita przy dość znacznych wahanach kursowych, to też w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego większość kursów wykazuje poważniejsze odchylenia. Mocniejszą tendencję miały: franki francuskie (zwykowały o 11 na 100 frankach), franki szwajcarskie, belgi oraz floreny holenderskie (o 0'85), bez zmiany pozostał kurs koron czeskosłowackich, lir włoskich oraz guldenów gdańskich, zniżkowały zaś dolary, funty szterlingów (o 44 na £ 1) oraz korony szwedzkie (o 1'50 na 100 koronach).

Dla dolarów gotówkowych zainteresowanie w okresie sprawozdawczym było nadal dość ograniczone; na rynku prywatnym kurs ich utrzymał się na dotychczasowym poziomie — 8'9075 za \$ 1.

Wysokość dziennego zapotrzebowania walut nie przekraczała poziomu ostatnich tygodni.

		Kurs najwyż- szy	Kurs najniż- szy	Kurs w dn. 22/X
		w zł		
Dolary St. Zjedn.	\$ 1	8'914	8'91	8'91
" " " telegr.	\$ 1	8'919	8'915	8'915
Funty szterlingi	£ 1	30'72	30'00	30'25
				-30'26
Franki francuskie	100 fr.	35'09	34'99	35'09
Franki szwajcarskie	100 fr.	172'40	172'15	172'40
Belgi	100 blg.	123'90	123'90	—
Korony czeskosłowackie	100 kor.	26'41	26'40	—
Liry włoskie	100 lir.	45'67	45'62	—
Floreny holenderskie	100 fl.	359'30	358'55	359'30
Guldeny gdańskie	100 guld.	173'60	173'60	—
Korony szwedzkie	100 kor.	157'00	157'00	—

W dziale papierów lokacyjnych państwowych pierwsze dni okresu sprawozdawczego przyniosły pewne osłabienie, które nastąpiło po ogłoszeniu niżki stopy procentowej. W porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego kursy nie ulegały naogół poważniejszym wahanom i większych różnic nie wykazują. Zwykowały następujące papiery: 3% Pożyczka Budowlana, 4% Pożyczka Dolarowa i 4% Pożyczka Inwestycyjna sztuki — po 0'50, 5% Pożyczka Konwersyjna i 6% Pożyczka Dolarowa — po 1/2, oraz 7% Pożyczka Stabilizacyjna — o ok. 1'25%. Bez zmiany pozostał kurs 10% Pożyczki Kolejowej oraz listów zastawnych i obligacji banków państwowych, mniej zaś ceniona była jedynie 4% Pożyczka Inwestycyjna serje — o 1'00.

Dla listów zastawnych panowała w okresie sprawozdawczym tendencja dość spokojna; zainteresowanie, jak i obroty niemi, zmniejszyły się. Dotyczy to głównie listów prowincjonalnych, które też wykazują nieco większe wahania kursów: 8% L. Z. T-wa Kredytowego m. Częstochowy straciły 1'50, 10% L. Z. T-wa Kredytowego m. Lublina zwykowały o 1%, 8% L. Z. T-wa Kredytowego m. Łodzi o 3/4. Listy ziemskie i miejskie wykazują nieznaczne tylko odchylenia kursów. W dziale listów zastawnych w walucie obcej notowano nadal wyłącznie 7% L. Z. T-wa Kredytowego Ziemińskiego w Warszawie 1928 r. — uzyskały one poprawę o 2%.

Dział obligacji był nadal mało ożywiony — notowano jedynie VI 6% Obligacje Pożyczki Konwersyjnej m. Warszawy 1926 r., które w porównaniu z notowaniami z końca września obniżyły się o 1%.

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs naj- niższy	Kurs naj- wyższy	Kurs w dn. 22/X
3% Pożyczka Budowlana	zł w zł. 50	39'25	38'35	38'75
4% " Dolarowa	\$ 5	50'25	49'75	50'25
4% " Inwestycyjna	zł w zł. 100	97'00	96'25	97'00
4% " " serje	zł w zł. 100	103'50	103'00	—
		w % nominalu		
5% Pożyczka Konwersyjna	zł	41'00	40'50	—
5% " Konwers. Kol.	zł	—	—	—
6% " Dolarowa	\$	57'50 ²⁾	55'25	55'00
				-57'00 ²⁾
				-57'50 ²⁾
7% " Stabilizacyjna ¹⁾	zł	61'50 ²⁾	53'00	55'00
				-56'25
				-54'50
10% Pożyczka Kolejowa	fr. w zł.	100'00	100'00	—
7% L. Z. Państw. Banku Roln.	zł w zł. 1927	83'25	83'25	83'25
8% " " " " "	zł w zł. 1927	94'00	94'00	94'00
7% L. Z. Banku Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	83'25	83'25	83'25
8% " " " " "	zł w zł. 1924	94'00	94'00	94'00
7% Obl. Kom. " " " "	zł w zł. 1927	83'25	83'25	83'25
8% " " " " " "	zł w zł. 1924	94'00	94'00	94'00
8% " " " " " "	zł w zł. 1927	93'00	93'00	—
4 1/2% L. Z. T-wa Kred. Ziems.	zł	38'75	37'75 ³⁾	38'25
				-38'00
7% L. Z. T-wa Kred. Ziems. w Warszawie 1928 r.	\$ w zł.	52'50	51'75	52'50
4 1/2% L. Z. T-wa Kred. m. Warsz.	zł	45'00	44'50	—
5% " " " " " "	zł	48'50	48'00	—
8% " " " " " "	zł	60'75 ³⁾	58'25	59'75
				-59'50
				-60'75 ³⁾
8% " " " " " " Częstoch.	zł	52'25	52'00	—
8% " " " " " " Lublina	zł	48'00	48'00	—
10% " " " " " " " "	zł	58'50	57'75	—
8% " " " " " " Łodzi	zł	56'50	56'50	56'50
10% " " " " " " Radomia	zł	58'00	57'63	—
VI 6% Obl. Pożyczki Konwers. m. Warszawy 1926 r.	zł	33'50	33'00	—

ZŁOTY ZAGRANICA

1932	Gdańsk ⁴⁾	Berlin ⁴⁾	Wiedeń ⁴⁾	Paryż ⁴⁾	Zurych ⁴⁾
17/X	57'57—57'68	47'15—47'35	79'31—79'79	285'50	58'05
18 "	57'56—57'68	" "	" "	" "	" "
19 "	" "	" "	" "	" "	" "
20 "	57'52—57'63	" "	" "	285'00	58'00
21 "	57'50—57'62	" "	" "	—	—
22 "	57'44—57'55	" "	" "	—	—

1932	Londyn ⁵⁾	Praga ⁴⁾	New York ⁴⁾	Amsterdam ⁴⁾
17/X	30'75	377'60—379'60	—	—
18 "	30'68	377'20—379'20	—	—
19 "	30'18	377'60—379'60	—	—
20 "	30'25	377'30—379'30	—	—
21 "	"	377'90—379'90	—	—
22 "	30'37	377'50—379'50	—	—

POŻYCZKI POLSKIE NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH⁶⁾

	3—8/X	10—15/X	17—22/X
	(maksimum—minimum—ultimo; w nawiasach obroty)		
New - York			
6% dolarowa	55—52 1/2—55	54 1/2—53 1/2—54 1/2	54 1/2—53 1/4—54 1/2
1920	(34 000)	(9 000)	(16 000)
8% Dillon. 1925	59—57 1/2—58 1/2	58 1/2—57 1/2—58	61—58 1/2—61
	(49 000)	(44 000)	(46 000)

¹⁾ Z wyłączeniem transzy francuskiej.

²⁾ Dotyczy odcinków po 100.

³⁾ Dotyczy drobnych odcinków.

⁴⁾ Za zł 100.

⁵⁾ Za £ 1.

⁶⁾ Kursy — w % nominalu; obroty — w jednostkach walutowych danego kraju (we Włoszech — w tysiącach).

7% stabilizac. 1927	52—51½—51¼ (123 000)	52½—51¼—52 (70 000)	55—52½—53½ (115 000)
7% Warszawy 1928	40 ⁷ / ₈ —40—40¼ (19 000)	41—39 ⁷ / ₈ —41 (34 000)	41—40 ¹ / ₈ —41 (18 000)
7% Śląska 1928	42—41 ¹ / ₈ —41 ¹ / ₈ (29 000)	42—41—41 (4 000)	42—41¼—42 (13 000)
Londyn 7% stabilizac. 1927	74·65—72·65— —73·65	75·51—72·51— 74·51	77·89—75·89 —76·89
Zurych 7% stabilizac. 1927	53 00—52 00— —53 00	55 00—54 00— 54 00	53 75—52 00— —53 00
Paryz 7% stabilizac. 1927	—	—	—
Medjolan 7% włoska 1924	96·00—95·90— 96·00 (550)	97·00—95·80— 97·00 (560)	98·90—97·20— 98·80 (1 575)

Z BANKU POLSKIEGO

STAN RACHUNKÓW BANKU POLSKIEGO W DN. 20 PAŹDZIERNIKA 1932 R. — Druga dekada października przyniosła dalszy postęp na drodze likwidacji tezauryzacji. Najbardziej charakterystyczne pod tym względem były fakty: skupu złota (w monetach) przez oddziały Banku na sumę zł 1·8 miljn. i skupu banknotów dolarowych na sumę zł 1·8 miljn. Podkreślić należy, że podaż banknotów dolarowych wzrosła się szczególnie od I dekady b. m., kiedy napłynęło ich za zł 1·3 miljn., razem więc za 2 dekady października oddano stezaurowanych dolarów Bankowi Polskiemu za zł 3·1 miljn. Dopyływ stezaurowanych monet do Banku zaczął się wzmacniać już w lipcu, ale poważniejsze rozmiary osiągnął od sierpnia; w sierpniu mianowicie wyniósł zł 2·0 miljn., we wrześniu— zł 11·7 miljn. i za pierwsze 2 dekady października— zł 4·1 miljn.

Ogólny bilans walutowy Banku Polskiego w II dekadzie października przedstawiał się analogicznie jak w II dekadzie września; mimo stosunkowo dużej podaży walut i dewiz poważne zapotrzebowanie dewiz przez urzędy (głównie na cele obsługi pożyczek zagranicznych) spowodowało przejściowy deficyt walutowy; zapotrzebowanie urzędów wyniosło mianowicie w II dekadzie października zł 19·9 miljn. (w II dekadzie września zł 15·4 miljn.), a było związane z przekazaniem do Włoch raty obsługi pożyczki tytoniowej w sumie przeszło zł 15 miljn. (stara Rządu o pokrycie tej raty z około 75-miljonowego funduszu rezerwowego tej pożyczki, posiadanego przez Rząd polski we Włoszech — nie odniosły skutku).

Ta przejściowa specjalnawyżka sprzedaży dewiz nie odbiła się jednak na stanie rezerw walutowych Banku, które wykazały w dekadzie sprawozdawczej wyżkę z zł 143·9 miljn. do zł 144·8 miljn., przyczem wyżkowała zarówno część rezerw, wchodząca w skład pokrycia złoto-walutowego obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku — o zł 0·1 miljn. do zł 35·7 miljn., jak i część rezerw, niezaliczona do tego pokrycia (a wchodząca — zresztą niecałkowicie — do bankowego pokrycia obiegu) — o zł 0·9 miljn. do zł 109·1 miljn. W okresie miesięcznym, t. j. od dn. 20/IX, rezerwy walutowe Banku zwiększyły się o zł 3·6 miljn.

Wzrost rezerw złota — naskutek wspomnianego skupu monet złotych — dotyczy tylko rezerw złota w skarbcu, które wyżkowały w II dekadzie października z zł 284·8 miljn. do zł 286·6 miljn., natomiast zapas złota, znajdującego się zagranicą, pozostał w dalszym ciągu (od dn. 10/VIII r. b.) niezmienny w wys. zł 206·3 miljn.

Zmiany w stanie rezerw złoto-walutowych, stanowiących pokrycie obiegu biletów bankowych i natychmiast płatnych zobowiązań, w ciągu pierwszych 2 dekad października r. b. ilustruje następujące zestawienie (w tys. zł):

	30/IX	10/X	20/X
Złoto	488 840	491 129	492 902
Waluty i dewizy netto . . .	35 400	35 640	35 728
Razem:	524 240	526 769	528 629

W stosunku do sumy obiegu banknotów i natychmiast płatnych zobowiązań powyższe pokrycie złoto-walutowe wynosiło w dn. 20/X 45·04%, gdw w dn. 10/X 44·13% i w dn. 30/IX 43·42% (pokrycie, przewidziane statutem — 30%). Pokrycie samem złotem wynosiło: w dn. 20/X 41·99%, w dn. 10/X 41·14% i w dn. 30/X 40·48% (pokrycie statutowe — 30%).

Wzrost procentu pokrycia był w dekadzie sprawozdawczej stosunkowo silniejszy niż wzrost sumy pokrycia (rezerw), mianowicie dlatego, że jednocześnie zmniejszyła się suma obiegu banknotów i natychmiast płatnych zobowiązań — o zł 20·0 miljn. do zł 1173·8 miljn. Właściwie obniżył się — jak zwrócić w środku miesiąca — tylko jeden składnik tej sumy, mianowicie obieg biletów bankowych — z zł 1025·6 miljn. do zł 993·8 miljn., podczas gdy drugi składnik — natychmiast płatne zobowiązania — wykazał jednocześnie wzrost — z zł 168·2 miljn. do zł 180·0 miljn.

Wzrost zobowiązań w niewielkim stopniu został spowodowany zwiększeniem się salda pozycji „różne rachunki” — z zł 11·1 miljn. do zł 13·8 miljn., a głównie powstał naskutek wyżki pozostałości na rachunkach żyrowych — z zł 154·1 miljn. do zł 166·2 miljn. Ta wyżka (normalna w środku miesiąca) była słabsza niż w II dekadzie września, lecz mimo to poziom lokat żyrowych w dn. 20/X był nieco wyższy niż przed miesiącem (w dn. 20/IX — zł 165·0 miljn.). Zwyżkę w dekadzie sprawozdawczej uległy tylko lokaty żyrowe na rachunkach prywatnych — z zł 136·3 miljn. do zł 150·0 miljn. (w dn. 20/IX zł 163·4 miljn.), natomiast lokaty żyrowe kas państwowych nieco obniżyły się — z zł 20·8 miljn. do zł 16·2 miljn. (w dn. 20/IX zaledwie zł 1·5 miljn.).

Spadek obiegu biletów bankowych w II dekadzie października o zł 20·0 miljn. (czyli w stopniu mniejszym niż w II dekadzie września, kiedy obieg obniżył się o zł 38·0 miljn.) — do poziomu jednak o zł 17·4 miljn. niższego niż przed miesiącem — stanowił częściowo odpowiednik wzrostu lokat na rachunkach żyrowych, częściowo zaś wiąże się z odpływem walut i skurczeniem się kredytów Banku. Zaznaczyć należy, że w ciągu roku (t. j. od dn. 20/X 1931 r.) obieg banknotów zmniejszył się o zł 159·7 miljn., t. j. o ok. 14%.

Kredyty Banku w dekadzie sprawozdawczej zmniejszyły się głównie w zakresie pożyczek zastawowych (terminowych i w rachunku otwartym), których suma wykazuje spadek o zł 8·5 miljn. do poziomu o zł 8·8 miljn. niższego niż przed miesiącem. Portfel weksli krajowych (suma kredytów dyskontowych wykorzystanych) wykazał tym razem niewielki spadek, bo o zł 2·3 miljn., lecz był mimo to o zł 28·5 miljn. niższy niż przed miesiącem. Portfel weksli zagranicznych (głównie z tytułu eksportu) zmniejszył się w dekadzie sprawozdawczej o zł 6·6 miljn. Porównanie stanu kredytów w dn. 20/X r. b. ze stanem w dn. 20/X 1931 r. — kiedy już przeszedł okres silnego wzmoczenia działalności kredytowej Banku w związku z reperkusjami na rynku polskim zaburzeń finansowych zagranicą — wykazuje spadek: portfeli weksli krajowych o zł 34·8 miljn., pożyczek zastawowych o zł 4·3 miljn., portfeli weksli zagranicznych o zł 45·2 miljn.

Z innych — poza kredytami — pozycji bankowego pokrycia obiegu — zapas monet srebrnych i bilonu, przejętych przez Bank na własność, zmniejszył się w dekadzie sprawozdawczej o zł 0·3 miljn. jeszcze słabiej, bo tylko o zł 0·06 miljn., zmniejszył się zapas papierów procentowych własnych; dług Skarbu Państwa (kredyt bezprocentowy) pozostawał niezmienny w wys. zł 90·0 miljn. (^o/₁₀ wykorzystania).

Całe bankowe pokrycie obiegu przedstawiało się następująco (w tys. zł):

	30/IX	10/X	20/X
Weksle	623 005	591 959	586 691
Weksle zagraniczne	74 211	73 232	65 552
Polskie monety srebrne i bilon	46 202	45 800	45 504
Pożyczki, zabezpieczone zastawami	118 276	116 340	107 869
Papiery proc. własne	13 532	12 351	13 193
Dług Skarbu Państwa	90 000	90 000	90 000
Razem:	965 225	930 582	911 809

Obieg bilonu, emitowanego przez Skarb Państwa, wykazał w II dekadzie października spadek mniej więcej w tym samym stopniu, co obieg biletów Banku Polskiego, mianowicie: z zł 289·8 miljn. do zł 283·0 miljn. Na sumę tę składa się: 1) obieg monet srebrnych (10-, 5-, 2- i 1-złotowych) w wys. zł 195·0 miljn. (w dn. 10/X zł 200·5 miljn.), w czem monet 10-złotowych za zł 36·4 miljn.; 2) obieg bilonu niklowego i brązowego w wys. zł 87·9 miljn. (w dn. 10/X zł 89·3 miljn.). W ciągu miesiąca, t. j. od dn. 20/IX, obieg bilonu wzrósł o zł 12·8 miljn.

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

POGORSZENIE SYTUACJI GOSPODARCZEJ I FINANSOWEJ FRANCJI

W kształtowaniu się sytuacji francuskich finansów państwowych nastąpił ostatnio zwrot wielkiej doniosłości. Dotychczas bowiem oficjalnie podawane cyfry deficytu budżetowego na rok przyszły obracały się w granicach 8 milj. fr. Uchwalona w lipcu ustawa finansowa zmniejszyła deficyt ten o 2 570 milj. fr. Przeprowadzenie konwersji, uwieńczone sukcesem, gdyż niecałe 2% konwertowanej sumy zostało przedstawionych do zwrotu — przyniosło ze sobą dalszą oszczędność w wysokości 1 300 milj. fr., tak że łączny deficyt budżetowy na rok przyszły został zmniejszony o 4 milj. fr. i zdawał się obracać około sumy 4 milj. fr. Tymczasem na niedawnym posiedzeniu gabinetu Minister Skarbu Germain Martin oświadczył, iż przewidywany deficyt budżetowy na rok przyszły wyniesie okragło około 12 milj. fr., co wobec poczynionych ostatnio oszczędności spowodziłoby efektywną lukę budżetową w roku przyszłym do 8 milj. fr.

Sytuacja finansów państwowych jest tembardziej skomplikowana, że równocześnie zasoby skarbowe są na wyczerpaniu. Na podstawie ustawy z 1926 r. Skarb miał prawo emitować bony krótkoterminowe w wysokości 5 milj. fr., na podstawie zaś ustawy z lipca r. b. — bony w wysokości 2 milj. fr. Ponadto był on w możności uzyskania zwrotu pewnych funduszy, udzielonych w formie zaliczki dla Algieru na rok wysokości ponad 1 milj. fr., oraz zwrotu drobniejszych zaliczek, udzielonych pocztie. Otóż emisje bonów skarbowych przekroczyły znacznie 5 milj. fr., a i inne, wyżej wymienione dodatkowa źródła, które Skarb rozporządza, zostaną zaabsorbowane do końca roku przez deficyt budżetowy. Ponadto w jesieni upływają dwie wielkie płatności skarbowe, a mianowicie 297 milj. fr. bonów 5% 1924 r. i 493 milj. fr. bonów dziesięcioletnich Credit National 6% 1922.

Niezależnie od powyższych wydatków skarbowości francuska obciążają koszty operacji konwersyjnej. Kasa Amortyzacyjna, rozporządzająca kwotą około 4 milj. fr., podjęła się spłacenia premii zwrotu rent 6% 1927 i bonów skarbowych 7% 1927, czyli łącznie 425 milj. fr. Przyjęła ona również koszty samej operacji konwersyjnej, które wyniosą przypuszczalnie kilkaset milj. fr. Ponadto konieczne będzie spłacenie 1 585 milj. fr. rent, których zwrotu zażądano. Obniżyłoby to zapasy pieniężne Kasy Amortyzacyjnej do kwoty zaledwie 1½ milj. fr., co wobec obsługi przez nią 28 milj. fr. bonów skarbowych, będących w obiegu, byłoby z pewnością niebezpieczne. Wreszcie Kasa musiałaby podjąć się spłacenia około 800 milj. fr. płatności maszynowych, co byłoby już niewątpliwie ponad jej siły. W tych warunkach część ciężaru kosztów konwersyjnych spaść musi bezpośrednio na Skarb Państwa.

Sytuacja przedstawia się, niewątpliwie, wysoce krytycznie. Proponowane są różnego rodzaju środki zaradcze. Sfery gospodarcze i finansowe domagają się uchwalenia budżetu na rok przyszły w terminie ustawowym, t. j. do dn. 31/XII, i uniknięcia prowizorów budżetowych, które stają się jedną z głównych przyczyn wzrastania deficytu. Równocześnie sfery te domagają się zrównoważenia deficytu w pierwszym rzędzie przez redukcję uposażeń funkcjonariuszy państwowych, emerytur i pensyj kombatanatów. Ponadto rozchodzą się pogłoski, iż Rząd zamierza uciec się do półśrodków, równoznacznych z ukrytym wzrostem zadłużenia.

Tak więc obsługa pensji kombatanckich, wymagająca rocznie 7 milj. fr., byłaby powierzona specjalnej ad hoc utworzonej autonomicznej kasie pensyjnej, której niezbędne na ten cel środki nie byłyby dostarczone przez Skarb w pełnej wysokości, lecz która uzupełniałaby brakujące jej sumy w wysokości 2 do 3 milj. fr. przez emisję specjalnych pożyczek. Amortyzacja pożyczek tych miałaby być w ten sposób zapewniona, iż skoro w dalszej przyszłości wypłaty pensji kombatanckich obniżyłyby się poniżej poziomu wpływów (wskutek wymierania uprawnionych) nadwyżki wpływów byłyby użytkowane dla celów amortyzacyjnych.

Finansowanie planu ekwipunku narodowego nie odbywałoby się, jak dotychczas, z normalnych środków budżetowych, lecz również częściowo w drodze emisji pożyczek na ten cel. Zmniejszenie wydatków, zaostrenie kontroli nad wpływami podatku dochodowego, nowe podatki, a mianowicie zwiększenie podatku od spożycia kawy oraz wprowadzenie podatku od transportów samochodami ciężarowymi, łącznie z obniżeniem uposażeń — mia-

łyby przynieść 3½ milj. fr. Większość zamierzeń tych (zwłaszcza o charakterze pożyczkowym) budzić musi poważne zastrzeżenia i obawy z punktu widzenia racjonalnej gospodarki skarbowej. Obawiać się należy ponadto, iż projekty te, przedłożone Parlamentowi francuskiemu, doznają jeszcze dalszego pogorszenia z punktu widzenia interesów gospodarstwa i skarbowości francuskiej.

O ile na odcinku skarbowym sytuacja dość nagle doznała znacznego pogorszenia, o tyle produkcja przemysłowa wykazuje ostatnio pewną stabilizację. Ogólny wskaźnik wytwórczości przemysłowej wynosił mianowicie w sierpniu r. b. 93 wobec 92 w lipcu i przeciętnej za 1931 r. 124, a za 1930 r. 140. Poprawa nastąpiła w szczególności w wytwórczości włókienniczej i kauczukowej. Sytuacja na francuskim rynku pracy doznała ostatnio stabilizacji, a nawet pewnej poprawy, związanej z sezonowym ożywieniem procesu produkcyjnego. I tak, liczba bezrobotnych z końcem września r. b. wynosiła 260 tys. wobec 264 tys. z końcem sierpnia, a 265 tys. z końcem lipca. Załoga robotnicza w większych przedsiębiorstwach przemysłowych wynosiła 2 351 852 osób wobec 2 680 383 osób we wrześniu r. ub., co przedstawia spadek o 12,26%. Odnośne zmniejszenie wynosiło w sierpniu 12,73%, w lipcu 11,60%, w czerwcu 13,37%, w maju 13,98%, w kwietniu 14,94%, w marcu 14,53%, w lutym 14,69%, w styczniu 13,38%.

W miesiącach letnich wystąpiło również dość wydatne zmniejszenie bezrobocia częściowego. Stosunek załogi robotniczej, pracującej mniej niż 48 godzin w tygodniu, do całkowitej załogi robotniczej wynosił we wrześniu r. b. 48,76% (we wrześniu r. ub. 33,45%) wobec 49,26% w sierpniu, 50,47% w lipcu, 51,08% w czerwcu, 51,76% w maju, 53,88% w kwietniu, a 65,16% w marcu. Szczególnie silne zmniejszenie bezrobocia częściowego nastąpiło w ciągu września w przemyśle obróbki kamieni szlachetnych, a pewna poprawa dała się również zauważyć w przemyśle wydobywczym.

O ile sytuacja produkcji przemysłowej doznała pewnej stabilizacji, a nawet nieco poprawiła się, natomiast przesilenie objęło gałąź wytwórczości, dotychczas nie odczuwającą go wcale, a mianowicie rolnictwo. Bezpośrednią przyczynę pogorszenia sytuacji na tym odcinku stanowiły obfite zbiory wszelkich gatunków zbóż i związane z tem spadek cen. Zbiory pszenicy oceniane są w r. ub. według danych oficjalnych na 90 182 tys. q, według danych nieoficjalnych zaś na przeszło 96 milj. q. Zbiory te wynosiły w r. ub. 71,9 milj. q, w 1930 r. 62,1 milj. q, w 1929 r. 91,8 milj. q, a w 1923 r. 76,5 milj. q. Zapotrzebowanie rynku wewnętrznego wynosi około 86 milj. q, tak że tegoroczna nadwyżka produkcji wyniesie, nie licząc zapasów zeszłorocznych, conajmniej 4 milj. q.

Rezultatem grożącej nadprodukcji pszenicy był spadek cen tego zboża, a mianowicie z 160 fr. za hl do 120 fr. Cena ta — rzekomo — nie pokrywa kosztów produkcji pszenicy, wynoszącej około 140 fr. za hl. Również i zbiory innych zbóż przedstawiały się pomyślnie. Zbiory żyta wyniosły 8,9 milj. q wobec 7,5 milj. q w r. ub. To też ceny żyta obniżyły się do około 70 fr., czyli o przeszło 20 fr. na hl, a poważnie spadły również ceny owsa i jęczmienia.

Również na odcinku hodowli bydła wystąpiło przesilenie i spadek cen, spowodowany głównie zmniejszeniem konsumpcji mięsa przez szerokie warstwy ludności miejskiej. Rząd francuski, pragnąc przeciwdziałać kryzysowi rolniczemu, uruchomił ostatnio kredyty zastawowe na zboże, podniósł stawki celne od przywozu owsa, żyta i kukurydzy, oraz skontyngentował przywóz jęczmienia, zorganizował na wielką skalę zakupy pszenicy przez wojsko, a ponadto czyni przygotowania techniczne do zmagazynowania na przeciąg roku wielkich ilości pszenicy, wynoszących 6 milj. q. Jak dotychczas jednak, środki te nie dały wyniku, i nieubłagane prawo podaży i popytu dalej ciąży na rynkach rolniczych.

Spadek cen artykułów rolniczych wpłynął w wysokim stopniu na kształtowanie się cen w ostatnich miesiącach, a mianowicie na ogólne obniżenie się poziomu cen. Ogólny wskaźnik cen we Francji obniżył się z 421 w maju r. b. do 397 we wrześniu. Ceny artykułów krajowych ustabilizowały się w sierpniu i wrześniu na poziomie 445 po znacznym spadku, jaki wystąpił w miesiącach wiosennych (w maju wskaźnik wynosił 492), natomiast ceny produktów importowanych wzrastały w ciągu ostatnich

miesiący, a mianowicie z 294 w maju do 309 we wrześniu. Ewolucja ta zmniejszyła nieco znaczną rozpiętość między poziomem cen artykułów krajowych i importowanych, stanowiącą główną przyczynę niepomysłnego kształtowania się obrotów handlowych Francji z zagranicą.

Dane za sierpień, dotyczące obrotów tych, wskazują na dalsze ich kurczenie. Zarówno wywóz, jak i przywóz — wykazał rekordowo niskie liczby. I tak, wywóz wynosił w sierpniu 1 424 miljn. fr., a przywóz 2 274 miljn. fr. Deficyt bilansu handlowego wyniósł przeto 850 miljn. fr. Ewolucja w dziedzinie handlu zagranicznego w ciągu r. b. idzie w kierunku stałego znacznego kurczenia się zagranicznych obrotów handlowych, lecz równocześnie zmniejszania się deficytu bilansu handlowego. Deficyt ten wyniósł bowiem w ciągu pierwszych 8 miesięcy r. b. 7 005 miljn. fr., podczas gdy w analogicznym okresie r. ub. 9 069 miljn. fr., obniżył się więc o przeszło 22%.

Niepokojące zjawisko natomiast stanowi pogarszanie się francuskiego bilansu płatniczego. Podczas gdy w 1929 r. bilans ten zamknięty został saldem dodatnim w wysokości około 9 miljard. fr., a w 1930 r. w wysokości 5 miliard. fr., to w 1931 r. wystąpił już deficyt w wysokości 17 miliard. fr. W r. b. oczekiwać należy znacznego wzrostu deficytu bilansu płatniczego, a to głównie wskutek gwałtownie zmniejszających się wpływów z ruchu turystycznego (z 6 do 2 miliard. fr.) oraz całkowitego odpadnięcia

płatności reparacyjnych, które w r. ub. figurowały jeszcze w wysokości 1,5 miliard. fr. W warunkach tych oczekiwać należy, iż w stosunkowo niedługim czasie wystąpić może odpływ złota z Francji.

Sytuacja na rynkach pieniężnych kształtuje się pod znakiem lekkiej deflacji. Rynki papierów wartościowych natomiast ulegają fluktuacjom, głównie pod wpływem wahań kursowych na giełdzie nowojorskiej. Wskaźnik papierów wartościowych na giełdzie paryskiej wynosił w dn. 8/1 r. b. 237 wobec 243 w dn. 1/X r. b., 243 we wrześniu, a 241 w sierpniu, 234 w lipcu, 228 w czerwcu, a 220 w maju. Miesiące letnie wykazują przeto wyraźną poprawę kursów giełdowych, które jednak w dalszym ciągu kształtują się znacznie poniżej przeciętnej z 1931 r., wynoszącej 308, oraz z 1930 r., wynoszącej 437.

Wśród problemów, domagających się szybkiego załatwienia, wysuwa się w obecnym momencie na pierwszy plan kwestia zrównoważenia budżetu państwowego i definitywnej sanacji finansów państwowych. Sytuacja na odcinku tym przedstawia się bowiem istotnie krytycznie, a mogłaby ukształtować się wprost katastrofalnie w razie dalszego pogłębienia się kryzysu, spadku wpływów skarbowych oraz dalszego niekorzystnego kształtowania się bilansu płatniczego.

Dr. Roman Battaglia

KRONIKA ZAGRANICZNA

M. IN. NA PODSTAWIE RAPORTÓW I DONIESIĘŃ POLSKICH PLACÓWEK ZAGRANICZNYCH

ANGLJA

PREFERENCJE CELNE, PRYZNA- NE ANGLJI PRZEZ DOMINIĄ.

— W tych dniach ukazała się oficjalna publikacja, zawierająca teksty traktatów, zawartych przez Anglię z dominjami, oraz aneksy do tych traktatów, w pośród których traktowano dotąd poufnie te, które zawierały przywileje celne, udzielone przez dominją Anglii, oraz niektóre postanowienia, dotyczące uregulowania obrotu mięsem. Poniżej omówione są te nieopublikowane jeszcze postanowienia.

Koncesje, udzielone przez Kanadę, są najznaczniejsze w porównaniu z innymi dominjami. Na 215 artykułów przywozu angielskiego do Kanady niżono cła dla 132 artykułów, a z nich 79 otrzymało (po raz pierwszy wogóle) zupełne zwolnienie od cła. Zwolnienie od cła obejmuje m. in.: masło, ziemniaki, książki i druki, chemikalia, oleje roślinne, szkło, cały szereg metali (żelazo, stal, miedź, aluminium, nikiel) i różne wyroby z nich, różne maszyny, samochody i motocykle, różne tkaniny bawełniane, skóry wyprawione. Reszta, 83 niżki, polega na zwiększeniu różnicy między stawką celną normalną a preferencyjną na korzyść Anglii, a to drogą podniesienia cel na towary krajów konkurencyjnych.

Według obliczeń, około 40% importu angielskiego do Kanady korzystać teraz będzie ze niżek celnych lub przywozu bezcłowego, przyczem wartość importu towarów, wolnych od cła, ma wynieść około \$ kanad. 8 miljn.

W umowie z Australją nie przyznano Anglii żadnych nowych wolności celnych, natomiast przyznano szereg preferencji. Zasadą umowy, z punktu widzenia ulg dla Anglii, jest t. zw. lista F, która ustala formułę różnicy między stawką preferencyjną dla Anglii a stawką dla państwa, najbardziej uprzywilejowanego. Różnica ta ma więc wynosić:

a) przy wolności celnej lub cła, nie przenosząc 19% ad valorem, odnośnie towarów angielskich 15% ad valorem;

b) j. w. lub przy cła, nie wyższym od 29% ad valorem — 17% ad valorem;

c) j. w. lub przy cła, wyższym od 29% ad valorem — 20% ad valorem (z maksimum zawsze 75% ad valorem).

Poza tem wyłączono niektóre towary z powyższej formuły (plusze, jedwabie, pewne gatunki stali, niektóre maszyny i t. d.).

Jednym z najważniejszych punktów porozumienia z Australją jest układ co do importu mięsa. Australją zobowiązuje się ograniczyć eksport mrożonej baraniny i mięsa jagnięcego do Anglii w 1933 r. do rozmiarów eksportu swego, jaki miał miejsce w ciągu roku od połowy 1931 r. do połowy r. b.. Anglija zaś ma uregulować analogicznie import mrożonej baraniny, mięsa jagnięcego i wołowiny oraz chłodzonej wołowiny — dalej, po otrzymaniu raportu Komisji do Spraw Nierogacizny, uregulować ilościowo dostawę bekonów i szynki na rynek Zjedn. Królestwa, wreszcie nie nakładać żadnych ograniczeń na przywóz jakiegokolwiek mięsa z Australji w okresie od 1 stycznia 1933 r. do 30 czerwca 1934 r. W okresie tym dowóz mięsa (mrożonej baraniny, mięsa jagnięcego i wołowiny oraz chłodzonej wołowiny) z krajów obcych ma być ograniczony.

Anglija od Nowej Zelandji otrzyma nowe stawki preferencyjne (niższe cła) na kilka tylko artykułów (tekstylja), obietnicę rozpatrzenia innych stawek i ewentualnego ich obniżenia dla Anglii, gwarancję niezmnieszenia różnicy (20%) cła ad valorem między istniejącymi stawkami preferencyjnymi a normalnymi, a natomiast niepowiększenia i możliwie szybkiego uchylecia istniejącego cła specjalnego (3% ad valorem) od towarów brytyjskich.

Co do mięsa, Nowa Zelandja zobowiązała się ograniczyć swój eksport chłodzonej wołowiny do Anglii, równie jak Australja, eksport mrożonej baraniny i mięsa jagnięcego, na sezon od 1/X r. b. do 30 IX 1933 r. — do ilości 200 tys. t. z progresywnym zwiększaniem w następnych sezonach, wreszcie mrożonej wołowiny — do ilości 22 tys. t. Wszystko to za zobowiązania Anglii co do ograniczenia obcego importu.

Od Afryki Południowej Anglija otrzyma legislacyjne zapewnienie utrzymania określonej różnicy między stawkami preferencyjnymi dla towarów angielskich (artykuły aprowizacyjne, cały szereg maszyn i przyrządów, mydło, obuwie gumowe), a stawkami normalnymi, oraz obietnicę nałożenia cel specjalnych na obce tekstylja i niepodnoszenia odpowiednich cel dla tekstyliów angielskich. Dalej Unja Południowo-Afrykańska zobowiązuje się do niezmnieszenia istniejącej różnicy między stawkami preferencyjnymi a normalnymi na cały szereg towarów (lista G: kilka artykułów aprowizacyjnych, niektóre tekstylja, motory i maszyny, żarówki, przyrządy, żelazo i stal i wyroby z nich, piece, szkło, opony, drzewo, papier).

Nowa Funlandja przyrzekła Anglii legislacyjne zapewnienie 10%-owej różnicy między stawkami preferencyjnymi a normalnymi na długi szereg towarów hodowlanych i przemysłowych (lista D), oraz generalną rewizję taryfy celnej, mającej wejść w życie dn. 1/VII 1933 r.

Od Indji Anglija otrzyma legislacyjne zapewnienie utrzymania określonej różnicy między stawkami preferencyjnymi a normalnymi na bardzo długą listę (F) towarów, artykułów przemysłowych i kilku spożywczych, w praktyce wyczerpujących cały istniejący eksport angielski do Indji (odzież, broń, artykuły budowlane, chemikalia, lekarstwa, porcelana i t. p., meble, instrumenty i przyrządy, skóra, piwo i spirytus, metale i rudy, oleje, farby, papier i karton, wyroby gumowe i wełniane, zabawki, pojazdy). Dalej Indje przyrzekają rozpatrzyć kwestję nałożenia cel ochronnych na wyroby bawełniane i jedwabne, z zastrzeżeniem różnicy preferencyjnej dla Anglii.

O ile można narazie sądzić, korzyści, otrzymane przez Anglię w Ottawie, są więc jednak dość znaczne, wbrew pesymistycznym przewidywaniom poprzednim.

REGLAMENTACJA IMPORTU BEKONÓW. — Ogłoszony ostatnio raport komisji organizacji produkcji przetworów z mięsa wieprzowego rozpatrywać należy

na tle innych postanowień, regulujących import produktów hodowlanych. Postanowienia te mieszczą się w traktatach handlowych, zawartych w Ottawie. W licznych z tych traktatów przewidziano konwencyjne utrzymanie dla niektórych produktów hodowlanych preferencji celnej, istniejącej dotąd lub ustalonej traktatami, na okres lat 3, pomimo że wszystkie inne postanowienia obowiązują lat 5. Dotyczy to jaj, drobiu, masła, sera i produktów mleczarskich. Po 3 latach Anglja będzie mogła nałożyć cła na towar, również pochodzenia imperialnego (przy zachowaniu preferencji), względnie skontyngentować przywóz tych towarów. Stypulacje te są o tyle charakterystyczne, że dowodzą wyraźnej dążenia Anglii do zapewnienia sobie względnej samowystarczalności w dziedzinie hodowlanej, podczas gdy dominjom pozostawia się rolę dostawców zbóż i paszy; nowe, dosyć wysokie cła na wymienione powyżej produkty drobnej hodowli mają wywołać wyższą cenę, wzmagającą rozwój hodowli krajowej. Odnośnie mięsa i wyrobów mięsnych pomimo nalegań dominjów cel nie wprowadzono. Natomiast przewidziano system kontyngentowy, obejmujący mrozoną baraninę i wołowinę oraz wołowinę chłodzoną, przyczem wysokość całkowitego przywozu będzie stopniowo redukowana, tak aby w drugim kwartale 1934 r. osiągnęła 65% importu w 1932/33 r. Celem tego systemu, zupełnie jasno zdefiniowanym, jest podniesienie cen mięsa, rozwinięcie w związku z tem hodowli w Anglii i zapewnienie dominjom maksymalnego udziału w zredukowanym w ten sposób przywozie. Fakt, że do przywozu mięsa baraniego i wołowego nie zastosowano ceł (w przeciwnieństwie do jaj etc.) oznacza pewien kompromis między interesami rolnictwa angielskiego a interesem konsumenta.

Odnośnie bekonów traktaty ottawskie mówią mało. Miarodajne tu jest brzmienie art. 6 traktatu angielsko-kanadyjskiego: „Rząd J. K. M. w Zjednoczonym Królestwie i świadczą, że ma zamiar przystąpić natychmiast po otrzymaniu raportu komisji, zajmującej się obecnie organizacją przemysłu świńskiego w Zjednoczonym Królestwie, do uregulowania ilościowego przesyłek bekonów i szynek, przychodzących na rynek Zjednoczonego Królestwa, i zobowiązuje się, że w każdym razie w ustawodawstwie, które przedłoży Parlamentowi w przedmiocie uregulowania przesyłek bekonów i szynek z różnych krajów do Zjednoczonego Królestwa, zawarte zostaną przepisy, ustalające wolny przywóz kanadyjskich bekonów i szynek dobrego gatunku, aż do najwyższej wysokości 25 miljn. cwtów rocznie”. Zaznaczyć tu należy, że całkowity przywóz bekonów do Anglii wynosił w r. ub. 11.1 miljn. cwtów, w 1930 r. 9.2 miljn. cwtów i w 1929 r. 8.3 miljn. cwtów, odpowiednie zaś liczby dla szynek wynoszą 0.8 miljn. cwtów, 1.0 miljn. cwtów i 1.0 miljn. cwtów. Wynika z tego, że kontyngent, przyznany Kanadzie, jest bardzo duży, tem bardziej, że od szeregu lat wywozi ona do Anglii jedynie znikome ilości bekonu i malejące ilości szynek (w r. ub. 72.5 tys. cwtów). Istnieją poważne racje, każące przypuszczać, że ten ogromny kontyngent kanadyjski nie będzie mógł być wykorzystany w praktyce, przynajmniej nie w najbliższych latach. O istocie zaś angielskiego systemu kontyngentowego wspomniany artykuł traktatu nie mówi prawie nic, pozostawiając to uregulowaniu w drodze

autonomicznej; gra tu rolę doniosłe znaczenie bekonu jako artykułu pierwszej potrzeby, którego cena nie może być zbyt podniesiona bez reperkusyj b. szerokiej, również politycznej natury.

Nieco więcej o planowanym systemie kontyngentowym mówi list J. E. Coates'a do Baldwina, stanowiący załącznik do traktatu angielsko-n.-zelandzkiego i ostatnio dopiero opublikowany. Powiedziano tam o bekonach i szynkach, że w Anglii ma być wprowadzona skuteczna polityka kontroli importu. Ta polityka, o ile ją rozumiemy, ma doprowadzić do pewnego rozwoju podstaw krajowego i dominjalnego przemysłu świńskiego. Jest tu już więc przewidziany rozwój angielskiej i dominjalnej produkcji bekonów i szynek jako cel, do którego ma zmierzać polityka handlowa Anglii. Wszystkie te zaś teksty są o tyle znamienne i ważne, że dowodzą one ostrożności, z jaką odnoszono się do kwestji bekonowej, ostrożności znacznie większej niż odnośnie innych produktów hodowlanych i niewątpliwie wynikającej z obawy przed zbytnią wyżką cen.

Również raport komisji organizacji przetworów z mięsa wieprzowego odznacza się dużą ostrożnością swych sformułowań. Normalną konsumpcję roczną, obliczoną jako przeciętną z lat 1925 — 1930, ustala on na 10 670 tys. cwtów, z czego na obecną produkcję angielską przypada około 1 750 cwtów. System kontyngentowy ma ograniczyć konsumpcję do powyższej liczby normalnej, co ureguje ceny, ich stan dzisiejszy uważa bowiem komisja za zbyt niski. Produkcja wewnętrzna ma uzyskać przywilej wobec importu drogą t. zw. konstruktywnych kontyngentów. Utworzony ma być doradczy komitet kontyngentowy, ustalający zapotrzebowanie na bekony i szynki na cały rok. W ramach tego kontyngentu ustala się przedewszystkiem kontyngent dla produkcji krajowej, określony na podstawie liczby świń zakontraktowanych do sprzedaży, co oznacza stabilizację cen żywca i poniekał również bekonu; kontyngent krajowy może być podwyższony jedynie stopniowo, o 10% co 4 miesiące. Reszta kontyngentu konsumpcyjnego rozdzielona będzie między kraje eksportujące na cały rok zgóry, a ich kwoty będą uruchamiane w równych częściach, co 2 tygodnie, z tolerancją 5%. Pierwszeństwo przy podziale kontyngentu importowego mają dominja, co jest nawiązaniem do traktatu z Kanadą i wobec wielkości jej kontyngentu oznacza w praktyce wyłączenie Kanady z pod ograniczeń kontyngentowych. Co do sposobu podziału kontyngentu między kraje nieimperialne komisja nie wypowiada się wogóle, pozostawiając tę sprawę komitetowi doradczemu, względnie traktatom. Wypowiada się wreszcie komisja przeciw cłom na bekon i zaleca, aby system kontyngentowy był wprowadzony nie wcześniej niż dn. 1/VII 1933 r.

W świetle uwag powyższych powstaje zagadnienie, jak kształtować się może uprzywilejowany import z dominjów, oraz podział kontyngentów między kraje nieimperialne. Należy przypuszczać, że angielskiego rynku bekonowego nie uda się oddać dominjom, nie mówiąc bowiem o N. Zelandji, koszt przewozu w chłodniach z Kanady jest tak znaczny, że rozwój tego eksportu mógłby nastąpić w razie albo przerzucenia się z bekonu świeżego na wędzony, albo dostatecznie silnej wyżki cen, albo wreszcie, przez uchylene zakazu stosowania chemicznych sposobów

konserwacji, nałożonego ze względów zdrowotnych; wszystkie te 3 ewentualności są mało realne. Co do przywozu z poza Imperjum, hasłem, stanowczo głoszonym jako wytyczna dla angielskiej polityki celnej, jest KNU, z czego można by wnosić, że kontyngenty dla poszczególnych krajów będą ustalone metodą statystyczną, na podstawie przywozu w okresach ubiegłych. Jednakowoż Minister Runciman opowiadał się swego czasu za udzieleniem specjalnych przywilejów, jakie Anglja może i chce udzielić niektórym państwom. Istotnie, zwłaszcza przy systemie kontyngentowym możliwe jest obejście KNU, choćby drogą odpowiedniego dobrania okresu czasu, przyjętego za podstawę do obliczenia kontyngentów. Sprawy te będą omawiane w negocjacjach traktatowych, jakie w połowie przyszłego miesiąca mają być podjęte między Anglią i krajami skandynawskimi, a rezultaty tych negocjacji mogą uderzyć silnie m. in. w bekon polski, wpływając z drugiej strony na nasz eksport węgla do Skandynawji.

JUGOSŁAWJA

NOWA FORMA HANDLU KOMPENSACYJNEGO. — W dodatkowej umowie handlowej jugosłowiańsko-greckiej przewidziano nowy system zapłaty bonami za towary, podlegające kompensacji. Ponieważ te „bony kompensacyjne” stanowią nowość w międzynarodowych stosunkach handlowych, interesujące jest stanowisko w tej kwestji jugosłowiańskich sfer gospodarczych, które znalazło wyraz w artykule wstępnym „*Trgovinskogo Glasnika*” z dn. 27/IX r. b. Tłumaczy on w następujący sposób mechanizm nowej formy regulowania należności:

Dla realizacji przewidzianego umową systemu kompensacyjnego wprowadzony został niezny dotąd mechanizm. Zamiast oddawania do dyspozycji jugosłowiańskiego Banku Narodowego sum, wpłaconych przez greckich importerów, a zatrzymanych na poczet wyrównania kompensacyjnego, grecki Bank Narodowy dokonywać będzie wypłaty bezpośrednio, i to przez wydawanie eksporterom jugosłowiańskim bonów, które służyć mają następnie do zapłaty za kupiony towar w Grecji. Bony te będzie grecki Bank Narodowy wykupywał po przedłożeniu dowodów, że grecki towar został rzeczywiście do Jugosławji wysłany.

Bony są przenośne, t. j. eksporter jugosłowiański może je sprzedać osobom, które potrzebują te bony na zapłacenie importowanego z Grecji towaru. W ten sposób eksporter może realizować swoją należność, której nie mógł otrzymać w dewizach. Importer jugosłowiański, kupujący towar grecki, musi kupować te bony, gdyż stanowią one jedyny środek płatniczy za towary greckie, idące do Jugosławji.

Zachodzi pytanie, jak będzie funkcjonował system bonów kompensacyjnych w praktyce. Przyjmujemy, że handel bonami będzie zupełnie wolny. W takim razie bony będą miały wartość, która regulowana będzie normalnie zasadami popytu i podaży. Importerzy jugosłowiańscy (popyt) starali się będą kupować te bony po cenie jak najniższej, eksporterzy jugosłowiańscy zaś dążyć będą do sprzedaży bonów po cenie nominalnej lub dyskontowania ich z jak najmniejszą stratą. Ponieważ struktura handlu grecko-jugosłowiańskiego wskazuje, iż popyt będzie

znacznie mniejszy od podaży, kurs bonów spadnie, a różnica między wartością nominalną i rzeczywistą bonów stanowić będzie premię dla importu greckich towarów. Przy spadku więc wartości bonów import z Grecji stanie się rentowniejszym i winien się zwiększyć, równocześnie zaś z tym spadkiem wartości bonów zmniejszy się rentowność eksportu do Grecji, który powinien się więc skurczyć. W ten sposób następując będzie stała fluktuacja, wyrównująca wymianę kompensacyjną towarów między Grecją i Jugosławią.

Jak widać, system „bonów kompensacyjnych” jest bardzo pomyślowy i usuwa cały szereg nieuniknionych poza tem komplikacji. Niebezpieczeństwo tego systemu leży natomiast w możliwości nadmiernego spadku kursu bonów (kartelizacja importerów i t. d.), przez co eksporter poniósłby niepowetowane straty. Celem uniknięcia powyższego należałoby interwenjować w razie potrzeby na rzecz utrzymania odpowiedniego kursu bonów; do tego nadaje się Dyrekcja Monopolów, która jest poważnym importerem towarów greckich.

Doświadczenie pokaże najlepiej, jaką wartość rzeczywistą posiada system „bonów kompensacyjnych”; jeżeli system ten okaże się praktycznym, będzie można go zastosować w stosunkach z innymi państwami.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

— W Australji z dn. 30 /IX znie­siono wszystkie pozostające jeszcze w mocy zakazy przywozu, oprócz zakazu przywozu stożków filcowych do ka, eluszy damskich. Jednocześnie znie­siono liczne 50%-owe dodatki celne. Jest to realizacja programu gospodarczego Rządu, dokonywana nie bez wpływu konferencji w Ottawie.

— Pomiędzy Bankiem Francuskim a Rządem zawarte zostało porozumienie co do redyskonta walorów, posiadanych przez eksporterów francuskich, na walutę krajów, z którymi Francja posiada układy wyrównawcze. Doprowadzi to do znacznego upłynnienia tych za-

mrożonych sum, określanych na około 300 miljn. fr. fr.

— W Belgji powstała Komisja dla Handlu Wewnętrznego, mająca uzgadniać wysiłki czynników rządowych, samorządowych i prywatnych ku zwiększeniu pokrywania potrzeb rynku wewnętrznego produkcją krajową.

— W Rumunji od dn. 21/IV r. b. t. j. od daty wejścia w życie ustawy o likwidacji rządowej długu w handlowych, do 1/VII r. b. zgłoszono 2 041 próśb o tą likwidację. Masa likwidacyjna wyniosła w aktywach 5 987 miljn. lei, w pasywach 5 509 miljn. lei, tem niemniej oblicza się, że wierzyciele zdołają zrealizować około 10% szych pretensyj. Ustawa wywołuje liczne protesty.

— Według danych Centrali Instytucyj Finansowych długoterminowe długi zagraniczne Węgier wynoszą 2,5 milj. pengő, krótkoterminowe zaś 18 milj. pengő. Tytułem procentu płaci się rocznie około 200 miljn. pengő, amortyzacji zaś ok. 70 miljn. pengő. Kraj ciężaru tego ponosić nie może, mnożą się projekty zredukowania go, m. in. drogą konwersji.

— W wyniku tarć, ciągnących się od dłuższego już czasu, w początku października ostatecznie zamknięte zostało sowieckie biuro handlowe w Aleksandrii. Zamknięcie nastąpiło z polecenia Rządu egipskiego.

— Pomiędzy Litwą i Austrią toczą się rokowania w sprawie rekompensacyjnej umowy handlowej. Austrija zaproponowała jakoby kontyngent na przywóz 500 świń litewskich tygodniowo.

— W związku z zatargiem gospodarczym holendersko-niemieckim daje się stwierdzić znaczny spadek zamówień holenderskich na węgiel z Ruhry. Wywołało to interwencję przemysłu węglowego u Rządu Rzeszy.

— Pomiędzy Kanadą a Z. S. R. R. doszła do skutku tranzakcja kompensacyjna, a mianowicie Sowiety zakupiły drutu aluminiowego za \$ 1 500 tys., uiszczając połowę tej sumy złotem, a za połowę dostarczając ropy naftowej.

— Tureckie przepisy importowe, chwilowo silnie zastrzone, zo-

stały ponownie zliberalizowane. Kontyngenty przywozowe zostały rozszerzone do norm, wystarczających dla potrzeb życia gospodarczego; przywóz surowców i półfabrykatów dla przemysłu oraz artykułów niezbędnych jest wolny. Również przepisy dewizowe zostały zliberalizowane.

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH ARTYKUŁY SPOŻYWCZE I KOLONJALNE

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH.—Ceny w okresie od 9 do 22 października r. b. kształtowały się następująco (w \$ za 100 kg):

	9-15/X	16-22 X	Wzrost (+) Spadek (-)
Pszenica:			
Berlin . . .	4'78	4'72	- 1'3
Praga . . .	4'48	4'48	—
Chicago . . .	1'84	1'80	- 2'2
Buenos Aires	2'83	2'77½	- 1'9
Liverpool . .	2'27	2'21	- 2'6
Wiedeń . . .	4'94	4'99½	+ 1'1
Hamburg . . .	2'14½	2'16	+ 0'7
Żyto:			
Berlin . . .	3'74	3'71	- 0'8
Praga . . .	3'17	3'17½	+ 0'2
Chicago . . .	1'33	1'26	- 5'3
Wiedeń . . .	3'38	3'38	—
Hamburg . . .	1'60	1'61	+ 0'6
Owies:			
Berlin . . .	3'26	3'24½	- 0'5
Praga . . .	2'36	2'36	—
Chicago . . .	1'12	1'10	- 1'8
Buenos Aires	2'34½	2'19	- 6'6
Liverpool . .	2'48	2'20½	- 11'1
Wiedeń . . .	2'73	2'73	—
Hamburg . . .	1'75	1'65	- 5'8
Jęczmień browarowy:			
Berlin . . .	4'29	4'27½	- 0'4
Praga . . .	2'61½	2'61½	—
Chicago . . .	1'33	1'31	- 1'5
Wiedeń . . .	3'65	3'65	—
Hamburg . . .	1'55½	1'55	- 0'3
Jęczmień zwykły:			
Berlin . . .	4'05	4'05	—

PRZEDRUK DOZWOŁONY, LEOZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ELEKTORALNA 2 (parter)

Telefony: 412-66 (Red.), 412-73 i 335-35 (Adm.), 11-92-68 (Druk.).

Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu.

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie— \bar{z} 15, półrocznie — \bar{z} 30, rocznie — \bar{z} 60; **ZAGRANICĄ:** kwartalnie — \bar{z} 25, półrocznie — \bar{z} 50, rocznie — \bar{z} 100.

CENY OGŁOSZEŃ HANDLOWYCH (przed tekstem) w zeszytach zwykłych: IV str. okładki \bar{z} 1 200; II i III str. okł.— \bar{z} 900; ½ str. okł.— \bar{z} 500; str. zwycz.: 1 str.— \bar{z} 600, ¼ str.—350, ½ str.— \bar{z} 200, ⅓ str.— \bar{z} 110. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych, petitowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

CENY OBWIESZCZEŃ SPÓŁEK AKCYJNYCH (za tekstem): 1 str.— \bar{z} 200, ½ str.— \bar{z} 110, ⅓ str.— \bar{z} 80, ¼ str.— \bar{z} 70, ⅓ str.— \bar{z} 55, ⅓ str.— \bar{z} 40, ⅓ str.— \bar{z} 20. Za ogłoszenia liczbowe, tabelaryczne, bilanse i t. p do cen powyższych dolicza się 50%.

Redaktor Naczelny: **CZESŁAW PECHÉ**

Redaktor: **WACŁAW SZURIG**

Sekretarz Redakcji: **BOHDAN WITWICKI**

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
PAWEŁ MICHAŁSKI

Redaktor działu relizozowego:
LEONARD KRAWULSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
JÓZEF GIEYSZTOR

Wydawca: **MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU**

WPISY DO REJESTRU HANDLOWEGO

SĄDU OKRĘGOWEGO W WARSZAWIE

A. — FIRMY JEDNOOSOBOWE, SPÓŁKI FIRMOWE I KOMANDYTOWE

R. H. A XXXII 330: „Warsztaty Elektrotechniki Samochodowej „Wels” Franciszek Popłoński” w Warszawie, Bağatela 3 Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXXI 290: „Dom Handlowo-Przemysłowy Zygmunt Borkowski” w Grodzisku Mazowieckim. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXX 137: „Chaim Wisznia” w Warszawie, Długa 17. Siedziba firmy mieści się obecnie, przy ul. Wierzbowej 11 m. 1 (pl. Teatralny).

R. H. A XXIX 60: „Pastificio Italiano G. i G. Callerio, Spółka Firmowa” w Warszawie, Czerniakowska 184. Prokura Aldo Germanini ustala.

R. H. A XXIX 200: „Moszek Kac” w Warszawie, Franciszkańska 31. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXIX 218: „Aktyram” Marja Tarnowska” w Warszawie, Warecka 10 Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Małkowskim w Warszawie dnia 17 maja 1932 r. za nr. 832 przedsiębiorstwo z aktywami i pasywami wniesione zostało do nowopowstałej spółki pod firmą: „Aktyram”, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

R. H. A XXVIII 7: „Dom Handlowo-Przemysłowy Bolesław Miernowski i S-ka, z działem Szwalni Elektrycznej” w Warszawie, Leszno 74. Na mocy umowy poświadczonej przez notariusza Miszewskiego w Warszawie dnia 12 lipca 1932 r. za nr. 2964 spadkobiercy zmarłego Mieczysława Ignacego Majewskiego: Helena Majewska, Stefanja-Ludwika Czerkas-Chodosowska i Stanisław-Hipolit Majewski, wystąpili ze spółki cedując swój udział na rzecz pozostałych współników. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj współnicy. Wszelkie zobowiązania, weksle, umowy, akty urzędowe, prokury i t. p. podpisują obaj współnicy łącznie.

R. H. A XXVIII 131: „Ombrelle” Zakład Przemysłowy Wyrobów Parasolniczych E. i Ch. Ejzenberg” w Warszawie, Nalewki 31. Pomiędzy Elimejlechem Ejzenbergiem, a małżonką jego Gilla z domu Ejzenberg, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 27 sierpnia 1931 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku. Elimejlech Ejzenberg mieszka, przy ul. Ceglanej 9.

R. H. A XXVIII 281: „Wytwórnia Mebli J. Płeck i S. Romanowicz” w Warszawie, Chłodna 15. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXVII 102: „Wytwórnia Wyrobów Szklanych B-cia Stróżnajder” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie, przy ul. Leszno 78.

R. H. A XXVII 252: „Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjno-Budowlanych inż. arch. D. Olański i inż. T. Trojanowski” w Warszawie, Mianowskiego 8. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dembińskim w Warszawie dnia 1 lipca 1932 r. za nr. 715 całe przedsiębiorstwo z aktywami i pasywami przeszło na wyłączną własność inżyniera Tadeusza Trojanowskiego, który prowadzi takowe nadal jednoosobowo pod

firmą: „Przedsiębiorstwo Budowlane Tadeusz Trojanowski inżynier”.

R. H. A XXVI 236: „Szlama Goldsztejn w Warszawie, Nalewki 29. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 25 czerwca 1932 r. Salomonowi vel Szlamie Goldsztejnowi handlującemu pod firmą „Szlama Goldsztejn” ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Edward Kobryner, kuratorem zaś adwokat Konstanty Klein z Warszawy.

R. H. A XXV 214: „Szwarc i Zinkower” w Warszawie, Bonifraterska 11. Ela Chaim Zinkower zmarł. Spadkobiercami jego są: Perla Zinkower, Gołda Zinkower, Julusz Zinkower, Wolf Zinkower wszyscy z Warszawy. Upoważnienie udzielone Majlichowi Szwarzowi do samodzielnego podpisywania czeków zostało odwołane. Na mocy par. 11 umowy spółki spadkobiercy zmarłego Chaima Zinkowera mianowali swoim przedstawicielem w spółce Wolfa Zinkowera z tem, że odtąd wszelkie zobowiązania w imieniu spółki oraz czeki, winny być podpisywane łącznie przez Majlicha Szwarca i Wolfa Zinkowera. Pomiędzy Wolfem Zinkowerem, a małżonką jego Surą-Rajzlą z domu Warhaftik nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 4 lipca 1930 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXV 324: „Dobrobieł” żytaner i Dobroszklanka” w Warszawie, Dzika 40. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXIV 62: „Samson-Markus Tylbor” w Warszawie, Nalewki 38. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXIII 36: „Zelik Drabkin” w Warszawie, Śto-Jerśka 38. Firma zostaje wykreślona z rejestru handlowego ponieważ przedsiębiorstwo prowadzone jest na zasadzie świadectwa przemysłowego kat. VIII, niepodlegającego przepisom dekretu o rejestrze handlowym.

R. H. A XXIII 214: „Józef Fetter”, Spółka Komandytowa” w Warszawie, Przejazd 5. Prokura Berka Joffe ustala.

R. H. A XXIII 252: „Tartak Parowy J. Sadowski i M. Goldin” w Warszawie, Błońska 4. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 3 czerwca 1932 r. zatwierdzony został układ zapobiegawczy, zawarty pomiędzy Janklem Sadowskim i Mowszą Goldinem, a ich wierzycielami.

R. H. A XXII 109: „Fabryka Wstążek Bracia Landau i S-ka” w Warszawie, Nalewki 16. Na mocy umowy z dnia 25 czerwca 1930 r. przedsiębiorstwo wydzierżawione zostało Eljaszowi Wagensbergowi od dnia 15 czerwca 1930 r. do dnia 31 grudnia 1930 r. Wpis powyższy w dniu 9 lipca 1932 r. uzupełniony został dopełnieniem: Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Baranieckim w Warszawie dnia 21 maja 1932 r. za nr. 1604 przedsiębiorstwo sprzedane zostało Eljaszowi Wagensbergowi, który takowe prowadzi jednoosobowo pod firmą: „Wągwa”, właściciel Eljasz Wagensberg”.

R. H. A XXII 230: „Bieltex Jakób Natan” w Warszawie, Nalewki 17. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 13 maja 1932 r. firmom: „Jakób Natan” i „Bieltex” Jakób Natan”, oraz Perli Natan, Felicji Natanównie Taubie vel Tosi Natanównie i Rajzli vel Rucie Adin, jako właścicielkom tych firm udzielono odroczenia wypłat do dnia 13 sierpnia 1932 r. Wyrokiem tegoż Sądu z dnia 12 sierpnia 1932 r. odroczenie wypłat przedłużone zostało do dnia 13 listopada 1932 r. Wyrokiem

tegoż Sądu z dnia 26 sierpnia 1932 r. zarządzone zostało otwarcie postępowania układowego. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Kazimierz Ambrożewicz, zaś nadzorcami sądowymi adwokat Juliusz Dreszer i adwokat Cezary Okołów-Podhorski, obaj z Warszawy. Nadzór sądowy upoważnił dotychczasowych zarządców Leona Adina i Perłę Natan każdego z osobna do załatwiania administracyjnych czynności zarządu i do podpisywania korespondencji bieżącej. Czeki, weksle, żyra i wszelkie zobowiązania, podpisuje jedna z wyżej upoważnionych osób łącznie z jednym z nadzorców sądowych.

R. H. A XXII 436 (A XXVII 86): „Skóra“ Filarowie, Wronski i Gold“ w Warszawie, Stawki 79. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 9 grudnia 1929 r. postępowanie zapobiegawcze upadłości zostało umorzone. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXI 119: „Fibropremysł“ Josek Kastenbaum i S-ka“ w Warszawie, Lubeckiego 5. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dnia 2 marca 1931 r. za nr. 908, spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. A XXI 203: „Fabryka Gilz „Amazonka“, właściciel Antoni Pełczyński“ w Warszawie, Miedziana 3. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 2 lipca 1931 r. za nr. 3048, całe przedsiębiorstwo z aktywami i pasywami wniesione zostało do nowopowstałej spółki pod firmą: „Zjednoczona Fabryka Gilz „Amazonka“-Znicz“ Pełczyński, Szybowski i S-ka“.

R. H. A XX 26: „Towarzystwo Ekspedycyjno-Transportowe Neuding i Tenenbaum“ w Warszawie, Hoża 37. Siedziba firmy mieści się obecnie, przy ul. Wspólnej 10.

R. H. A XIX 5: „Lipski i Gotheil“ w Warszawie, Nalewki 13. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Warmkim w Warszawie dnia 2 czerwca 1932 r. za nr. 1012, spółka została rozwiązana, przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. A XIX 171: „Zakład Kosmetyczny Władysław Klimecck“ w Warszawie, Niecała 5. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dobrowolskim w Warszawie dnia 10 maja 1932 r. za nr. 862 przedsiębiorstwo sprzedane zostało Leokadii Słowikowskiej, która nadal prowadzi takowe jednoosobowe pod firmą: „Zakład kosmetyczny Władysław Klimecki, właścicielka Leokadja Słowikowska“.

R. H. A XVIII 368: „Fabryka Wyróbów Pończosznico-Dzianych Konstanty Blumtrytt“ w Warszawie, Brudnowska 14. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 9 lipca 1932 r. Konstantemu Blumtryttowi handlującemu pod firmą: „Fabryka Wyróbów Pończosznico-Dzianych Konstanty Blumtrytt“ ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Stefan Gielg, kuratorem zaś adwokat Abraham Hurwicz z Warszawy, który obecnie jest syndykiem tymczasowym.

R. H. A XVI 399: „Warszawska Fabryka Wyróbów Sztancowanych „Kometa“, Wł. Lempicki i L. Budzyński“ w Warszawie, Elekoralna 14. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dylewskim w Warszawie dnia 2 lipca 1932 r. za nr. 645 całe przedsiębiorstwo z aktywami i pasywami sprzedane zostało Lucynie Nowickiej, która nadal prowadzi takowe jednoosobowo pod firmą: „Warszawska Fabryka Wyróbów Sztancowanych „Kometa“ Wł. Lempicki i L. Budzyński, właścicielka Lucyna Nowicka“.

R. H. A XVI 476: „Stanisław Lesser w Likwidacji“ w Warszawie, Wierzbowa 9. Decyzją Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 24 czerwca 1932 r. likwidatorem sądowym mianowany został adwokat Wacław Pęski z Warszawy.

R. H. A XIV 219: „A. Bloch i C. Asz, Handel Towarami Manufakturowymi“ w Warszawie, Gęsia 4. Decyzją Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 kwietnia 1932 r., upadłość firmy została umorzona. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 8 czerwca 1932 r. za nr. 2040, spółka została rozwiązana, całe zaś przedsiębiorstwo z aktywami i pasywami przeszło na wyłączną własność Chaima Asza, który nadal takowe prowadzi jednoosobowo pod firmą: „Chaim Asz“.

R. H. A XIII 85: „Dom Handlowy Włodzimierz Lewy“ w Warszawie, Mokotowska 61. Marji Lewi i Juljuszowi Kottkowi, obojgu z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania we dwoje łącznie.

R. H. A XII 409: „Dom Techniczno-Handlowo-Przemysłowy Inżynier Teodor Michajłowski“ w Warszawie, Nowogrodzka 34 m. 6. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A X 28: „Dom Handlowy Izaak Lehr i S-ka“ w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie, przy ul. Marszałkowskiej 130.

R. H. A X 202: „Józef Orzech“ w Warszawie, Gęsia 1. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A IX 61: „Zakłady Graficzne Eugenjusza i dra. Kazimierza Koziańskich, dawniej S. Orgelbranda Synów“ w Warszawie, Krak.-Przedm. 66. Decyzją Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 11 lipca 1932 r. do pełnienia obowiązków nadzorczy sądowego w zastępstwie i na czas nieobecności adwokata Strachowicza upoważniony został adwokat Aleksander Redych z Warszawy.

R. H. A IX 525 (A XXXVI 24): „Znicz“ Bronisław Szybowski i S-ka“ w Warszawie, Marszałkowska 40. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 2 lipca 1931 r. za nr. 3048 całe przedsiębiorstwo z aktywami i pasywami wniesione zostało do nowopowstałej spółki pod firmą: „Zjednoczona Fabryka Gilz „Amazonka“-Znicz“ Pełczyński, Dybowski i S-ka“.

R. H. A VII 710: „Dawid Rzepkowicz“ w Warszawie, Pawia 49. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A VII 860: „Wilhelm Weigle“ w Warszawie, Nizka 61. Henrykowi Schwotzerowi z Brwinowa udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z zarządców.

R. H. A VII 882: „Hieronim Wilder, Polskiej Antykwariat Naukowy“ w Warszawie, ul. Traugutta 8. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A A 76: „M. M. Alter“ w Warszawie, Królewska 49. Firma brzm.: „M. M. Alter — Spadkobiercy“. Mordka-Mendel Alter zmarł. Spadkobiercami jego są: wdowa Szosza Alter, Szulim Alter, Chaja Alter, Eljasz Alter, Chil Alter, wszyscy z Warszawy. Fajga Friedmanowa z Krakowa. Do prowadzenia przedsiębiorstwa i podpisywania firmy pod jej stemplem upoważnieni są: Szosza Alter i Chil Alter każdy samodzielnie.

R. H. A C 53: „L. Chwast“ w Warszawie, pl. Krasieńskich 8a. Siedziba firmy mieści się obecnie, przy ul. Krasieńskich 2.

R. H. A D 15: „J. Drzewiecka“ w Warszawie, Freta 31. Józefa Parnowska zmarła. Spadkobiercą jej jest Leopold-Edmund Parnowski z Warszawy. Wskutek śmierci Józefy Parnowskiej przedsiębiorstwo przeszło na własność spadkobiercy Leopold-

da-Edmunda Parnowskiego, który nadal takowe prowadzi jednoosobowo.

R. H. A F 86: „Leopold Fuchs” w Warszawie, Jerozolimska 59. Lokal firmy znajduje się obecnie, przy al. Jerozolimskiej 45. Walerja Fuchs wyszła z małżeństwa i obecnie nosi nazwisko Kon. Stanisławowi Konowi w Warszawie udzielono samodzielnej prokury.

R. H. A G 29: „S. Graff” w Warszawie, Grzybowska 10. Ignacemu Graffowi, Aleksandrowi Wilnerowi, Moszkowi-Lejbie vel Maurycemu Wolmanowi, wszystkim z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania we dwóch łącznie wszelkich dokumentów, pełnomocnictw, weksli, czeków, aktów notarialnych i wszelkich zobowiązań oraz z prawem samodzielnego podpisywania korespondencji niezawierającej zobowiązań i wszelkich pokwitowań. Prokurent Alter-Bencjan-Stanisław Goldkraut podpisuje samodzielnie.

R. H. A G 59 (A XXIX 210): „Litografia Artystyczna W. Głowczeski” w Warszawie, Chmiełna 18. Prokura Józefy Głowczeskiej udzielona przez nadzór sądowy ustala. Pełnomocnikiem do prowadzenia przedsiębiorstwa mianowana została Józefa Głowczeska z prawem podpisywania firmy pod jej stemplem na wszelkich umowach, zobowiązaniach, aktach wnioskach i prokurach.

R. H. A K. 46: „S. Karmazyn” w Warszawie, Miodowa 18. Lokal firmy znajduje się, przy ul. Miodowej 20. Oddział, przy ul. Marszałkowskiej 138 zwanym Samuel Karmazyn mieszka, przy ul. Miodowej 20. Włodowi vel Władysławowi Karmazynowi w Warszawie udzielono prokury.

R. H. A K. 154 (A XXXVI 101): „Centrala Tapet Ch. Kałowski” w Warszawie, Przejazd 5. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 18 grudnia 1931 r. zatwierdzony został układ zawarty w dniu 5 grudnia 1931 r. między firmą: „Centrala Tapet Ch. Kałowski” i w dniu 15 grudnia 1931 r. między firmą: „Mechaniczna Fabryka Pończoch „Szwajcaria” Ajzenberg i Kałowski”, a ich wierzycielami. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zaborowskim w Warszawie dnia 5 lipca 1932 r. za nr. 1261, całe przedsiębiorstwo z aktywami i pasywami sprzedane zostało Eni-Rywce Mundlak, która nadal prowadzi takowe jednoosobowo pod firmą: „Centrala Tapet Enia Mundlak”.

R. H. A W. 70: „M. A. Węgierkiewicz” w Warszawie, Boduena 5. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 24 czerwca 1932 r. Marii Antonii Węgierkiewiczowej handlującej pod firmą: „M. A. Węgierkiewicz” udzielono odroczenia wypłat na czas do dnia 24 września 1932 r. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Mieczysław Kuźnicki, zaś nadzorca sądowym adwokat Stefan Chorzewski z Warszawy.

B. — SPÓŁKI AKCYJNE I Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

WPISY GŁÓWNE

R. H. B LVI 8041: „Poznańska Wytwórnia Wyrobów Metalowych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Długa 28. Celem spółki jest produkcja wyrobów metalowych. Kapitał zakładowy 4000 zł., podzielony na 20 udziałów, z czego 2000 zł. wpłacono gotowizną i 2000 zł. wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Gabryel Baranowski i Wawrzyniec Śliwiński, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania jak umowy, akty, weksle, czeki, indosy, pełnomocnictwa, prokury, korespondencje zawierające zobowiązania i t. p. podpisują oboje zarządcy łącznie. Pokwitowania z odbioru pieniędzy, przekazów pieniężnych, korespondencji, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograni-

czoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jamonttem w Warszawie dnia 4 kwietnia 1932 r. za nr. 832 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 2 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8042: „Wydawnictwo Hejnał, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Miodowa 17. Celem spółki jest wydawanie pisma dwutygodnika, oraz wszelkich wydawnictw. Kapitał zakładowy 5.000 zł. podzielony na 100 udziałów, całkowicie wpłacony gotowizną. Zarządcą jest ksiądz Zygmunt Kaczyński z Warszawy. Zarządcą zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Pomykalskim w Warszawie dnia 9 kwietnia 1932 r. za nr. 293 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 2 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8043: „Spółka Spożywcza z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Naselsku, Rynek 22. Celem spółki jest handel artykułów spożywczo-kolonjalnych, oraz wszelkich innych towarów. Kapitał zakładowy 3.000 zł. podzielony na 30 udziałów całkowicie wpłacony gotowizną. Zarządcami są: Jozek Kleszewski Mendel Pludwiński, Froim Piekarz, wszyscy z Nasielska. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Na wszystkich zobowiązaniach i dokumentach podpisują spółkę wszyscy trzej zarządcy łącznie pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Kosteckim w Warszawie dnia 26 kwietnia 1932 r. za nr. 1134 na czas do dnia 30 kwietnia 1933 r. z prawem automatycznego przedłużania spółki na dalsze okresy roczne o ile na cztery miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie wyrazi chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 2 czerwca 1932 r.

R. H. L LVI 8044: „Spółka Drzewna, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Ogrodowa 3. Celem spółki jest handel wszelkimi materiałami budowlanymi, stolarskimi i opałowymi. Kapitał zakładowy spółki 6.000 zł. podzielony na 100 udziałów, z czego 5.600 wpłacono gotówką i 400 zł. wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Aron Godel Cukier, Chaim Majer Wasserman i Chaskel Taub, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra, rewersy, pełnomocnictwa, prokury umowy, akty i t. p. podpisuje pod stemplem firmy Aron Godel Cukier łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Korespondencje niezawierające zobowiązań pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek, przekazów, towarów i ładunków podpisuje każdy z zarządców samodzielnie pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 10 maja 1932 r. za nr. 2073 na czas do dnia 1 października 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze okresy jednoroczne o ile nie nastąpi na trzy miesiące przed terminem zawiadomienie notarialne jednego ze współników wobec pozostałych o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 2 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8048: „Jakób Bresler i Ska. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Żyrardowie, ul. Szeroka 9. Celem spółki jest handel hurtowy i detaliczny mączny. Kapitał zakładowy 3.000 zł. podzielony na 30 udziałów całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Jakób Bresler i Chajja Drejzla Grünberg, oboje z Żyrardowa. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle, żyra, czek, kontrakty, pełnomocnictwa, prokury, akty notarialne i hipoteczne podpisują oboje zarządcy łącznie. Oferty, zamówienia, pokwitowania z odbioru przesyłek, ładunków, pieniędzy, listów pieniężnych, korespondencji zwykłej i poleconej podpisuje Jakób Bresler. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Bachańskim w Żyrardowie 11 marca 1932 r. za nr. 238 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 3 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8049: „Wytwórnia Cukiernicza K. Liśkiewicz i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Podwale 3. Celem spółki jest prowadzenie wytwórni cukierniczej w celu wyrobienia ciastek i innych przetworów cukierniczych, oraz sprzedaż tych wyrobów cukierniom, kawiarniom i innym podobnym przedsiębiorstwom. Kapitał zakładowy 10.000 zł. podzielony na 100 udziałów wniesony całkowicie wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Antonina Pawełska i Kazimierz Liśkiewicz oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, akty, zobowiązania, czeki, weksle, żyra, rewersy, pełnomocnictwa i prokury podpisują obaj zarządcy łącznie. Wszelką korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowaną z odbioru pieniędzy, towarów, listów i przesyłek podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Massalskim w Warszawie dnia 16 marca 1932 r. za nr. 378 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 3 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8050: „Lampart” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Senatorska 10. Celem spółki jest prowadzenie pracowni wyrobów futrzanych. Kapitał zakładowy 3.000 zł. podzielony na 30 udziałów całkowicie pokryty aportem rzeczowym. Zarządcami są: Hena Gersztman z Warszawy i Eljasz Samet z Otwocka. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, indosy, umowy, pełnomocnictwa, akty notarialne i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję bieżącą, niezawierającą zobowiązań oraz pokwitowania z odbioru korespondencji, pieniędzy, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zaborowskim w Warszawie dnia 7 maja 1932 r. za nr. 844 na czas do dnia 31 grudnia 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na następne okresy roczne o ile na miesiąc przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi pozostałego wspólnika o swej chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 3 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8051: „Es-Be-Te” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Włcza 24. Celem spółki jest przedsiębiorstwo robót budowlanych, drogowych, oraz dostawy materiałów i artykułów technicznych. Kapitał zakładowy 2.000 zł. podzielony na 20 udziałów, całkowicie wpłacony gotówką. Zarządcami są: Kazimierz Klimecki i Henryk Rzewuski, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra, umowy, pełnomocnictwa, prokury, akty urzędowe i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru pieniędzy, towarów, przekazów i przesyłek, podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 11 maja 1932 r. za nr. 2095 na czas do dnia 11 maja 1933 r. z prawem automatycznego przedłużania spółki na dalsze okresy roczne, o ile jeden ze wspólników nie zawiadomi pozostałego notarialnie na trzy miesiące przed terminem o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 3 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8052: „Stoleczne Towarzystwo Wystaw i Propagandy Gospodarczej w Warszawie, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Bagatela 3. Celem spółki jest organizacja i eksploatacja wystaw, pokazów i targów gospodarczych na terenie przy ul. Bagatela 3, jak również i na innych terenach do tego celu nabywanych i dzierżawionych, oraz organizacja, współdziałanie, poradnictwo i realizacja techniczna projektów w dziedzinie propagandy i reklamy, targów i wystaw, zarówno dla przedsiębiorstw przemysłowo-handlowych, jak i organizacji społeczno-gospodarczych. Kapitał zakładowy 3.000 zł. podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Kazimierz Dakowski, Roman Gessner, Jan Stanisław Szczerbiński, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, pełnomocnictwa i umowy, sprzedaż lub nabycie nieruchomości,

udzielanie prokury i jej odwoływanie podpisują dwaj zarządcy łącznie, w odniesieniu do zobowiązań pieniężnych wystarczający jest podpis jednego z zarządców wraz z prokurentem. Pokwitowania z odbioru pieniędzy podpisuje każdy z zarządców lub prokurent samodzielnie. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Straszewiczem w Warszawie dnia 6 maja 1932 r. za nr. 749 na czas do dnia 31 października 1932 r. z warunkiem automatycznego przedłużania do 31 grudnia 1933 r. o ile wpływy spółki do dnia 31 października 1932 r. przekroczą 150.000 zł. W wypadku niewypowiedzenia powyższego terminu w czasie do dnia 1 marca 1933 r. przez wspólników reprezentujących conajmniej trzy czwarte kapitału zakładowego, czas trwania spółki przedłuża się automatycznie na okres czasu na jaki Kazimierz Dakowski uzyska przedłużenie terminu dzierżawy terenu przy ul. Bagatela 3 w Warszawie od Warszawskiego Towarzystwa Ogrodniczego.

Wciągnięto w dn. 3 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8053: „Hurtowa Spółka Węglowa „Haeswu” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Złota 77a. Celem spółki jest handel węglem i artykułami pokrewnymi. Kapitał zakładowy 12.000 zł. podzielony na 100 udziałów, z czego 7.200 zł. wpłacono w gotówkę, na pozostałe zaś 4.800 zł. oceniono wkład rzeczowy. Zarządcami są: Jakób Kestenberg, Józef Kestenberg i Ignacy Perl, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, żyra, umowy, pełnomocnictwa i prokury, podpisuje Jakób Kestenberg, lub Józef Kestenberg łącznie z Ignacym Perlem. Korespondencję, pokwitowania z odbioru korespondencji nie wyłączając pieniężnej, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Rozporządzanie kontami w P. K. O. i innych instytucjach kredytowych i podejmowanie z nich pieniędzy należy do zarządcy Jakóba Kestenberga. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 9 maja i 14 maja 1932 r. za nr. 2055 i 2150 na czas do dnia 31 grudnia 1932 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na trzy kolejne okresy o ile na dwa miesiące przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zażąda notarialnie rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 3 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8054: „Zakłady Żywnościowe Tadeusz Lewicki i Ska, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Milanówku pow. Błotnicki, ul. Zwirowa w 11a Promienna. Celem spółki jest prowadzenie zakładów żywnościowych dla wyrobu pieczywa i innych pożywek i rozprzedaży wyprodukowanych artykułów. Kapitał zakładowy 2.000 zł. podzielony na 100 udziałów całkowicie wpłacony gotówką. Zarządcami są: Tadeusz Lewicki z Milanówka, i Zofja Misiowa z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Zobowiązania, kontrakty, umowy, weksle, czeki, indosy, żyra, akty nabycia, zbycia, obciążenia, pełnomocnictwa i prokury podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, dokumenty, nie mające charakteru zobowiązań pokwitowania z odbioru towarów, przesyłek, pieniędzy i korespondencji poleconej podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dylewskim w Warszawie dnia 18 kwietnia 1932 r. za nr. 367 na czas do dnia 17 kwietnia 1938 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze sześć miesięcy przed upływem terminu jeden ze wspólników nie wypowiedzi aktem notarialnym udziału w spółce.

Wciągnięto w dn. 3 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8055: „Bracia Kaplan, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Marszałkowska 9. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa jubilersko-zegarmistrzowskiego. Kapitał zakładowy 10.000 zł. podzielony na 10 udziałów całkowicie wpłacony gotówką. Zarządcą jest Abram Kaplan z Warszawy. Zarządcą zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na

mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hübnerem w Warszawie dnia 21 maja 1932 r. za nr. 703 na czas do dnia 1 czerwca 1933 r. z prawem automatycznego przedłużania na dalsze okresy roczne o ile na trzy miesiące przed terminem jeden ze współników nie zawiadomi notarialnie pozostałego o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 3 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8056: „Warszawskie Towarzystwo Handlu Masłem, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Marszałkowska 151. Celem spółki jest handel artykułami nabiałowymi na rachunek własny i komisyjowy, oraz eksport tychże towarów zagranicę. Kapitał zakładowy 3.000 zł. podzielony na 30 udziałów całkowicie gotówką wpłacony. Zarządca: Władysław Lewicki, Zofja Laufer vel Lewicka oboje z Warszawy i Pejsach Zagiel z Falenicy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, kontrakty, umowy, weksle, czeki i żyra podpisuje dwóch zarządców. Wszelkie inne dokumenty podpisuje zarządca Władysław Lewicki. Podpisy w mny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Kosteckim w Warszawie dnia 20 maja 1932 r. za nr. 1327 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 6 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8057: „Jan Brudziński, Roman Pujdak i Ska. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Al. Jerozolimskie 75. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa budowlanego: instalacji i urządzeń sanitarnych. Kapitał zakładowy 5.000 zł. podzielony na 100 udziałów całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Jan Brudziński i Roman Pujdak oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, żyra, umowy, prokury i pełnomocnictwa podpisują oboje zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru pieniędzy, korespondencję, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Baranieckim w Warszawie dnia 24 maja 1932 r. za nr. 1636 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 6 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8067: „Żelazofarb” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Jabłonie Legionowej. Celem spółki jest kupno i sprzedaż na rachunek własny i osób trzecich, żelaza, okuć, papy do krycia dachów, smoły, farb i towarów budowlanych. Kapitał zakładowy 3.000 zł. podzielony na sześć udziałów, całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Mendel Żbik, Szymon Nortman vel Nordman, oboje z Jabłony Starej i Chana Maget z Jabłony Legionowej. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania i dokumenty podpisują pod stemplem firmy dwaj zarządcy lub jeden zarządca i prokurent łącznie. Zbyte, nabycie ścieśnienie i obciążenie nieruchomości i zbyte przedsiębiorstwa należy do kompetencji walnego zgromadzenia współników. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dnia 15 kwietnia 1932 r. za nr. 781 na czas do dnia 15 kwietnia 1934 r. z warunkiem przedłużania czasu trwania na dalsze dwa lata o ile przed 1 stycznia 1934 r. nie nastąpi wypowiedzenie spółki przez jednego ze współników.

Wciągnięto w dn. 10 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8068: „Stoleczne Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Ordynacka 9. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa handlowo-przemysłowo-komisowego, kupna i sprzedaży wszelkiego rodzaju produktów i różnych towarów oraz wytworów i wyrobów przemysłowych, jako też reprezentacja firm krajowych i zagranicznych. Kapitał zakładowy 6.000 zł. podzielony na 120 udziałów z czego 1.500 zł. wpłacono gotówką, a pozostałe 4.500 zł. ma być wpłacone do dnia 20 czerwca 1932 r. Zarządcami są: Stanisław Siedlecki, Jan Misani, Janina Bałeczka, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, przekazy, indosy na wekslach i czekach, kontrakty, umowy, akty notarialne i hipoteczne pełnomocnictwa podpisuje dwóch zarządców łącznie,

lub jeden zarządca łącznie z prokurentem. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru korespondencji, pieniędzy, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców lub prokurent samodzielnie. Podpisy w mny być kładzione pod stemplem firmy. Marjanowi Kalicie z Warszawy udzielono łącznej prokury. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Sułowskim w Warszawie dnia 20 kwietnia 1932 r. i 9 maja 1932 r. za nr. 966 i 1132 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 11 czerwca 1932 r.

R. H. B XXXIV 5220: „Cafe Restaurant „Narcisse”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Fredry 4. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa gastronomicznego restauracji. Kapitał zakładowy zł. 9.000 podzielony na 90 udziałów, całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Józef Andrukaniec z Lublina, Narcyz Rychłowski, Władysław Czarnecki, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle, żyra, czeki i pełnomocnictwa ogólne podpisują pod stemplem firmy dwaj zarządcy łącznie. Pokwitowania z odbioru towarów, pieniędzy, wszelkiego rodzaju korespondencji podpisuje jeden z zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dnia 21 lipca 1927 r. za nr. 3968 na czas do dnia 31 grudnia 1930 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na następne trzyletnie okresy, o ile na sześć miesięcy przed upływem terminu jeden ze współników notarialnie nie wymówi dalszego udziału w spółce.

Wciągnięto w dn. 23 sierpnia 1927 r.

R. H. B LVI 8073: „Fabryka Chemiczno-Techniczna Preparaatów M. Nicolau i S-ka. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Środkowa 3. Celem spółki jest przetwarzanie, wyrobienie i sprzedaż artykułów chemiczno-technicznych, smarnych, gudsonowych i smołowych z uwzględnieniem potrzeb budownictwa na rachunek własny, komisyjowy, lub jako przedstawicielstwo artykułów w zakresie przetworów chemiczno-technicznych i budowlanych wchodzących. Kapitał zakładowy 3.000 zł. podzielony na 30 udziałów całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Maria Nicolau Stefan de Holtorp, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle żyra czeki, umowy, prokury, pełnomocnictwa z wyjątkiem sądowych, oraz wszelkie wogóle zobowiązania podpisują pod stemplem firmy oboje zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru należności, towarów, przesyłek, ładunków, wszelkiego rodzaju korespondencji, oraz przekazów podpisuje jeden z zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dobrowolskim w Warszawie dnia 9 lutego 1932 r. za nr. 269 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 13 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8102: „Spółka Handlowo-Komisowa Oficerów Rezerwy „Skor” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Wierzbowa 11/Senatorska 27 m. 27. Celem spółki jest prowadzenie na własny rachunek, lub na zlecenie osób trzecich zakupów i sprzedaży wszelkiego rodzaju wyrobów i towarów. Kapitał zakładowy 2.000 zł. podzielony na 40 udziałów, całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Piotr Piętkowski, Jan Szpakowicz, oboje z Warszawy, Józef Rawicz z Pruszkowa — Dwór pod Warszawą. Zastępca: Henryk Bołtuć z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, kontrakty, akty notarialne, pełnomocnictwa prokury, weksle, żyra, czeki, podpisują dwaj zarządcy łącznie, lub jeden zarządca łącznie z zastępcą. Korespondencję handlową pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, przesyłek, towarów, przekazów i t. p. podpisuje jeden z zarządców lub zastępca. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Maciejewskim w Warszawie dnia 17 września 1931 r. nr. rep. 190 i 12 grudnia 1931 r. nr. rep. 721 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 30 czerwca 1932 r.

R. H. B LVII 8114: „Samopomoc Konsumentów, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Ś-to Krzyska 10. Celem spółki jest rozdzielanie kredytu konsumcyjnego. Kapitał zakładowy 4 000 zł. podzielony na 10 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Romuald-Rafał Dworzecki, Tadeusz Kubicki, Aleksander Wojda i Edward Płocharski, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra, pełnomocnictwa, prokury, akty notarialne i hipoteczne oraz wszelkie zobowiązania podpisują dwaj którykolwiek zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru pieniędzy, przesyłek i korespondencji nie wyłączając pieniężnej podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Warmskim w Warszawie dnia 20 czerwca 1932 r. za nr. 1133 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 4 lipca 1932 r.

R. H. B LVI 8115: „Powszechny Bank Związkowy w Polsce Spółka Akcyjna”. Po francusku: „Societe Generale de Banque en Pologne, Societe Anonyme”. Po angielsku: „General Banking Corporation of Poland Limited”. Po niemiecku: „Allgemeiner Bankverein in Polen Aktiengesellschaft”. Po włosku: „Societa Generale di Banca in Polonia, Soc'eta Anonima”. Siedziba spółki w Warszawie, Zgoda 11. Oddziały we Lwowie, Krakowie, Bielsku-Białej, Drohobyczu, Cieszynie, Przemyślu, Stanisławowie i Tarnowie. Oddział mający siedzibę we Lwowie nosi tytuł Zakładu Głównego. Celem spółki jest załatwianie wszelkiego rodzaju interesów bankierskich, handlowych i przemysłowych, określonych w par. 3 Statutu. Kapitał zakładowy 8 000 000 zł. podzielony na 72 000 akcji na okazic'ela, oznaczonych lit. A. oraz 8 000 akcji uprzywilejowanych imiennych, oznaczonych lit. B. całkowicie wpłacony. Zarząd (Dyrekcję) stanowią: Naczelny Dyrektor dr. Wacław Fajans, dyrektor Andrzej Szarski, obaj z Warszawy. Dyrektor Ludwik Süßwein, dyrektor Adolf Herman Schotz, obaj ze Lwowa. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Firmę spółki podpisują łącznie bądź dwaj członkowie dyrekcji, bądź jeden członek dyrekcji łącznie z prokurentem, bądź dwaj prokurenci. Udzielono prokury: dla Centrali w Warszawie: dr. Władysławowi Byłańskiemu, Aleksandrowi Lassota-Mochnakiemu, Michałowi Borzakowskiemu, Sewerynowi Jaworskiemu, Bronisławowi Heinsowi, Karolowi Grabowskiemu, Irene Giedroyc'owej, Włodzimierzowi Egiersdorffowi, wszystkim z Warszawy. Dla Oddziału we Lwowie, noszącego tytuł Zakładu Głównego: Jakóbowi Strichowi; dr. Alfredowi Frschowi, Szymonowi Wischnowitzowi, Wilhelmowi Markelowi, Ludwikowi Quellerowi, Bennowi Hammerowi, Leonowi Urbanowi, wszystkim ze Lwowa. Dla Oddziału w Krakowie: Maksymilianowi Greiffowi, Arturowi Sznapikowski, Markowi Dominitzowi, Szymonowi Leuchterowi, wszystkim z Krakowa. Dla Oddziału w Bielsku-Białej: Ignacemu Teutlerowi, Maurycemu Laubowi, obydwom z Bielska, dla Oddziału w Cieszynie: Ignacemu Teutlerowi, Maurycemu Laubowi, obydwom z Bielska i Oskarowi Lichtensternowi z Czeskiego Cieszyna. Dla Oddziału w Drohobyczu: Salomonowi Wachowski, Arnoldowi Pastorowi, obydwom z Drohobycza, Bennowi Hammerowi ze Lwowa. Dla Oddziału w Przemyślu: Aleksandrowi Splawskiemu, Leonowi Urbanowi. Dla Oddziału w Stanisławowie: dr. Jakóbowi Akselradowi, Jakóbowi Nachbarowi, obydwom ze Stanisławowa. Dla Oddziału w Tarnowie: Oskarowi Koflerowi w Tarnowie, Maksymilianowi Greiffowi, Arturowi Sznapikowski, obydwom z Krakowa. Statut Spółki Akcyjnej zatwierdzony przez Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu opublikowany został w Nr. 62 Monitora Polskiego z dnia 16 marca 1923 r. obecnie zaś obowiązuje statut uzgodniony z postanowieniami Rozp. Prez. Rzpl z dnia 22 marca 1928 roku o prawie akcyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 39 poz. 383), zatwierdzony przez tychże Ministrów i opublikowany w Nr. 122 Monitora Polskiego z dn'a 31 maja 1932 r. (sprostowanie w Nr. 126 Monitora Polskiego z dn'a 4 czerwca 1932 r.)

Wciągnięto w dn. 4 lipca 1932 r.

R. H. B LVI 8120: „Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjno-Budowlanych i Meljoracyjnych „P. R. I. M.” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Polna 32. Celem spółki jest wykonywanie na rachunek własny i na zlecenie osób trzecich instytucji prywatnych rządowych i samorządowych, wszelkich robót technicznych, budowlanych i inżynieryjnych nie wyłączając kolejowych, szosowych i meljoracyjnych. Kapitał zakładowy zł. 10.000, podzielony na 100 udziałów, cał-

kowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: inż. Stefan Ossowiecki, inż. Mikołaj Preobrażeńsk, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, kontrakty, umowy, nie wyłączając hipotecznych, notarialnych i wekslowych, plenipotencje, prokury, czeki i żyra na wekslach podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję handlową, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pieniężnych i wartościowych, oraz składanie ofert i udział w przetargach, pertraktacje o roboty i dostawy może skutecznie jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dylewskim w Warszawie dnia 4 maja 1932 r. za nr. 123 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 7 lipca 1932 r.

R. H. B LVI 8121: „Centrala Sprzedaży Artykułów Technicznych, Chemicznych i Budowlanych „Technochem”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie Św. Barbary 10. Celem spółki jest sprzedaż artykułów technicznych, chemicznych i budowlanych. Kapitał zakładowy zł. 11.000, podzielony na 11 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Adolf Szwanke, Władysław Akst. inż. Mieczysław Czerwiński, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkiego rodzaju zobowiązania, weksle, czeki, oferty i pokwitowania podpisuje Władysław Akst łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Wszelką inną korespondencję podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Grymińskim w Warszawie dnia 2 czerwca 1932 r. za nr. 1194 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 7 lipca 1932 r.

R. H. B LVI 8122: „Sanit” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Marszałkowska 85. Celem spółki jest prowadzenie zakładów dentystycznych (gabinetów). Kapitał zakładowy zł. 2 000, podzielony na 20 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Józef Szepietowski, Mieczysław Szereda, Bronisław Miodyński, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, pełnomocnictwa, prokury, kontrakty, umowy, akty notarialne i hipoteczne podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru korespondencji, przekazów, przesyłek, towarów i należności podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed p. o. notariusza Zaorskim w Warszawie dnia 26 kwietnia 1932 r. za nr. 669 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 8 lipca 1932 r.

R. H. B LVI 8123: „Wytwórnia Kinematograficzna „Orton” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie Kanonia 8. Celem spółki jest produkcja obrazów kinematograficznych, eksploatacja tychże, urządzenie przedstawień teatralnych i kinematograficznych, zakup obrazów innej produkcji i eksploatawanie tychże oraz prowadzenie teatrów kinematograficznych. Kapitał zakładowy zł. 10 000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządca Ryszard Ordyński, zastępca Bolesław Ordyński, obaj z Warszawy. Zarządca zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje zarządca lub zastępca każdy samodzielnie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 14 czerwca 1932 r. za nr. 2102 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 8 lipca 1932 r.

R. H. B LVI 8124: „Kino Europa Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Nowy Świat 63. Celem spółki jest eksploatacja kin dźwiękowych już istniejących oraz zakładanie i eksploatacja nowych kin. Kapitał zakładowy zł. 2.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Izaak Dajcz, Boruch Górewicz, Irena Zagrodzka wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wo-

bec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisują dwaj zarządcy łącznie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarła na mocy aktu zeznanego przed p. o. notariusza Zaorskim w Warszawie dnia 6 lipca 1932 r. za 1121 na przeciąg dwóch lat od daty zarejestrowania spółki z warunkiem automatycznego przedłużenia na dalsze jednoroczne okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu, żaden ze współników nie zawiadomi pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 8 lipca 1932 r.

WPISY DODATKOWE

R. H. B XLVIII 6938: „Polska Spółka dla Handlu i Eksportu Koni. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Likwidatorami są: Władysław-Juljan Gilewski, dr. Wacław Borowski, Stanisław Walewski, wszyscy z Warszawy. Firmę spółki pod jej stemplem z dodatkiem „w likwidacji” podpisują dwaj likwidatorowie łącznie. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia współników z dnia 8 kwietnia 1932 r. spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XLIX 7009: „Powszechne Składy Towarowe w Warszawie, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy al. Jerozolimskiej 22 m. 1. Zarządcami są: Stanisław Szapiro, Antoni Sierawski, Alfred Pińskier, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czek, indosy na wekslach i czekach, umowy, akty urzędowe, pełnomocnictwa, prokury i wszelkie zobowiązania podpisuje Stanisław Szapiro łącznie z jednym z pozostałych zarządców lub prokurentem. Kwity składowe podpisują dwaj którykolwiek zarządcy łącznie, lub jeden z zarządców łącznie z prokurentem. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 14 maja 1932 r. za nr. 1722.

R. H. B L 7136: „Towarzystwo Budowlano-Eksploatacyjne, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Józef Lewandowski z Warszawy jako jedyny zarządca zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dnia 24 lutego 1932 r. za nr. 658.

R. H. B I 7139: „Powszechne Biuro Akwizycji Ubezpieczeń „P. B. U.”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Chmielnej 26. Zarządcami obecnie są: dyrektor zarządzający Jan Raigrodzki, Domnik Łempicki, Teodor Sakowski, wszyscy z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dobrowolskim w Warszawie dnia 1 czerwca 1932 r. za nr. 993.

R. H. B L 7191: „Centralne Biuro Sprzedaży Wyrobów Polskich Fabryk Obuwia Gumowego, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Jakóbowi Himmelfarbowi z Warszawy, udzielono prokury z prawem podpisywania zobowiązań łącznie z dwoma członkami zarządu, czeków i żyr na wekslach z jednym członkiem zarządu, oraz korespondencji niezawierającej zobowiązań łącznie z jednym członkiem zarządu lub prokurentem.

R. H. B LI 7289: „W. Tetelewski i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Konstanty Skorupski przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrany został Wacław Płota z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dobrowolskim w Warszawie dnia 17 maja 1932 r. za nr. 915.

R. H. B LI 7310: „Polsko-Norweski Dom Handlowy C. F. Berg. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Dom Handlowy Berg & Bergström, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Kapitał zakładowy został podzielony na 10 udziałów. Zarządcami są: Christian-

Frederik Berg, Karl-Frederik-Paavo Bergström obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, akty, pełnomocnictwa, prokury, weksle, żyra i czeki podpisują pod stemplem firmy obaj zarządcy łącznie. Pokwitowania z odbioru pieniędzy, przesyłek oraz wszelkiego rodzaju korespondencji podpisuje jeden zarządca. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Massalskim w Warszawie dnia 21 maja 1932 r. za nr. 711.

R. H. B LI 7362: „Cukrownia Guzów, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Jan Raue, zaś nadzorcami sądowymi adwokat Aleksander Dobrowolski i adwokat Wacław Minkiewicz, obaj z Warszawy. Firmę spółki podpisuje zarząd w sposób dotychczasowy z tem, że podpis jednego z nadzorców sądowych jest obowiązkowy. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 29 kwietnia 1932 r. firmie: „Cukrownia Guzów Spółka Akcyjna” udzielono odroczenia wypłat na czas do dnia 29 lipca 1932 r.

R. H. B LII 7403: „Lucznik” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Otwarto Oddziały w Katowicach, Lwowie i Gdyni.

R. H. B LII 7420: „Zjednoczone Browary Warszawskie pod firmą: „Haberbusch i Schiele” Spółka Akcyjna” w Warszawie. Otwarto Oddział we Lwowie. Brunon Mrozowski przestał być członkiem zarządu. Łączność podpisu poszczególnych członków zarządu została uchylona.

R. H. B LII 7422: „Zakłady Przemysłowe „Zozulka” w Maciejowie na Wołyniu, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Zarządcami obecnie są: Szczesna Markusfeldowa, Józef-Lejba vel Leopold Herzenberg, Eljasz vel Aleksander Goldberg, wszyscy z Warszawy. Józef-Lejba vel Leopold Herzenberg nie może podpisywać łącznie z prokurentem Leonem Herzenbergiem. Nazwisko prokurenta figuruje w rubryce 5 wpisu 1 brzmi właściwie Herzenberg. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia współników z dnia 27 lutego 1932 r.

R. H. B LII 7447: „Bank dla Spółdzielni Spółka Akcyjna” w Warszawie. Likwidatorem mianowany został Maurycy Flaum z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 22 maja 1932 r. zaprotokołowanej przez notariusza Tyborowskiego w Warszawie za nr. rep. 1527 spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B LII 7455: „Przemysł Smerłowy „Nowson” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Karolowi Semiatyczowi z Pruszkowa udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z zarządców.

R. H. B LII 7482: „Wołyńska Spółka Drzewna, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Nowy-Zjazd 7. Jan Kruszewski przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrany został Iser Choroszczański z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Biernackim w Warszawie dnia 8 stycznia 1932 r. za nr. 36.

R. H. B LII 7483: „Polskie Towarzystwo Inżynieryjne „P. T. I.” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Polsko-Francuskie Towarzystwo Inżynieryjne „P. T. I.” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Na zarządcę wybrany został Edmund (Edmond) Ferry z Parwża. Weksle, czeki, pełnomocnictwa, umowy prywatne i notarialne, oraz wszelkie zobowiązania podpisuje Aron Weksler samodzielnie lub dwaj z pozostałych zarządców łącznie. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Nowickim w Warszawie w dniu 17 lutego 1932 r. za nr. 312.

R. H. B LII 7497: „Państwowe Zakłady Tele i Radjotechniczne w Warszawie”. Eryk Budzyński przestał być członkiem i za-

stępcą prezesa Rady Administracyjnej. Na członka Rady Administracyjnej powołany został Piotr Modrak. Cezary Łagiewski przestał być dyrektorem i kierownikiem administracyjnym. Dyrektorem i kierownikiem administracyjnym jest Eryk Budzyński. Wpis powyższy w dniu 23 czerwca 1932 r. uzupełniony został dopełnieniem: Inż. Antoni Krzyczkowski przestał być dyrektorem, zastępcą naczelnego dyrektora i kierownikiem technicznym.

R. H. B LIII 7568: „Polska Akcyjna Spółka Telefoniczna” w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 42,477.120 podzielonych na 49.392 akcji przyczem jeden złoty równa się 1/5332 kg. złota 900-ej próby, całkowicie wpłacony. Postanowienie Ministra Przemysłu i Handlu w przedmiocie zezwolenia na powiększenie kapitału zakładowego o zł. 7,079.520 czyli do zł. 42,477.120 drogą VIII emisji 8.232 sztuk nowych akcji opublikowane zostało w Nr. 118 Monitora Polskiego z dnia 25 maja 1932 r.

R. H. B LIII 7574: „Reprezentacja, Sprzedaż i Fabryczny Skład Fortepianów, Pianin i Przyborów Muzycznych B. Pawłowska i A. Kowalewski, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Firma obecnie brzmi: „Reprezentacja, Sprzedaż i Fabryczny Skład Fortepianów, Pianin i Przyborów Muzycznych A. Kowalewski i Ska. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Zarządca Antoni Kowalewski z Warszawy, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hübnerem w Warszawie dnia 30 kwietnia 1932 r. za nr. 634.

R. H. B LIII 7588: „Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjno-Budowlanych Borkowski, Kleber i Ska. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Firma obecnie brzmi: „Przedsiębiorstwo Inżynieryjno-Budowlane „Budokan” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Zarząd obecnie stanowią: Gustaw Daab z Warszawy, Kazimierz Borkowski z Radomia. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra, pełnomocnictwa, prokury, umowy; akty hipoteczne i notarialne oraz wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie.

R. H. B LIII 7590: „Wytwórnia Futer Sława, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Miodowej 12. Celem spółki jest prowadzenie wytwórni futer i okryć damskich. Zarządcami są: Regina Szejderman, Chaim Szejderman, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisują każdy z zarządców samodzielnie. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zaborowskim w Warszawie dnia 8 czerwca 1932 r. za nr. 1055.

R. H. B LIII 7632: „Spółka Parcelacyjna pod Kontrolą Związków Ziemi, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Jan Kijewski przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrany został Władysław Froehlich z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zembruskim w Warszawie dnia 12 kwietnia 1932 r. za nr. 555.

R. H. B LIII 7676: „Towarzystwo dla Eksportu i Importu „Bestan” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Marji Bieleckiej z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z zarządców.

R. H. B LIV 7692: „Polskie Transatlantyczne Towarzystwo Okrętowe Spółka Akcyjna” w Warszawie. Michał Benisławski z zarządu wystąpił. Dyrektorem zarządzającym mianowany został Aleksander Leszczyński z Warszawy. Prokura Aleksandra Leszczyńskiego za Oddział w Warszawie ustała.

R. H. B LIV 7717: „Technofarb” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Eljaszowi Orleanowi z Warszawy udzielono prokury.

R. H. B LIV 7727: „Mechaniczna Fabryka Torebek Papierowych „Alba” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 2.200, podzielony na 22 udziały, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami obecnie są: prezes dr. Hugo Kapper, Markus Weiss, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 21 maja 1932 r. za nr. 1806.

R. H. B LIV 7736: „Mechaniczne Zakłady Obróbki Drzewa M. Smolikowski i Ska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Kapitał zakładowy został całkowicie wpłacony.

R. H. B LIV 7786: „Arkona” Detaliczna i Ratalna Sprzedaż Artykułów Gospodarstwa Domowego, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Dawid Kongrecki przestał być zarządcą. Weksle, czeki, indosy, umowy, pełnomocnictwa, akty notarialne i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Sleszyńskim w Warszawie dnia 13 czerwca 1932 r. za nr. 813.

R. H. B LIV 7808: „Polska Żegluga Rzeczna „Wisłula” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na zarządcę wybrany został Ludwik Dzierżanowski z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały Rady z dnia 9 maja 1932 r.

R. H. B LV 7871: „Zorel” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Żorawiej 24 m. 18.

R. H. B LV 7927: „Przemysł Drzewny Szweröld i Hausman „Haugöld” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na trzeciego zarządcę wybrany został Jankiel Wierzbicki z Warszawy. Weksle, żyra, czeki, umowy, pełnomocnictwa prokury, akty urzędowe i wszelkie wogóle zobowiązania podpisuje Izrael-Symcha Hausman łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Baranieckim w Warszawie dnia 6 kwietnia 1932 r. za nr. 988.

R. H. B LV 7987: „Amerykańskie Zjednoczone Towarzystwo Odbudcwo. Spółka Powiernicza z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich dokumentach i zobowiązaniach podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Maurycemu Flaumowi z Warszawy udzielono prokury. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Maxem Strauss'em w Berlinie w dniu 27 maja 1932 r. zmieniony został par. 5 umowy spółki. Wpis powyższy w dniu 27 czerwca 1932 uzupełniony został dopełnieniem: Siedziba spółki mieści się przy ul. Jasnej 11 m. 3.

R. H. B LVI 8059: „Przeład Techniczny. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Czesławowi Mikulskiemu z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z zarządców lub prokurentem.

R. H. B VII 951: „Cukiernia Grzegorza Rutkowskiego” w Warszawie. Grzegorz Rutkowski zmarł. Na mocy aktu działu, zeznanego przed notariuszem Grymińskim w Warszawie w dn. 10 października 1930 r., całe przedsiębiorstwo przeszło na wyłączną własność Stanisława Rutkowskiego. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Zaborowskim w Warszawie w dn. 29 września 1931 r. Stanisław Rutkowski całe przedsiębiorstwo sprzedał Elżbiecie Dietrich, która nadal prowadzi takowe jednoosobowo pod firmą „Elżbieta Dietrich”.

R. H. B I 41 (B LVI 8077): „Towarzystwo Warszawskie Oczyszczania i Sprzedaży Spirytusu (Rektyfikacja Warszawska)

Spółka Akcyjna w Warszawie. Na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów w dniu 29 lutego 1932 r. Zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: Jan Czarnowski Barbary 6, Stefan Czekański Hoża 15, Kazimierz Skarzyński Wiejska 21, Stefan Suryń Wspólna 7, wszyscy z Warszawy, Józef Lossow z Gryżyna wojew. poznańskiego. Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów zaprotokołowanej przez notariusza Siennickiego w Warszawie dnia 29 lutego 1932 r. nr. rep. 854 zmienione zostały par. 10 i 11 statutu spółki.

R. H. B II 193: **„Importowo-Eksportowe Towarzystwo Handlowe „Hermes” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie**. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Marszałkowskiej 62.

R. H. B V 771: **„Towarzystwo Zakładu Leczniczego „Nałęczów” Spółka Akcyjna w Warszawie**. Firma obecnie brzmi: „Zakład Leczniczy „Nałęczów” Spółka Akcyjna”. Do składania i podpisywania w imieniu spółki wystarczy współdziałanie dwóch członków zarządu. Natomiast oświadczenia zwrócone do spółki, tudzież doręczenia pism mogą być dokonywane wobec jednego członka zarządu. Walne Zgromadzenie może upoważnić do zastępowania spółki jednego członka zarządu łącznie z prokurentem. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz. 383) opublikowane zostało w Nr. 142 Monitora Polskiego z dn. 23 czerwca 1932 r.

R. H. B VII 1247 (B XLI 6049): **„Zakłady Solvay w Polsce Towarzystwo z ograniczoną poręką”**. Zarządcami obecnie są: Henryk Kułakowski Ossolińskich 6, Wacław Zbroski Czackiego 14, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki podpisuje pod jej stemplem dwóch zarządców łącznie lub jeden zarządca łącznie z prokurentem Prokura Wacława Zbrockiego ustawa. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 1 czerwca 1932 r. i uchwały Rady Nadzorczej z tejże daty.

R. H. B VIII 1367 (B XXXIV 5226): **„Zakłady Garbarskie I. C. H. Blunck Spółka Akcyjna w Warszawie**. Celem spółki jest prowadzenie garbarni i fabryki obuwia, oraz eksploatacji pomieszczeń na różne cele. Kapitał zakładowy podzielony został na 15.000 akcji na okaziciela. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisują dwaj członkowie zarządu lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem Prokura Ottona Vogta ustawa. Stanisławowi Giernakowskiemu z Warszawy udzielono łącznej prokury. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 23 kwietnia 1932 r. zaprotokołowanej przez notariusza Hettlingera w Warszawie za nr. rep. 1696 uzgodniony został statut spółki z prawem o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz. 383).

R. H. B VIII 1376: **„Zakłady Drukarskie Towarzystwa „Rozwój” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie**. Przedsiębiorstwo przestało istnieć.

R. H. B VIII 1556 (B LIII 7629): **„Zakłady Ogrodnicze C Ulrich założone w 1905 roku w Warszawie Spółka Akcyjna”**. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Stanisław Breitkopf, zaś nadzorcą sądowym adwokat Czesław Matecki z Warszawy Wspólna 38. Nadzór sądowy upoważnił dotychczasowych członków zarządu Stanisława Müllera, Jerzego Machlejda i Józefa Machlejda do bezpośredniego prowadzenia interesów firmy z tem, że dokonywanie wypłat, jak również podpisywanie wszelkiego rodzaju umów, aktów notarialnych i hipotecznych, zobowiązań pieniężnych, weksli, czeków, pełnomocnictw i korespondencji zawierającej zobowiązania winny każdorazowo uzyskiwać aprobatę nadzorczy sądowego i przez niego winny być cyfrowane. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 19 lutego 1932 r. spółce udzielono odroczenia wypłat do dnia 19 maja 1932 r. Decyzją tegoż sądu z dnia 10 czerwca 1932 r. zarządzono zostało otwarcie postępowania zapobiegawczego między spółką a jej wierzycielami.

R. H. B XIV 2852 (B LIV 7696): **„Zakłady Przemysłowe „Guma-Rubber” Spółka Akcyjna w Warszawie**. Na członka zarządu wybrany został Aron Blumzweig z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 29 marca 1932 r. zaprotokołowanej przez notariusza Jelnickiego w Warszawie nr. rep. 596.

R. H. B XV 3033 (B XL 5973): **„Towarzystwo dla Handlu Manufakturą i Jedwabiami „M. Efraim” Spółka Akcyjna”**. Na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszów w dniu 31 maja 1932 r. zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: Maksymilian Efraim, Bronisław Perl, Jan Niewiarowski, Ludwik Wachtel, wszyscy z Warszawy.

R. H. B XVII 3236 (B LII 7427): **„Ericsson” Polska Akcyjna Spółka Elektryczna**. Firma obecnie brzmi: „Ericsson” Polska Akcyjna Spółka Elektryczna S. A. Celem spółki jest wyrabianie artykułów wchodzących w zakres branży telefonicznej, telegraficznej, radiotechnicznej i elektrotechnicznej i prowadzenie niemi handlu, prowadzenie robót instalacyjnych prądu słabego i silnego, ewentualnie eksploatacja tych urządzeń na podstawie odpowiednich koncesji. Zarząd stanowią: Piotr Drzewiecki, Per Nilsson-Akers, Tadeusz Jawor, wszyscy z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu spółki koniecznym jest i wystarczającym współdziałanie dwóch członków zarządu lub jednego członka z prokurentem. Podpisy winny być składzone pod stemplem firmy. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z prawem o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/1928 poz. 383) opublikowane zostało w Nr. 280 Monitora Polskiego z dnia 4 grudnia 1931 r.

R. H. B XXIII 4073: **„Polskie Towarzystwo dla Handlu i Hodowli Ryb Spółka Akcyjna w Warszawie**. Siedziba spółki mieści się przy ul. Skórzanej 10. Celem spółki jest handel i hodowla ryb. Zarząd stanowią: Jerzy Ordega, Imre Sandor, obaj z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków zarządu łącznie lub jednego członka zarządu łącznie z prokurentem. Na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszów, uchwały którego zaprotokołowane zostały przez notariusza Paszkowskiego w Warszawie dn. 25 kwietnia 1932 r. nr. rep. 770, uchwalony został nowy statut spółki uzgodniony z prawem o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. Nr. 39/28 poz. 383).

R. H. B XXX 4808: **„Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe „Wilorce” Spółka Akcyjna w Warszawie**. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Ostroroga 10. Na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszów w dniu 27 kwietnia 1932 r. Zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: Jack Armitage Holmes, Maurycy Orzech, Malcolm Mc. Laren, Józef Orzech, Dawid Lisowski, wszyscy z Warszawy. Clarence Wilkinson z Bradford (Anglia). Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelkiego rodzaju zobowiązania, czeki, weksle, pełnomocnictwa, umowy, akty notarialne i hipoteczne podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu, względnie jeden członek zarządu łącznie z prokurentem, bądź też jeden członek zarządu upoważniony odnośną uchwałą walnego zgromadzenia. Do podpisywania korespondencji nie zawierającej zobowiązań jak również do odbioru korespondencji, pieniędzy, przesyłek i towarów upoważniony jest każdy członek zarządu. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/1928 poz. 383) opublikowane zostało w Nr. 242 Monitora Polskiego z dnia 18 października 1930 r. Uchwałą Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 27 kwietnia 1932 r. zaprotokołowaną przez p. o. notariusza Łódziewskiego w Warszawie nr. rep. 97 zmieniony został par. 8 i 13 statutu.

R. H. B XLIII 6277: **„Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie**. Dotychczasowy zastępca prezesa Rady Nadzorczej Banku dr. Feliks Maciszewski mianowany został naczelnym dyrek-

torem Banku. Dotychczasowy zastępca kierownika Oddziału w Białej Henryk Domanus mianowany został kierownikiem Oddziału w Łucku. Henrykowi Pilchowi udzielono prokury dla Centrali. Wpis powyższy w dniu 11 czerwca 1932 r. uzupełniony został dopełnieniem: Dotychczasowi zastępcy dyrektorów Banku dr. Zygmunt Wasserab i dr. Marjan Chechliński mianowani zostali dyrektorami Banku.

R. H. B XLV 6506: „Bank Polska Kasa Opieki Spółka Akcyjna” w Warszawie. Eugenjusz Bączkowski przestał być dyrektorem. Prokura Aleksandra Gawlika ustała. Janowi Pawlikiewiczowi udzielono prokury. Wpisano na mocy uchwały Rady z dnia 11 marca 1932 r.

R. H. B XLVII 6814: „Les Parfums Godet Paris — Varsovie, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Compagnie Française de Parfumerie Paris — Varsovie, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 25 maja 1932 r. za nr. 2117.

R. H. B XLVIII 6897: „Państwowe Zakłady Przemysłowo-Zbożowe” w Warszawie. Inż. Zygmuntovi Leszczyńskiemu z Lublina udzielono prokury dla Oddziału w Lublinie.

R. H. B LI 7384: „Warszawska Fabryka Ostrzy do Golenia „Polonóz”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Ignacy vel Icchok Barciński przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrana została Zofja Gotlib z Warszawy. Weksle, indosy na wekslach i czekach, umowy i t. p. podpisują Lejba Frydman z Owsiejem Klocmanem lub Michel Frydman i Girszem Klocmanem lub też Zofja Gotlib łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Czeki podpisują Lejba Frydman, Owsiej Klocman i Zofja Gotlib łącznie, lub też Girsz Klocman, Michel Frydman i Zofja Gotlib łącznie. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 28 maja 1932 r.

R. H. B LII 7417: „Zjednoczone Fabryki Greckiej Chałwy „Union” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Zarządcami są: Lajzor Ubfal Leon Gierszanowicz vel Gerszanowicz, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkiego rodzaju umowy, weksle, pełnomocnictwa i prokury podpisują obaj zarządcy łącznie. Czeki podpisuje Lajzor Ubfal samodzielnie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji przesyłek pieniężnych i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Termin trwania spółki określony został na czas do dnia 1 lipca 1936 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy o ile na sześć miesięcy przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zawiadomi pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 20 maja 1932 r. za nr. 2231.

R. H. B LII 7426: „Gro-Vitamin” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Zarządca inż. Leopold Grudziński z Warszawy, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 28 maja 1932 r.

R. H. B 19: „Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń Cukrowni w Polsce”. Firma obecnie brzmi: „Polskie Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń Cukrowni w Warszawie”. Kapitał zapasowy obecnie wynosi zł. 1.508.832. Zarząd stanowią: Ignacy Szczenowski, Kazimierz Broniewski obaj z Warszawy. Zarząd zastępuje Towarzystwo wobec władz i osób i prowadzi jego interesy. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pełnomocnictwa do odbioru wszelkiej korespondencji pocztowej i przesyłek pieniężnych podpisuje jeden członek zarządu. Inne zaś pełnomocnictwa, akty notarialne i hipoteczne umowy, oraz wszelkie dokumenty i zobowiązania podpisuje dwóch członków

zarządu, lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem, lub dwóch prokurentów łącznie. Stanisławowi Kulisie z Warszawy udzielono łącznej prokury. Minister Skarbu pismem z dnia 23 maja 1932 r. za nr. U. U. 2088/2/32 zezwolił Towarzystwu na wprowadzenie w życie statutu uchwalonego na walnym zgromadzeniu członków Towarzystwa w dniu 1 marca 1932 r.

R. H. B L VII 6254: „Frigoria”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dn. 8 lipca 1932 r. Nr. rep. 2717, kapitał zakładowy spółki pod firmą: „Frigoria”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” zmniejszony został o zł. 320.000 i obecnie wynosi zł. 80.000.

GOSPODARKA NARODOWA

NIEZALEŻNY DWUTYGODNIK GOSPODARCZY

— Drugi rok
wydawnictwa

— Redakcja
i Administracja:

Warszawa,
Chmielna 23 m. 5

Prenumerata
kwartalna zł 4.50

— Zeszyt
pojedynczy gr 90

— Komitet Redakcyjny:

Kazimierz Sokołowski (redaktor),
Aleksander K. Ivánka, Bohdan
Łączkowski, Tadeusz Łychowski
i Józef Poniatowski

— Do nabycia w większych
księgarniach i Administracji pisma

Prenumerując

„Lot Polski”

popieracie L. O. P. P.

Prenumerata roczna zł 12 — P. K. O. 7.860

Warszawa — Długa 50

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

I OGŁOSZENIE

Kolej Lokalna Muszyna — Krynica

S. A.

Stosownie do postanowień §§ 10 — 19 statutu podpisany Zarząd S. A. „Kolej Lokalna Muszyna — Krynica” zwołuje niniejszym

XVI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

S. A. „Kolej Lokalna Muszyna — Krynica” na dz. 19 listopada 1932 r. o godz. 10 przed poł. w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych (gmach Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych IV p. drzwi Nr. 453) we Lwowie.

Przedmiotem obrad będą:

1) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres od 1 kwietnia 1931 r. do 31 marca 1932 r. i uchwała co do udzielenia absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 2) Rozdział zysku; 3) Zmiana § 47 statutu w tym kierunku że rok obrotowy Spółki rozpoczyna się 1 stycznia, a kończy się 31 grudnia.

Po myśli postanowień § 20 statutu, każda akcja daje prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostanie złożona przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w Kasie Spółki lub w Kasie Skarbowej I we Lwowie i nie będzie odebrana przed ukończeniem tegoż.

Ewentualne dodatkowe wnioski do porządku dziennego lub jego uzupełnienia mogą być zgłoszone najpóźniej w dn. 4 listopada 1932 w Zarządzie we Lwowie ul. Zygmuntowska 1 (gmach Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych IV p. drzwi Nr. 453).

Lwów, dn. 22 października 1932 r.

Zarząd

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Przemysł Bawełniany ADAM OSSER, S. A. w Łodzi

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 12 listopada 1932 r. o godz. 16 w lokalu Spółki przy ul. Kilińskiego Nr. 222 odbędzie się

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór Przewodniczącego;
- 2) Wybory uzupełniające do Zarządu;
- 3) Określenie wynagrodzenia dla członków Zarządu;
- 4) Sprawa dotacji Jubileuszowego Funduszu Zapomogowego dla pracowników fabrycznych;
- 5) Wolne wnioski.

Zgodnie z art. 57 prawa akcyjnego. Akcjonariusze mogą zgłaszać dodatkowe wnioski, które będą pomieszczone w drugim ogłoszeniu.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Zakładów Przemysłowych „Guma Robber”, S. A.

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w niedzielę, dn. 21 listopada 1932 r. o godz. 20 w lokalu Spółki przy ul. Gęsiej Nr. 30 w Warszawie z następującym porządkiem dziennym: 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków na dz. 31/XII 1931 r.; 4) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, życzący sobie uczestniczyć w tem Zgromadzeniu obowiązani są złożyć w Zarządzie Spółki swoje akcje lub zaświadczenia w myśl § 59 Prawa o Spółkach Akcyjnych z dn. 22/III 1928 r.

Wolne wnioski winny być zgłoszone Zarządowi na piśmie nie później, niż na 14 dni przed terminem Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

ZARZĄD

Fabryki Wyrobów Jedwabnych Klinge i Schulz, S. A.

zawiadamia, że w dn. 14 listopada 1932 r., o godz. 11 przed poł., odbędzie się w lokalu Spółki, przy ul. Piotrkowskiej 106

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie posiedzenia i wybór przewodniczącego; 2) Uchylenie § 19 statutu który brzmi: „Akcje są niezbywalne w ciągu dziesięciu lat od daty wciągnięcia Spółki do rejestru handlowego (§ 33 prawa o spółkach akcyjnych)”; 3) Ustalenie czynności i wynagrodzenia członków Zarządu; 4) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje albo kwity depozytowe lub zastawowe banków i instytucji kredytowych w siedzibie Zarządu Spółki przynajmniej na 7 dni przed terminem Zebrania, czyli najpóźniej do dn. 7 listopada r. b.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki „CHODORÓW”

Spółka Akcyjna dla Przemysłu Cukrowniczego w Chodorowie

zawiadamia że w dn. 24 listopada 1932 r. o godz. 12 przed południem odbędzie się w budynku administracyjnym Cukrowni w Chodorowie

XVII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie i przedłożenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok obrachunkowy 1931/32; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie przedłożonego bilansu i udzielenie absolutorjum Radzie Nadzorczej i Zarządowi; 4) Wniosek co do rozdziału czystego zysku; 5) Wnioski Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, zechcą swoje akcje wraz z bieżącymi kuponami złożyć w Kasie Banku Cukrownictwa, Oddział we Lwowie, w Kasie Banku Gospodarstwa Krajowego, Oddział we Lwowie, w Kasie Powszechnego Banku Związkowego we Lwowie lub w Kasie Warszawskiego Banku Dyskontowego, Oddział we Lwowie za pisemnym poświadczeniem, które będzie służyć jako legitymacja do wzięcia udziału w Walnym Zgromadzeniu.

Powyższe poświadczenie opiewać będzie na nazwisko i będzie podawać ilość akcji i głosów przysługujących upoważnionemu Akcjonariuszowi.

Legitymacja służyć może tylko osobie, w niej wymienionej, lub na jej życie wykananemu pełnomocnikowi.

Powyższe poświadczenie na złożone akcje winni Akcjonariusze chcący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, złożyć względnie nadesłać na ręce Dyrekcji Cukrowni w Chodorowie najpóźniej do dn. 18 listopada 1932 r.

Zdeponowane akcje mogą być po Walnym Zgromadzeniu podjęte w instytucji, w której zostały złożone za zwrotem otrzymanego poświadczenia lub też za potwierdzeniem odbioru i oddaniem potwierdzenia Spółki, że wydane na złożone akcje poświadczenie u niej złożone zostało.

Ponadto wskazuje się — stosownie do § 16 Statutu — na możliwość zgłoszenia przez Akcjonariuszów, reprezentujących jedną dziesiątą część kapitału akcyjnego, dodatkowych spraw na porządek dzienny, o ile to nastąpi najpóźniej do dn. 11 listopada 1932 r.

„CHODORÓW”

Sp. Akc. dla Przemysłu Cukrowniczego w Chodorowie
Inż. S. Kremer, W. Rozpłochowski

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

„Spółka Akc. Browaru w Częstochowie dawniej K. Szwede”

ma zaszczyt podać do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 22 listopada 1932 r., o godz. 18, w Warszawie, przy ul. Senatorskiej Nr. 40, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1931/32; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej za 1931/32 r.; 4) Wybór trzech członków Zarządu i pięciu członków Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zebraniu, winni najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zebrania, złożyć swe akcje, bądź też odnośne dowody depozytowe lub zastawowe, w biurze Zarządu Spółki, w Częstochowie, przy ul. Ogrodowej Nr. 18/22.

II OGŁOSZENIE

Spółki Akcyjnej pod firmą: Kolej Lokalna Toruń—Lubicz, S. A.

Na mocy art. 49 prawa o Spółkach Akcyjnych z dn. 22 marca 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39, poz. 383), zwołuje niniejszem

WALNE ZGROMADZENIE

S. A. Kolej Lokalna Toruń — Lubicz na sobotę, dn. 12 listopada 1932 r., o godz. 13, do Torunia, do sali posiedzeń Wydziału Powiatowego, Plac Teatralny Nr. 4.

Porządek obrad:

- 1) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat na dz. 31 marca 1932 r.;
- 2) Udzielenie pokwitowania Radzie Nadzorczej i Zarządowi z bilansu oraz rachunku zysków i strat na dz. 31 marca 1932 r.;
- 3) Wybór członków do Rady Nadzorczej;
- 4) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej;
- 5) Zmiana statutu Spółki: § 6 ust. 2 i § 46;
- 6) Przyjęcie do wiadomości: a) sprawozdań zarządu z dn. 24 marca 1932 r. i 15 października 1932 r., b) sprawozdania kasowego zarządu za czas do 31 marca 1932 r., c) rocznego zamknięcia rachunkowego — eksploatacyjnego — Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Gdańsku za czas od 1/IV 1931 do 31/III 1932, d) preliminarza eksploatacyjnego Spółki na 1933 r., e) korespondencji z Dyrekcją Okręgową Kolei Państwowych w Gdańsku w sprawie wyrównania deficytu względnie rozrachunku z tą Dyrekcją, f) korespondencji w sprawie zaliczenia przez Dyrekcję Okręgową Kolei Państwowych w Gdańsku z 20.146-99 za współużywanie stacji Toruń—Mokre, k) uchwały Rady Nadzorczej z dn. 11 kwietnia 1932 r. pkt. 6 w sprawie preliminarza administracyjnego na okres gospodarczy 1932/33, h) uchwały Rady Nadzorczej z dn. 11 kwietnia 1932 r. — pkt. 10 — w sprawie zakupienia parowozu, i) uchwały Rady Nadzorczej z dn. 11 kwietnia 1932 r. — pkt. 11 — w sprawie znaczka obecności dla członków Rady Nadzorczej;
- 7) Wolne wnioski.

Na Zgromadzenie to zaprasza wszystkich do głosowania uprawnionych Akcjonariuszów Spółki.

Prawo do uczestniczenia i głosowania w Walnym Zgromadzeniu Spółki dają akcje, złożone w Spółce przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia i nie odebrane przed ukończeniem tegoż.

Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w instytucji kredytowej krajowej. W zaświadczeniu należy wymienić liczby akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Zamiast złożenia akcji będących w posiadaniu Skarbu Państwa i związków komunalnych, wystarczy złożenie urzędowego zaświadczenia kasy, w której akcje są przechowane.

Toruń, dn. 15 października 1932 r.

Kolej Lokalna Toruń — Lubicz, S. A.
Zarząd: Weiss

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„ZABŁOCIE“ Zakłady Chemiczne

S. A. W ŻYWCU

powtórnie zawiadamia, że w dn. 11 XI 1932 r. o godz. 11 przed poł. odbędzie się w lokalu Dyrekcji Spółki Akcyjnej „Keram” we Lwowie, Kochanowskiego 26

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZY z nast. porządkiem dziennym:

- 1) Przedłożenie zamknięcia rachunkowego za 1931/32 i., i sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 2) Zatwierdzenie zamknięcia rachunkowego za tenże okres; 3) Udzielenie absolutorjum Zarządowi; 4) Przeniesienie rachunku nierozdzielonych zysków do rachunku funduszu rezerwowego; 5) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć akcje swoje wraz z bieżącymi kuponami — w myśl § 19 statutów — najpóźniej na 6 dni przed Walnym Zgromadzeniem w Kasie S. A. „Zabłocie” Zakłady Chemiczne S. A. w Zabłociu ad Żywiec L. 19 za wydaniem legitymacji, uprawniającej do uczestnictwa na Walnym Zgromadzeniu. Posiadanie 1 sztuki akcji daje prawo do jednego głosu.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Budowlanej Spółki Akcyjnej w Łodzi, S. A.

zawiadamia Akcjonariuszy, iż w dn. 15 listopada r. b. o godz. 16 w lokalu Spółki przy ul. Kościuszki 10 w Łodzi odbędzie się

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

którego porządek dzienny obejmować będzie następujące punkty: 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu; 3) Wniosek o likwidacji Spółki; 4) Wybór Komisji Likwidacyjnej; 5) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, chcący uczestniczyć w powyższym zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje, wzgl. kwity depozytowe na za-deponowane swe akcje w Zarządzie wzgl. w lokalu Budowlanej Spółki Akcyjnej najpóźniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Podlaskiej Wytwórni Samolotów, S. A.

zawiadamia, że w dn. 17 listopada 1932 r. o godz. 17 w lokalu Państwowych Zakładów Lotniczych przy ul. Puławskiej 2-a odbędzie się

ZWYCZAJNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Odczytanie protokołu z ostatniego zgromadzenia; 3) Sprawozdanie Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 4) Zatwierdzenie bilansu i r-ku strat i zysków za 1931 r.; 5) Wybory członków Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Wolne wnioski.

Zarząd Spółki Akcyjnej

CUKROWNIA I RAFINERJA LEŚMIERZ

powtórnie zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 4 listopada 1932 r., t. j. w piątek, o godz. 16 odbędzie się w Leśmierzu

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór przewodniczącego, 2) Sprawozdanie Zarządu, rozpoznanie bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931/32 i pokwitowanie władz Spółki; 3) Zatwierdzenie wniosku Rady Nadzorczej i Zarządu w sprawach: a) obniżenia wartości bilansowej płatkarni w Leśmierzu do zł 100 000-00 (zamiast dotychczasowej wartości zł 310 245-00) przez rachunek specjalnej rezerwy, b) spisanie kosztów wiercenia studni artezyjskiej w Leśmierzu w sumie zł 53 839-44 również z rachunku specjalnej rezerwy; 4) Zatwierdzenie budżetu na 1932/33 r.; 5) Wybór członka Rady Nadzorczej (na miejsce zmarłego s. p. Bronisława Sopoćki); 6) Wybór członka Zarządu (na miejsce zmarłego s. p. Hermana Wernera); 7) Wnioski akcjonariuszów.

I OGŁOSZENIE

Syndykat Rolniczy Grodzieński, S. A. w Grodnie

na mocy uchwał dwóch walnych zgromadzeń ulega rozwiązaniu i przystępuje do likwidacji

Stosownie do przepisu art. 129 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 39 poz. 383) Komisja Likwidacyjna

wzywa wszystkich wierzycieli Spółki

do zgłoszenia swych pretensyj w przewidzianym przez prawo terminie na ręce Komisji Likwidacyjnej w Grodnie przy ul. Orzeszkowej Nr. 20.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

Radomska Przędzalnia Lnu, S. A. w Radomiu

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 5 listopada 1932 r. w sobotę o godz. 15 w siedzibie spółki w Radomiu przy ul. Marywilskiej Nr. 12, odbędzie się

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem obrad: 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Ustalenie nominalnej wartości akcji na zł 100-00 i uzgodnienie statutu z nowym prawem o spółkach akcyjnych; 3) Powiększenie kapitału zakładowego o sumę zł 350 000-00 przez: a) przelanie z rezerwy specjalnej sumy zł 150 000-00 na kapitał zakładowy i wydanie dotychczasowym akcjonariuszom bezpłatnie 1500 sztuk akcji wartości po zł 100-00 każda, w stosunku jedna akcja na 10 dotychczasowych; b) przez wypuszczenie nowych 2.000 sztuk akcji wartości po zł 100-00 każda po cenie zł 125-00 za akcję; 4) Zmiana § 5 statutu; dotychczasowe brzmienie: „Kapitał zakładowy spółki wynosi zł 150 000-00 i jest podzielony na 15 000 akcji nominalnej wartości zł 10-00 każda”; projektowane brzmienie § 5: „Kapitał zakładowy spółki wynosi zł 500 000-00, podzielony na 5 000 akcji po zł 100-00 każda. Akcje opiewają na okaziciela”.

Właściciele akcji na okaziciela korzystają z prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu o ile na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyli akcje lub kwity depozytowe w biurze Zarządu Spółki.

I OGŁOSZENIE

Drukarnia Polska, S. A. w Poznaniu

zwołuje akcjonariuszy na

WALNE ZGROMADZENIE

na dz. 17 listopada 1932 r. o godz. 12 w poł. w lokalu Spółki w Poznaniu przy św. Marcynie 70.

Porządek obrad:

- 1) Sprawozdanie Zarządu za 1931/32 r.;
- 2) Przedłożenie bilansu i rachunku zysków i strat;
- 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej i rewizyjne;
- 4) Przyjęcie bilansu oraz rachunku zysków i strat i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 5) Uchwała, dotycząca salda rachunku zysków i strat;
- 6) Wybory do Rady Nadzorczej;
- 7) Wolne głosy.

Zwracamy uwagę naszym akcjonariuszom na § 57 ustęp 2 Polskiego Prawa o Spółkach Akcyjnych o zgłaszaniu dodatkowych spraw do porządku dziennego w terminie 14 pełnych dni przed Walnym Zgromadzeniem.

Do udziału w Walnym Zgromadzeniu uprawnieni są:

- a) właściciele akcji imiennych, jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej na siedem pełnych dni przed odbyciem Walnego Zgromadzenia,
- b) właściciele akcji na okaziciela, jeżeli najpóźniej na siedem pełnych dni przed datą Walnego Zgromadzenia złożą akcje na ręce Zarządu Spółki w Poznaniu przy św. Marcynie 70 i pozostawią je aż do ukończenia Walnego Zgromadzenia.

Poznań, dn. 20 października 1932 r.

Z a r z ą d

Edward Pawłowski, Roman Leitgeber

I OGŁOSZENIE

Zarząd S. A. Cukrowni „DOBRE”

ma zaszczyt zawiadomić, że

OGÓLNE ZWYCZAJNE ZEBRANIE AKCJONARIJUSZÓW CUKROWNI „DOBRE”

odbędzie się w dn. 28 listopada 1932 r. o godz. 5 po poł. w lokalu Biura Zarządu w Warszawie przy ul. Traugutta 3 m. 1.

Porządek obrad: 1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu za okres operacyjny 1931/32; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4) Zatwierdzenie sprawozdania bilansu, rachunku zysków i strat, uchwalenie podziału zysków i udzielenie Zarządowi pokwitowania z wykonanych obowiązków; 5) Upoważnienie dla Zarządu do korzystania z kredytów w instytucjach i bankach, oraz zatwierdzenie już dokonanych w roku bieżącym umów i udzielonych zabezpieczeń; 6) Uchwalenie budżetu na rok operacyjny 1932/33 i uchwalenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Wybory ustępującego członka Zarządu i wybór nowego członka Zarządu na wakujące miejsce i wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej; 8) Wnioski Akcjonariuszów, zgłoszone na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia (str. 54 Ustawy o Spółkach Akcyjnych).

U w a g a. — Stosownie do § 19 Statutu — Akcjonariusze dla uzyskania prawa głosu na Walnym Zebraniu winni najpóźniej na siedem dni przed terminem Zebrania złożyć swe akcje, lub świadectwa depozytowe lub zastawowe w kantorze Cukrowni „DOBRE” (pow. Nieszawski) lub w Biurze w Warszawie przy ul. Traugutta 3 m. 1.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Cukrowni Brześć Kujawski, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

S. A. Towarzystwo Cukrowni Brześć Kujawski, odbędzie się w dn. 24 listopada 1932 r. o godz. 5-jej po poł., w lokalu biura Zarządu w Warszawie przy ul. Traugutta Nr 3 m. 1 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Przyjęcie sprawozdania i bilansu za rok operacyjny 1931/32 wraz z protokołem Komisji Rewizyjnej oraz pokwitowanie Zarządu ze sprawowanych czynności w tymże roku sprawozdawczym; 3) Zatwierdzenie rachunku zysków i strat oraz podziału zysku za rok sprawozdawczy 1931/32; 4) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytów w instytucjach i bankach oraz zatwierdzenie już dokonanych w okresie bieżącym umów i udzielonych zabezpieczeń; 5) Zatwierdzenie budżetu i planu działań na rok operacyjny 1932/33; 6) Udzielenie prokury; 7) Wybór jednego członka Zarządu i 5 członków Komisji Rewizyjnej; 8) Wyznaczenie wynagrodzenia Zarządowi i Komisji Rewizyjnej; 9) Wnioski PP. Akcjonariuszów, zgłoszone w przepisany przez prawo o Spółkach Akcyjnych terminie.

I OGŁOSZENIE

„JÓZEF JAGIELSKI”

podaje niniejszem do wiadomości, że Sąd Okręgowy w Warszawie, decydując z dn. 23 września 1932 r. postanowił

zarządzić otwarcie postępowania układowego między rzeczoną firmą a jej wierzycielami.

Stosownie do art. 40 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o zapobieganiu upadłości („Dz. Ust. R. P.” Nr. 3, poz. 20, z 1928 r.) Nadzorca Sądowy w porozumieniu z Sędzią Komisarzem wyznaczył następujące terminy sprawdzenia wierzytelności: 8, 15 i 18 listopada 1932 r. Sprawdzenie odbywać się będzie w siedzibie firmy „Józef Jagielski” w Warszawie przy ul. Królewskiej Nr. 17 w wymienionych terminach w godz. od 10 do 12 w południe.

Lista sprawdzonych wierzycieli, zgodnie z art. 41 prawa o zapobieganiu upadłości, wyłożona będzie w Wydziale II Sądu Okręgowego w Warszawie w dn. 22 listopada 1932 r.

Stosownie do art. 42 rzeczoności prawa osoby interesowane mogą w terminie włącznie do dn. 29 listopada 1932 r. zaskarżyć postanowienie Nadzorca Sądowego co do wciągnięcia lub odmowy wciągnięcia wierzytelności na listę. Skargę składa się Sędziemu Komisarzowi, który spór ostatecznie rozstrzyga, co nie pozbawia jednakże stron prawa wytoczenia powództwa przed właściwy sąd w trybie art. 47 prawa o zapobieganiu upadłości.

Nadzorca Sądowy: (—) Wiktor Natanson, Adwokat

II OGŁOSZENIE

ZARZĄD

Warszawskiego T-wa Fabryk Cukru, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 15 listopada 1932 r., o godz. 3 po poł. w biurze Zarządu w Warszawie, przy ul. Krakowskie Przedmieście Nr. 7 odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSI W**

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór Przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Rady Nadzorczej i Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931/32; 3) Powzięcie uchwały o podziale zysków; 4) Pokwitowanie Rady Nadzorczej i Zarządu z czynności za 1931/32 r.; 5) Upoważnienie Zarządu do poczynienia wydatków inwestycyjnych; 6) Ustalenie stałego uposażenia Rady Nadzorczej; 7) Wybór 2 członków Rady Nadzorczej w miejsce wychodzących z kadencji.

Pócz tego na porządek dzienny zostaną wprowadzone dodatkowe sprawy, które Akcjonariusze zgłoszą, najpóźniej do dn. 5 listopada 1932 r.

Właściciele akcji na okaziciela, życzący sobie uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów, winni najpóźniej do dn. 8 listopada 1932 r. złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje lub też zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, lub w instytucji kredytowej krajowej.

W zaświadczeniu winny być wymienione: imię i nazwisko akcjonariusza, jego adres, ilość i numery akcji, oraz winno być zawarte oświadczenie, iż akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Właściciele akcji imiennych mają prawo uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, o ile do dn. 8 listopada r. b. zostali zapisani do księgi akcyjnej.

Karty wstępu na Walne Zgromadzenie wydawane będą w biurze Zarządu na 3 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

Zarząd T-wa Sosnowieckich Fabryk Rur i Żelaza, S. A.

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 12 listopada 1932 r. o godz. 11 odbędzie się w lokalu Zarządu Towarzystwa w Warszawie przy ul. Moniuszki 10

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej, zatwierdzenie bilansu, rachunku zysków i strat za 1931/32 r. obrotowy oraz kwitowanie władz Spółki; 2) Zatwierdzenie aktów zbycia i nabycia nieruchomości; 3) Wybór członków Rady Nadzorczej na miejsce ustępujących; 4) Wybór członków Komisji Rewizyjnej i wyznaczenia ich wynagrodzenia; 5) Podanie do wiadomości Zgromadzenia o zmianach redakcyjnych, dokonanych na żądanie władz w statucie, uchwalonym na ostatnim Walnym Zgromadzeniu.

Akcjonariusze, życzący uczestniczyć osobiście lub przez swych pełnomocników w rzeczonem Zgromadzeniu, powinni złożyć w Zarządzie Spółki, nie później niż 5 listopada r. b. swe zaświadczenie, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w krajowej instytucji kredytowej, z wymienieniem numerów akcji.

Dla akcji, deponowanych we Francji i Belgji, konieczne jest przedstawienie zaświadczeń depozytowych, wystawionych przez „Crédit Lyonnais” w Paryżu.

Zgodnie z art. 29 statutu, do ważności uchwał Walnego Zgromadzenia potrzebna jest obecność akcjonariuszów lub ich pełnomocników, reprezentujących przynajmniej jedną piątą część kapitału akcyjnego.

Jeżeli na Walnym Zgromadzeniu nie zbierze się potrzebnego quorum, niedoszło do skutku Zgromadzenie odbędzie się w dn. 28 listopada r. b. w tem samym miejscu, o tej samej godzinie i z tym samym porządkiem dziennym i będzie prawomocne bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji.

W razie odbycia się Walnego Zgromadzenia w drugim terminie, t. j. 28 listopada 1932 r. Akcjonariusze powinni złożyć swe akcje lub zaświadczenie depozytowe nie później, niż do 20 listopada r. b.

ZARZĄD

Warsz. Tow. Fabryk Wyrob. Metal. i Emaljow. „Wulkan”, S. A.

ma zaszczyt zawiadomić, że wobec nieprzybycia dostatecznej liczby akcjonariuszów zgromadzenie z dn. 5 b. m. nie mogło rozstrzygnąć p. 4 porządku dziennego: „Potwierdzenie uchwały walnego zgromadzenia z dn. 10/X.1931 co do uzgodnienia statutu z p. o. sp. akc.”. Wobec tego

WALNE ZGROMADZENIE

w drugim terminie, ważne bez względu na ilość reprezentowanych akcji, odbędzie się celem rozpatrzenia powyższej sprawy w dn. 9 listopada r. b. o godz. 11 rano w kancelarii not. R. Jelnickiego w Warszawie Kapucyńska 6.

Właściciele akcji imiennych mogą uczestniczyć w zgromadzeniu o ile conajmniej na 7 dni przed jego terminem zostali zapisani do ksiąg spółki, a właściciele akcji na okaziciela o ile w tym samym terminie złożą w Zarządzie (Jagiellońska 4/6) akcje lub dowody depozytowe.

I OGŁOSZENIE

Walne Zebranie Akcjonariuszów Sp. Akc.

„OSTRZESZÓW” Zakłady Ceramiczne i Tartaki w Bodach p. Ostrzeszów

odbędzie się w dn. 22 listopada 1932 r. o godz. 13 w lokalu p. Władysława Stopy w Poznaniu, ul. 3 Maja 3a.

Porządek obrad: 1) Zagajenie; 2) Sprawozdanie Zarządu z czynności za rok obrachunkowy 1931; 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 4) Przyjęcie bilansu i rachunku strat i zysków per 31/XII 1931 r., oraz udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 5) Uchwała dotycząca pokrycia strat; 6) Wybór nowych członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących wobec upływu ich kadencji.

Uprawnieni do głosowania na Walnym Zebraniu są akcjonariusze, którzy najpóźniej do trzech dni przed Zebraniem złożą swoje akcje w Zarządzie Spółki lub u notariusza. Prawo głosowania może być wykonane osobiście lub przez pełnomocnika. Pełnomocnictwo musi być pisemne, pełnomocnik nie musi być akcjonariuszem Spółki.

Rada Nadzorcza:

Zarząd:

(—) Stanisław Bruździński, (—) Leonard Worsztynowicz

ZARZĄD

Warszawskiej Kinematograficznej Sp. Akcyjnej

ogłasza, że w dn. 19 listopada 1932 r. o godz. 12 w lokalu Spółki, przy ul. Chmielnej Nr. 9 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

akcjonariuszów tej Spółki z porządkiem dziennym następującym:

1) Zagajenie zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu i rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931/32; 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej i udzielenie Zarządowi absolutorjum; 4) Wybór Zarządu i Rady Nadzorczej; 5) Wolne wnioski Akcjonariusze mają prawo zgłaszać na ręce Zarządu dodatkowe sprawy na porządek dzienny do dn. 8 listopada 1932 r.

Zarząd Spółki Akcyjnej Zakłady Amunicyjne „POCISK”

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

wymiana akcji 10-złotowych na 100-złotowe

od dnia niniejszego ogłoszenia odbywać się będzie w biurze Zarządu przy ul. Mińskiej Nr. 25 codziennie, oprócz świąt, w godz. 10—14, w soboty 10—13.

Zarząd Spółki Akcyjnej „SIŁA i ŚWIATŁO”

podaje niniejszym do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że z dn. 29 października b. r. rozpoczęta zostanie

wypłata dywidendy w wysokości 5%,

t. j. zł. 250 od akcji 50-złotowej za kupon Nr. 6.

Dywidendę wypłacać się będzie w biurze Spółki w Warszawie, przy ul. Marszałkowskiej Nr. 94, codziennie w godzinach od 11 do 13, a w soboty od 11 do 12.

Franko - Polskiego Towarzystwa Górniczego

S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 14 listopada 1932 r. o godz. 5 popoł. odbędzie się w Warszawie, przy ul. Foksal Nr. 11 w biurze Towarzystwa Akcyjnego Zakładów Hutniczych „Huta Bankowa”

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym: 1) Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki za czas od 1 lipca 1931 r. do 30 czerwca 1932 r.; przedłożenie bilansu oraz rachunku zysków i strat na dz. 30 czerwca 1932 r.; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej, dotyczące zatwierdzenia sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat i użycia pozostałości z rachunku zysków i strat; udzielenie pokwitowania organom Spółki z ich czynności; 4) Wybór członków Rady Nadzorczej; 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej; 6) Zmiana § 6 Statutu: „Siedzibą Spółki jest Sosnowiec”, zamiast: „Siedzibą Spółki jest Dąbrowa-Górnica”; 7) Wnioski, zgłoszone przez PP. Akcjonariuszów, stosownie do art. 54 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o spółkach akcyjnych

Stosownie do art. 59 tegoż Rozporządzenia, właściciele akcji imiennych mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu o ile są wpisani do rejestru conajmniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

Właściciele akcji na okaziciela mają także prawa, o ile w tym samym terminie złożą w Zarządzie Spółki w Dąbrowie-Górnicej, ul. Królowej Jadwigi N. 12, akcje lub zaświadczenia, podające numery tych akcji i stwierdzające, że zostały one złożone u notariusza lub w krajowej instytucji kredytowej i że nie będą wycofane przed końcem Zgromadzenia.

Z A R Z A D

T-wa Górniczo-Przemysłowego „Będzin—Olkusz”

S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 14 listopada 1932 r. o godz. 5 min. 30 popoł. odbędzie się w Warszawie, przy ul. Foksal Nr. 11 w biurze Towarzystwa Akcyjnego Zakładów Hutniczych „Huta Bankowa”

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym: 1) Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki za czas od 1 lipca 1931 r. do 30 czerwca 1932 r.; przedłożenie bilansu oraz rachunku zysków i strat na dz. 30 czerwca 1932 r.; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej, dotyczące zatwierdzenia sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat i użycia pozostałości z rachunku zysków i strat; udzielenie pokwitowania organom Spółki z ich czynności; 4) Wybór członków Rady Nadzorczej; 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej; 6) Wnioski zgłoszone przez PP. Akcjonariuszów, stosownie do art. 54 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o spółkach akcyjnych.

Stosownie do art. 59 tegoż Rozporządzenia, właściciele akcji imiennych mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, o ile są wpisani do rejestru Spółki conajmniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

Właściciele akcji na okaziciela mają także prawa, o ile w tym samym terminie złożą w Zarządzie Spółki w Sosnowcu, ul. Zamkowa Nr. 5, akcje lub zaświadczenia, podające numery tych akcji i stwierdzające, że zostały one złożone u notariusza lub w krajowej instytucji kredytowej i że nie będą wycofane przed końcem Zgromadzenia.

K. Buszczyński i Synowie, Hodowla Nasion w Warszawie

podaje do wiadomości, że w dn. 22 listopada 1932 r. o godz. 18 odbędzie się w Warszawie, w lokalu Spółki (ul. Mazowiecka 1) ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZY z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania oraz bilansu wraz z rachunkiem strat i zysków za rok operacyjny 1931/32; zatwierdzenie preliminarza budżetowego i planu działalności na 1932/33 rok operacyjny, określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Określenie wysokości kredytu, z którego może korzystać Spółka; upoważnienie Zarządu do obciążania hipotecznego nieruchomości Spółki; 4) Upoważnienie Zarządu do kupna i sprzedaży nieruchomości; 5) Zmiana § 6 statutu Spółki przez uzupełnienie go końcowym ustępem następującej treści: „Od tej zasady Walne Zebranie Akcjonariuszy Spółki może w poszczególnych wypadkach ustalać wyjątki większością głosów, przewidzianą dla zmiany statutu, a to w stosunku do długoletnich współpracowników i przedstawicieli handlowych Spółki”; 6) Wybór członka Zarządu na miejsce ustępującego; 7) Wybory członków Komisji Rewizyjnej; 8) Wolne wnioski PP. Akcjonariuszów.

Z A R Z A D

Kojawskich Zakładów Rolniczo-Przemysłowych w Wagańcu

S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów o

ZWYCZAJNEM WALNEM ZGROMADZENIU

mającym się odbyć w dn. 21 listopada 1932 r. o godz. 16 w biurze Zakładów w Wagańcu.

Porządek dzienny:

1) Wybór przewodniczącego Zebrania; 2) Odczytanie protokołu poprzedniego Walnego Zebrania; 3) Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki za rok operac. 1931/32; 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 5) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok ubiegły; 6) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków, względnie pokrycie strat; 7) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 8) Zatwierdzenie budżetu i planu działań na rok operacyjny 1932/33; 9) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących; 10) Upoważnienie Zarządu do kredytowania się w instytucjach finansowych i u osób prywatnych oraz do zapisywania ewikcji hipotecznej na zaciągnięte zobowiązania; 11) Wolne wnioski PP. akcjonariuszów.

I OGŁOSZENIE

Kolej Lokalna Borki Wielkie—Grzymałów, S. A.

Stosownie do postanowień §§ 11—20 statutu, podpisany Zarząd S. A. „Kolej Lokalna Borki Wielkie—Grzymałów” zwołuje niniejszem

XXVII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

S. A. „Kolej Lokalna Borki Wielkie—Grzymałów” na dz. 26 listopada 1932 r. o godz. 9 przedpoł. w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych (gmach Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych IV p. drzwi 453) w Lwowie.

Przedmiotem obrad będą:

1) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres od 1 kwietnia 1931 r. do 31 marca 1932 r. i uchwała co do udzielenia absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 2) Rozdział zysku; 3) Sprawa wyboru jednego członka Rady Nadzorczej; 4) Zmiana § 48 statutu w tym kierunku, że rok obrotowy Spółki rozpoczyna się 1 stycznia, a kończy się 31 grudnia.

Po myśli postanowień § 21 statutu, każda akcja daje prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostanie złożona przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w Kasie Spółki i nie będzie odebrana przed ukończeniem tegoż.

Ewentualne dodatkowe wnioski do porządku dziennego lub jego uzupełnienia mogą być zgłoszone najpóźniej w dn. 10 listopada 1932 r. w Zarządzie we Lwowie, ul. Zygmuntowska 1 (gmach Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych IV p. drzwi Nr. 453).

Lwów, dn. 25 października 1932 r.

Z a r z ą d.

Belgijska Spółka Akcyjna

„Société Industrielle et Commerciale des anciens Etablissements Emile Haebler“ Soc. An. à Bruxelles, rue Emile Banning 81
Tow. Akc. Przem. i Handl. Dawnych Przedsiębiorstw Emila Haeblera, Bruksella

Uprasza się PP. Akcjonariuszów o wzięcie udziału w

ZWYCZAJNEM WALNEM ZGROMADZENIU

które się odbędzie we wtorek, dn. 15 listopada 1932 r. o godz. 15 w hotelu „Central“ Place de la Bourse 3, w Brukseli.

Porządek dzienny:

1) Sprawozdanie Rady Administracyjnej i Kolegium Komisarzy z działalności w roku operacyjnym 1931/32; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunek strat i zysków na dzień 30 czerwca 1932 r.; 3) Zwolnienie administratorów i komisarzy; 4) Ustalenie wynagrodzeń administratorów i komisarzy za rok operacyjny 1932/33; 5) Mianowanie podług statutu oraz zaratyfikowanie mianowania przez Radę Zarządzającą jednego administratora na miejsce zmarłego administratora.

Chcąc wziąć udział w powyższym zgromadzeniu, panowie akcjonariusze powinni się zastosować do artykułu 25 statutu Towarzystwa.

Akcje lub udziały założycielskie (parts de fondateur) mogą być zdeponowane:

w Brukseli — w siedzibie Towarzystwa, 81 rue Emile Banning, u „Société Générale de Belgique“ i w jej filji, 48 rue de Namur (dawniej Banque d'Outremer) w Łodzi — w siedzibie eksploatacji Towarzystwa, ul. Pusta 9, w Amsterdamie — u „Amsterdamsche Bank“.

Spółka Akcyjna

dla Handlu i Przemysłu Włóknistego

WŁÓKNO POLSKIE

W WARSZAWIE

podaje do wiadomości osób zainteresowanych że na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów w dn. 31 maja 1932 r. **zapadły następujące uchwały:** „Co do punktu II i III i IV porządku dziennego Walne Zgromadzenie, po rozpoznaniu przedstawionych przez Radę Zarządzającą sprawozdania z działalności Spółki za ubiegły rok obrotowy oraz bilansu zamknięcia 1931 r. wraz z rachunkiem strat i zysków, po wysłuchaniu sprawozdania Komisji Rewizyjnej — wszystkimi głosami obecnych z wyjątkiem członków Rady Zarządzającej i Komisji Rewizyjnej, którzy nie głosowali, uchwalilo przyjąć i zatwierdzić powyższe sprawozdanie oraz bilans, wykazujący stratę w wysokości zł 862 655 (osiemset sześćdziesiąt dwa tysiące sześćset pięćdziesiąt pięć złotych 98 groszy) za lata 1930 i 1931 (zł 213 613-82 + zł 649 042-16) wraz z rachunkiem strat i zysków, udzielając Radzie Zarządzającej pokwitowania z wykonanych przez nią obowiązków (absolutorjum).

W dalszym ciągu Walne Zgromadzenie — wobec poniesionych przez Spółkę strat — jednogłośnie uchwalilo przede wszystkim nie wydzielać dywidendy dla akcjonariuszów za 1931 r., jak również nie wydzielać tantjemy dla Rady Zarządzającej i gratyfikacji dla personelu administracyjnego, a następnie obniżyć kapitał akcyjny Spółki z zł 1 650 000 do zł 825 000 (osmiuset dwudziestu pięciu tysięcy) i w związku z tem paragrafowi czwartemu statutu (nowego) Spółki zamiast dotychczasowego brzmienia „§ 4 kapitał zakładowy Spółki wynosi zł 1 650 000 podzielonych na 8.250 akcji, a mianowicie: a) na 1 650 akcji uprzywilejowanych imiennych po zł 200 nominalnej wartości każda, b) na 6.600 akcji zwykłych na okaziciela po zł 200 nominalnej wartości każda“ nadać brzmienie następujące: „§ 4. — Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 825 000 (osiemset dwadzieścia pięć tysięcy) podzielonych na 8.250 (osiem tysięcy dwieście pięćdziesiąt) akcji, po zł 100 (sto) nominalnej wartości każda, w tem 1 650 (tysiąc sześćset pięćdziesiąt) akcji imiennych uprzywilejowanych i 6 600 (sześć tysięcy sześćset) akcji na okaziciela“.

Tym sposobem wskutek zmniejszenia się stanu biernego (Pasywa) o zł 825 000 o taką sumę zmniejsza się i stan czynny (Aktywa) na rachunku strat.

Co do punktu V Walne Zgromadzenie, zgodnie z wnioskiem Rady Zarządzającej, uchwalilo jednogłośnie w celu częściowego pokrycia strat roku ubiegłego i ewentualnych strat w latach następnych przenieść kapitał amoryzacyjny w kwocie zł 508 189 (zł pięćset osiem tysięcy sto osiemdziesiąt dziewięć gr 60) na rachunek kapitału zapasowego.

Belgijska Spółka Akcyjna Zakłady Przemysłowe Boryszew

Zarząd w Brukseli, 368, Avenue Louise

Rada Zarządzająca **powtórnie** zaprasza posiadaczy akcji okazicielskich i założycielskich na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE,

które odbędzie się w dn. 12 listopada 1932 r. o godz. 3 po poł. w Zarządzie Spółki, Bruksela, 368, Avenue Louise, z następującym porządkiem dziennym: 1) Sprawozdanie Rady Zarządzającej i Komisji Rewizyjnej; 2) Bilans i rachunek strat i zysków na 30/VI 1932 r.; 3) Udzielenie pokwitowania Radzie Zarządzającej i Komisji Rewizyjnej; 4) Budżet na 1932/33 rok oper.; 5) Wybory.

Akcjonariusze, którzy chcą brać udział w Walnym Zgromadzeniu, winni zastosować się do art. 35, 36 i 37 Statutu. Akcje kapitałne założycielskie można składać: 1) w Tow. Finance et Industrie, Bruksela, Bld. du Régent 23; 2) w biurze Spółki, Warszawa, ul. Mińska Nr. 25.

Sprostowanie

Termin Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia

S. A. Kolej Lokalna Toruń—Czarnowo

ogłoszonego w Zeszytcie 43, z 22 b. m. str. XXII ma opiewać na dz. 26 listopada 1932 r., zamiast, jak wydrukowano mylnie 19 listopada.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Fabryki Cukru „CHOCEŃ“

ma zaszczyt zawiadomić, że w dn. 9 listopada 1932 r., o godz. 12 w południe, w gmachu Banku Cukrownictwa, S. A. w Poznaniu, Oddział w Warszawie, ul. Karowa Nr. 20, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu z czynności za rok operacyjny 1931/32; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4) Zatwierdzenie bilansu i sprawozdania za rok operacyjny 1931/32, oraz udzielenie pokwitowania Zarządowi z jego czynności; 5) Podział zysków za rok operacyjny 1931/32; 6) Zatwierdzenie budżetu na rok operacyjny 1932/33; 7) Wybór 2 członków Zarządu w miejsce ustawowo ustępujących; 8) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej; 9) Wolne wnioski.

UWAGA. — Zgodnie z art. 59 prawa o Spółkach Akcyjnych Akcjonariusze, zyczący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni najpóźniej na 7 (siedem) dni przed terminem Zebrania złożyć w siedzibie Spółki swe akcje, względnie zaświadczenia z wymienieniem Nr. Nr. akcji, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, albo w instytucji kredytowej.

W myśl art. 54 prawa o Spółkach Akcyjnych Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej jedną dziesiątą część kapitału akcyjnego, mają prawo żądać umieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym, zwołanego w powyższym terminie Walnego Zgromadzenia. W tym celu Akcjonariusze, powinni zgłosić do Zarządu piśmienne żądanie ze wskazaniem konkretnych wniosków, oraz udowodnić posiadanie wymaganej ilości akcji.

Żądanie pomieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym powinno być zgłoszone nie później, jak na czternaście dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

PODRÓŻUJJCIE SAMOLOTAMI

Bank Handlowy w Warszawie, S. A.

Bilans surowy na dz. 30 września 1932 r.

STAN CZYNNY

	zł	zł
1. Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P.K.O. i Banku Gospodarstwa Krajowego		3 311 366·91
2. Waluty zagraniczne		1 392 788·94
3. Papiery wartościowe własne:		
a) pożyczki państw.	867 955·79	
b) papiery hipoteczne	1 406 767·45	
c) akcje	1 354 757·61	3 629 480·85
4. Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcj.		2 796 093·20
5. Banki Loro:		
a) krajowe	812 383·01	
b) zagraniczne	281 301·51	1 093 681·52
6. Banki Nostro:		
a) krajowe	531 175·12	
b) zagraniczne	3 048 091·38	3 579 266·50
7. Weksle zdyskontowane		62 499 546·85
8. R-ki bież. (saldo debet.):		
a) zabezpieczone	57 827 464·91	
b) niezabezpieczone	9 434 571·15	67 262 036·06
9. Nieruchomości		12 603 846·40
10. Różne rachunki		7 330 916·64
11. Koszty handlowe i t. p.		5 658 114·49
12. Oddziały		25 783 772·49
13. Dłużnicy z tyt. kred. akc. i remburs.		5 931 540·26
Suma bilansowa:		202 872 454·08
14. Udzielone gwarancje		5 300 027·90
15. Inkaso		11 737 803·38
Razem:		219 910 285·36

STAN BIERNY

	zł	zł
1. Kapitały własne:		
a) zakładowy	30 000 000·00	
b) zapasowy	3 003 350·58	
c) inne rezerwy	3 000 000·00	
d) fundusz amortyz.	832 431·77	36 835 782·35
2. Wkłady:		
a) terminowe	12 524 202·99	
b) na książ. wkładk.	19 810 888·89	
c) à vista	22 564 673·97	54 899 765·85
3. Rachunki bieżące (saldo kredyt.)		15 863 103·18
4. Zobowiązania inkasowe		705 309·16
5. Redyskonto weksli		15 959 314·77
6. Banki Loro:		
a) krajowe	2 826 760·16	
b) zagraniczne	1 233 273·76	4 060 033·92
7. Banki Nostro:		
a) krajowe	4 695·80	
b) zagraniczne	33 197 075·95	33 201 771·75
8. Różne rachunki		2 432 901·32
9. Proc., prow. i różne zyski		6 670 613·95
10. Oddziały		26 312 317·67
11. Zobowiąz. z tyt. kred. akc. i remb.		5 931 540·26
Suma bilansowa:		202 872 454·08
12. Zobow. z tyt. udz. gwaran.		5 300 027·90
13. Różni za inkaso		11 737 803·38
Razem:		219 910 285·36

Polski Bank Komercyjny, S. A., Warszawa

Bilans surowy na dz. 30 września 1932 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim P. K. O. i w Banku Gospodarstwa Krajowego zł 306 028 99; Waluty zagraniczne zł 10 819 65; Papiery wartościowe własne: a) pożyczki państwowe zł 6 723 24; b) papiery hipoteczne zł 3 067 98; c) akcje zł 183 295 95; Papiery wart. ustaw. kapit. zapas. zł 153 454 96; Banki krajowe zł 6 439 71; Banki zagraniczne zł 49 150 53; Weksle zdyskontowane zł 4 532 932 13; Rachunki bieżące (saldo debetowe); a) zabezpieczone zł 2 862 377 28; b) niezabezpieczone zł 833 009 71; Różne rachunki zł 461 715 79; Koszty, różnice kursowe i t. p. zł 285 814 60; Gwarancje zł 2 835 367 63; Inkaso zł 880 945 06; Suma bilansowa zł 13 411 143 21.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: a) zakładowy zł 2 500 000 00; b) zapasowy zł 197 893 89; Wkłady: a) terminowe zł 1 135 728 05; b) à vista zł 1 082 653 20; Rachunki bieżące (saldo kredytowe) zł 811 587 86; Zobowiązania inkasowe zł 5 509 25; Redyskonto weksli zł 3 566 879 19; Banki krajowe zł 48 015 46; Banki zagraniczne zł 264 53; Różne rachunki zł 52 896 39; Procenty, prowizje i różne zyski zł 293 402 70; Gwarancje zł 2 835 367 63; Inkaso zł 880 945 06; Suma bilansowa zł 13 411 143 21.

Cukrownia i Rafinerja „NIELEDEW”, S. A.

Bilans na dz. 30 czerwca 1932 r.

	zł
STAN CZYNNY	
Nieruchomości: grunty i budowle	1 898 569 15
Maszyny i aparaty	2 023 637 64
Kolejki i linje telefoniczne	787 552 67
Folwark Kąty	442 725 82
Inwentarz żywy i martwy	365 521 24
Remanenty cukru i melasu	1 269 617 71
Dłużnicy	436 300 67
Gotówka i papiery procentowe	147 663 33
Weksle	5 610 71
Depozyty członków Zarządu	50 000 00
Sumy przechodnie	70 250 87
	7 497 449 81
Różni za gwarancje	1 310 000 00
STAN BIERNY	
Kapitał akcyjny	2 250 000 00
amortyzacyjny	2 037 726 89
zapasowy	912 526 63
Wierzyciele	993 302 05
Stypendjum im. ś. p. E. Świeżawskiego	5 353 03
Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych	13 129 83
Akcepty	1 015 441 67
Rezerwa podatkowa	100 858 91
Dywidenda niepodniesiona	3 174 07
Członkowie Zarządu za depozyty	50 000 00
Sumy przechodnie	1 349 41
Zysk	114 587 32
	7 497 449 81
Gwarancje	1 310 000 00

Rachunek strat i zysków

	zł
WINIEN	
Odpisy zużytych nieruchomości i ruchomości	68 436 50
Różnice kursowe na papierach wartościow.	16 833 88
Odpisano na kapitał zapasowy	47 563 29
Rezerwa podatkowa	113 287 30
Zysk	114 587 32
	360 708 29
MA	
Saldo rachunku fabrykacji	70 135 12
Zysk na eksploatacji folwarku Kąty	22 362 03
Różnice kursowe	268 211 14
	360 708 29

Cukrownia i Rafinerja „LUBLIN“, S. A.

Bilans na dz. 30 czerwca 1932 r.

ŚSĄN CZYNNY		zł
Nieruchomości: ziemia i budowle	2 947 920 07	
Maszyny i urządzenia techniczne	5 199 822 87	
Kolejki i bocznice	756 222 11	
Inwentarz żywy i martwy	506 855 18	
Remanenty cukru i melasu	1 071 227 91	
Depozyty członków Zarządu	40 000 00	
Dłużnicy	2 317 255 37	
Gotówka i papiery procentowe	2 077 800 09	
Sumy przechodnie	81 234 84	
	14 998 338 44	

Różni za gwarancje 2 580 000 00

STAN BIERNY		zł
Kapitał akcyjny	5 184 000 00	
Kapitał amortyzacyjny	3 825 488 53	
Kapitał zapasowy	1 405 271 26	
Kapitał rezerwowy	833 543 00	
Stypendja	2 063 20	
Dywidenda niepodniesiona	16 515 60	
Członkowie Zarządu za depozyty	40 000 00	
Wierzyciele	1 901 236 31	
Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych	22 325 27	
Akcepty i weksle	1 151 000 00	
Rezerwa podatkowa	170 297 17	
Sumy przechodnie	31 878 10	
Zysk	414 720 00	
	14 998 338 44	

Gwarancje 2 580 000 00

Rachunek strat i zysków

WINIEN		zł
Odpisy zużytych maszyn i ruchomości	71 802 49	
Różnice kursowe na papierach wartościowych	25 828 00	
Odpisano na kapitał zapasowy	98 198 75	
Rezerwa podatkowa	66 630 67	
Zysk	414 720 00	
	677 179 91	

MA		zł
Saldo rachunku fabrykacji	609 479 81	
Różnice kursowe	67 700 10	
	677 179 91	

CUKROWNIA „GARBÓW“, S. A.

Bilans na dz. 30 czerwca 1932 r.

STAN CZYNNY		zł
Nieruchomości: ziemia i budowle	1 887 704 90	
Maszyny i urządzenia techniczne	1 538 577 65	
Kolejka	855 680 55	
Inwentarz żywy i martwy	167 788 99	
Remanenty cukru i melasu	1 108 360 00	
Depozyty członków Zarządu	40 000 00	
Dłużnicy	785 964 94	
Gotówka i papiery procentowe	950 631 93	
Sumy przechodnie	46 771 48	
	7 381 480 44	

Różni za gwarancje 828.691 04

STAN BIERNY		zł
Kapitał akcyjny	2 250 000 00	
Kapitał amortyzacyjny	1 591 031 95	
Kapitał zapasowy	812 478 95	
Kapitał rezerwowy	732 964 16	
Członkowie Zarządu za depozyty	40 000 00	
Wierzyciele	1 052 008 27	
Specjalny r-k przejściowy różnic kursowych	18 182 63	
Dywidenda niepodniesiona	11 411 30	
Akcepty i zobowiązania	530 390 52	
Rezerwa podatkowa	113 501 00	
Sumy przechodnie	4 511 66	
Zysk	225 000 00	
	7 381 480 44	

Gwarancje 828 691 04

Rachunek strat i zysków

WINIEN		zł
Odpisano na kapitał zapasowy	48 713 55	
Rezerwa podatkowa	65 716 78	
Odpisy zużytych maszyn i ruchomości	9 858 77	
Różnice kurs. na papierach wartościowych	25 794 02	
Zysk	225 000 00	
	375 083 12	

MA		zł
Saldo rachunku fabrykacji	293 017 11	
Różnice kursowe	82 066 01	
	375 083 12	

Cukrownia i Rafinerja „ZBIERSK“, S. A.

Bilans na dz. 30 czerwca 1932 r.

STAN CZYNNY

Nieruchomości i budowle zł 2 523 639 94; Maszyny i urządzenia techniczne zł 3 684 032 57; Kolejki zł 1 296 656 11; Dobra ziemskie zł 5 108 551 49; Cegielnia „Gliny“ zł 308 056 51; Tartak parowy „Zbiersk“ zł 69 198 94; Inwentarz żywy i martwy zł 814 921 07; Remanenty cukru i melasu zł 1 626 707 63; Dłużnicy zł 1 410 748 67; Gotówka i papiery procentowe zł 560 004 71; Depozyty członków Zarządu zł 50 000 00; Sumy przechodnie zł 60 635 90; **Razem zł 17 513 153 54.**

Różni za gwarancje zł 776 000 00

STAN BIERNY

Kapitał akcyjny zł 8 575 000 00; Kapitał amortyzacyjny zł 3 415 054 16; Kapitał zapasowy zł 1 788 370 06; Kapitał rezerwowy zł 735 069 00; Wierzyciele zł 1 489 485 92; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 46 211 02; Akcepty i weksle zł 823 200 00; Członkowie Zarządu za depozyty zł 50 000 00; Rezerwa podatkowa zł 329 209 05; Dywidenda niepodniesiona zł 1 427 80; Sumy przechodnie 2 876 53; Zysk zł 257 250 00; **Razem zł 17 513 153 54.**

Gwarancje zł 776 000 00.

Rachunek strat i zysków

WINIEN
Odpisano na kapitał zapasowy zł 101 186 26; Rezerwa podatkowa zł 208 244 67; Strata na eksploatacji cegielni zł 6 660 69; Różnice kursowe na papierach wartościowych zł 8 599 00; Odpisy zużytych maszyn i ruchom. zł 51 740 70; Zysk zł 257 250 00; **Razem zł 633 682 32.**

MA
Saldo rachunku fabrykacji zł 506 226 17; Zysk z gospodarstwa rolnego i leśnego Zbiersk-Petryki zł 7 743 91; Różnice kursowe zł 119 561 44; Niepodniesiona dywidenda zł 150 80; **Razem zł 633 682 32.**

Bank Międzynarodowy w Warszawie, S. A.

Bilans surowy na dz. 30 września 1932 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O. i w Banku Gospodarstwa Krajowego zł 197 238-08; Waluty zagraniczne zł 23 528-20; Papiery wartościowe własne zł 53 087-44; Banki krajowe zł 27 360-16; Banki zagraniczne zł 16 125-26; Weksle zdyskontowane zł 1 627 022-43; Rachunki bieżące: a) zabezpieczone zł 2 190 593-72; b) niezabezpieczone zł 117 631-11; Rachunki różne zł 657 467-10; Koszty handlowe zł 299 655-39; Razem zł 5 209 708-89; Dłużnicy za gwarancje zł 451 386-50; Inkaso zł 255 155-27; **Suma bilansowa zł 5 916 250-66.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: a) zakładowy zł 2 500 000-00; b) zapasowy zł 178 160-00; wkłady a) terminowe zł 338 433-48; b) à vista zł 523 731-96; Rachunki bieżące (saldo kredytowe) zł 50 099-07; Redyskonto weksli zł 245 823-81; Akcepty zł 616 000-00; Banki krajowe zł 39 111-88; Banki zagraniczne zł 116 738-28; Rachunki różne zł 288 733-59; Zyski z lat ubiegłych zł 1 412-74; Procenty i prowizje i różnice kursowe zł 311 464-08; Razem zł 5 209 708-89; Wierzyciele za gwarancje zł 451 386-50; Wierzyciele za inkaso zł 255 155-27; **Suma bilansowa zł 5 916 250-66.**

Wileński Prywatny Bank Handlowy, S. A.

Bilans surowy na dz. 30 września 1932 r.

AKTYWA. — Kasa i sumy do dyspozycji: a) gotowizna w kasie zł 109 954-91; Pozostałość w B-ku Polskim, P. K. O. i B-ku Gospod. Kraj. zł 55 770-36; Waluty zagraniczne zł 236 857-27; Papiery wartościowe własne: a) pożyczki państwowe zł 2 081-50; b) papiery hipoteczne zł 626 980-64; c) akcje zł 565 949-32; Banki krajowe zł 55 135-82; Banki zagraniczne zł 87 463-89; Weksle zdyskontowane zł 1 807 983-86; Rachunki bieżące (saldo debetowe): a) zabezpieczone zł 3 914 707-18; b) niezabezpieczone zł 315 244-07; Pożyczki terminowe zł 207 194-24; Nieruchomości zł 623 656-00; Różne rachunki zł 901 587-11; Koszty, różnice kurs i t. p. zł 407 217-31; Oddziały zł 1 062 073-78; **Suma bilansowa zł 10 979 857-26.**

Udzielone gwarancje zł 170 298-00; Inkaso zł 564 085-37; **Razem zł 11 714 240-63.**

PASYWA. — Kapitały własne: a) zakładowy zł 2 500 000-00; b) zapasowy zł 127 908-81; Wkłady: a) terminowe zł 3 397 194-11; b) à vista zł 2 085 870-23; Rachunki bieżące (saldo kredytowe) otwartego kredytu zł 31 721-99; Zobowiązania inkasowe zł 24 182-95; Redyskonto weksli zł 742 434-86; Banki krajowe zł 71 630-52; Banki zagraniczne zł 6 119-42; Różne rachunki zł 433 315-71; Procenty i prowizje różne zł 499 116-60; Oddziały zł 1 060 362-06; **Suma bilansowa zł 10 979 857-26.**

Zobowiąz. z tyt. udziel. gwar. zł 170 298-00; Różni za inkaso zł 564 085-37; **Razem zł 11 714 240-63.**

Bank Amerykański w Polsce, S. A.

Bilans surowy na dz. 30 września 1932 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O. i Banku Gospodarstwa Krajowego zł 503 782-59; Waluty zagraniczne zł 330 906-09; Papiery wartościowe własne: a) pożyczki państwowe zł 1 438 277-40; Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcyjnych zł 25 500-00; Banki krajowe zł 2 100 763-11; Banki zagraniczne zł 13 008 510-42; Weksle zdyskontowane zł 11 432 144-67; Rachunki bieżące (saldo debetowe): a) zabezpieczone zł 7 964 058-57; b) niezabezpieczone zł 192 294-02; Pożyczki terminowe zł 1 274 605-08; Nieruchomość zł 933 335-72; Różne rachunki zł 1 346 467-19; Koszty handlowe i administracji nieruchomości zł 989 808-89; **Razem zł 41 540 453-75.**

Dłużnicy z tytułu gwarancji zł 109 666-15; Inkaso zł 1 435 302-60; **Suma bilansowa zł 43 085 422-50.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: a) zakładowy zł 10 000 000-00; b) zapasowy zł 2 875 803-73; Wkłady: a) terminowe zł 9 100 278-12; b) à vista zł 14 755 396-19; Rachunki bieżące (saldo kredytowe) zł 1 145 801-38; Zobowiązania inkasowe zł 13 634-13; Banki krajowe zł 264 503-58; Banki zagraniczne zł 494 616-78; Wierzyciele hipoteczni zł 219 124-78; Różne rachunki zł 580 254-13; Procenty, prowizje i różnice kursowe zł 2 091 040-93; **Razem zł 41 540 453-75.**

Gwarancje zł 109 666-15; Różni za inkaso zł 1 435 302-60; **Suma bilansowa zł 43 085 422-50.**

Bank Dyskontowy Warszawski

S. A.

Bilans brutto na dzień 30 września 1932 r.

STAN CZYNNY

Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, Banku Gospod. Krajow. i P. K. O. zł 2 099 230-46; Waluty zagraniczne zł 1 317 800-89; Papiery wartościowe własne: a) pożyczki państwowe zł 837 144-58; b) papiery hipoteczne zł 3 733 388-23; c) akcje zł 1 001 105-53 razem zł 5 571 628-34; Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcj. zł 5 207 884-62; Banki krajowe zł 152 818-53; Banki zagraniczne zł 4 711 148-53; Weksle zdyskontowane zł 17 306 262-38; Rachunki bieżące (saldo debetowe): a) zabezpieczone zł 39 178 675-36; b) niezabezpieczone zł 4 466 872-79, razem zł 43 645 548-15; Pożyczki terminowe zł 4 108-34; Nieruchomości zł 4 711 600-00; Różne rachunki zł 6 794 186-17; Koszty zł 3 203 143-73; Oddziały zł 11 579 427-75. **Ogółem zł 106 304 797-89.**

STAN BIERNY

Kapitały własne: a) zakładowy zł 10 000 000-00; b) zapasowy zł 5 000 000-00; c) fundusz amortyzacyjny zł 550 000-00, razem zł 15 550 000-00; Pozostałość zysków zł 99 419-40; Wkłady: a) terminowe zł 13 074 218-61; b) à vista zł 3 427 992-92, razem zł 16 502 211-53; Rachunki bieżące (saldo kredytowe) zł 12 826 213-45; Zobowiązania inkasowe zł 248 270-00; Redyskonto weksli w Banku Polskim zł 7 199 019-48; Banki krajowe zł 934 666-34; Banki zagraniczne zł 32 260 560-45; Różne rachunki zł 5 438 519-00; Procenty, prowizje i różne zyski zł 3 285 973-61; Oddziały zł 11 959 944-63; **Ogółem zł 106 304 797-89.**

Gwarancje zł 3 824 242-23.

Inkaso zł 9 105 743-68.

Łódzki Bank Depozytowy, S. A.

W Ł O D Z I

Bilans surowy na dz. 30 września 1932 r.

STAN CZYNNY

Kasa i sumy do dyspozycji zł 600 001-23; Waluty zagraniczne (banknoty i monety) zł 515 922-58; Papiery wartościowe: a) papiery państwowe zł 166 920-36; b) listy zastawne zł 561 445-67; c) akcje zł 75 095-58, razem zł 803 461-61; Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcyjnych zł 248 000-00; Banki krajowe zł 142 225-11; Banki zagraniczne zł 551 233-40; Weksle zdyskontowane zł 6 815 960-81; Rachunki bieżące (saldo debetowe): a) zabezpieczone zł 2 386 234-31; b) niezabezpieczone zł 2 500 673-45, razem zł 4 886 907-76; Ruchomości zł 68 852-51; Nieruchomości zł 206 857-32; Różne rachunki zł 464 737-31; Koszty handlowe zł 1 042 489-51; Oddziały zł 463 445-31; **Ogółem zł 16 810 094-46.**

STAN BIERNY

Kapitały własne: a) zakładowy zł 2 520 000-00; b) zapasowy zł 1 260 000-00; c) fundusz amortyzacyjny zł 16 548-58, razem zł 3 796 548-58; Wkłady: a) terminowe zł 1 991 414-22; b) à vista zł 3 917 534-71, razem zł 5 908 948-93; Rachunki bieżące (saldo kredytowe) zł 1 449 248-55; Zobowiązania inkasowe zł 69 832-64; Redyskonto weksli zł 2 267 309-00; Banki krajowe zł 99 245-75; Banki zagraniczne zł 777 804-80; Procenty, prowizje i różne zyski zł 1 108 801-91; Oddziały zł 819 837-14; Różne rachunki zł 200 725-96; Zyski z lat ubiegłych zł 311 791-20; **Ogółem zł 16 810 094-46.**

Śląski Zakład Kredytowy. S. A. w Bielsku

Bilans surowy na dz. 30 września 1932 r.

STAN CZYNNY

Kasa i sumy do dyspozycji zł 1 102 035-02; Waluty zagraniczne zł 176 002-72; Papiery wartościowe: a) państwowe zł 96 837-70, b) hipoteczne zł 249 906-35, c) akcje zł 2 348-02, razem zł 349 092-07; Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjonalnych zł 166 338-00; Banki krajowe zł 673 046-97; Banki zagraniczne zł 524 599-11; Weksle zdyskontowane zł 5 886 189-32; Rachunki bieżące: a) zabezpieczone zł 7 265 260-69, b) niezabezpieczone zł 905 825-63, razem zł 8 171 086-32; Nieruchomości zł 214 919-00; Różne rachunki zł 73 609-98; Koszty handlowe zł 513 752-36; Oddziały zł 826 765-70; Ogółem zł 18 677 436-57.

STAN BIERNY

Kapitał zakładowy zł 3 000 000-00; Kapitał zapasowy zł 810 000-00; Inne rezerwy zł 1 496 000-00; Fundusz amortyzacyjny zł 9 300-00, razem zł 5 315 300-00; Wkłady: a) terminowe zł 350 682-43, b) à vista zł 1 882 336-98, razem zł 2 233 019-41; Rachunki bieżące zł 3 530 923-09; Redyskonto weksli zł 587 979-73; Banki krajowe zł 1 475 112-61; Banki zagraniczne zł 3 377 527-24; Różne rachunki zł 18 243-01; Procenty, prowizje i t. p. zł 1 163 370-11; Oddziały zł 791 531-40; Zysk z lat ubiegłych zł 184 429-97; Ogółem zł 18 677 436-57.

Gwarancje zł 3 268 300-24.

Inkaso zł 1 465 033-11.

BANK POLSKA KASA OPIEKI, S. A.

Bilans surowy dz. 30 września 1932 r.

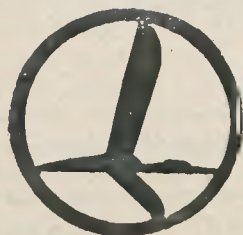
STAN CZYNNY

	zł	zł
Kasa i sumy do dyspozycji		228 641-85
Waluty zagraniczne		24 645-63
Papiery wartościowe własne:		
a) pożyczki państwowe	52 656-71	
b) akcje	186 28	52 842-99
Banki krajowe		5 274 245-66
Rachunki bieżące niezabezpieczone		33 262-04
Nieruchomości		356 561-48
Koszty administracyjne		186 364-79
Oddziały		1 136 964-21
Koszty organizacyjne		108 084-28
Różne rachunki		39 094-60
		<u>7 440 707-53</u>

STAN BIERNY

Kapitały własne:		
a) zakładowy	2 500 000-00	
b) zapasowy	100 356-84	
c) fundusz amortyzacyjny	6 111-74	2 606 468-58
Wkłady:		
a) terminowe	620 064-51	
b) à vista	2 143 670-77	2 763 735-28
Rachunki bieżące		380 244-40
Banki krajowe		299 417-68
Banki zagraniczne		6 139-16
Odsetki i prowizje pobrane		214 994-80
Oddziały		1 114 872-35
Różne rachunki		51 835-28
		<u>7 440 707-53</u>

Inkaso zł 699-90

DECYDUJĄC SIĘ NA
PODRÓŻ, RZUCŃ OKIEM
NA INFORMACJE O KO-
MUNIKACJI LOTNICZEJ

SAMOLOTY KURSUJĄ CODZIENNIE.

WYCINKI

Z GAZET I CZASOPISM CAŁEGO ŚWIATA
W KAŻDEJ ŻĄDANEJ SPRAWIE

JAKO NAJLEPSZE ŹRÓDŁO
INFORMACYJ, NIEZBĘDNE
DLA WSZYSTKICH

biur i instytucyj: państwowych,
społecznych, kulturalnych, prze-
mysłowych i handlowych oraz
dla osób wszelkich zawodów,
zbiera i na zamówienie dostar-
cza, tudzież załatwia prenume-
raty dzienników i czasopism
krajowych i zagranicznych

INFORMACJA
PRASOWA
POLSKA

DYREKCJA i EKSPEDYCJA:

Warszawa, Bracka Nr. 5. Telef. 241-53

KORESPONDENCI WE WSZYSTKICH STOLICACH

AMERYKA

JEST NAJWIĘKSZYM
RYNKIEM NA ŚWIECIE

AMERYKAŃSKO-POLSKA

IZBA HANDLOWA

W STANACH ZJEDNOCZONYCH

149 East 67th Street New York City

POŚREDNICZY W NAWIĄZYWANIU
STOSUNKÓW HANDLOWYCH
POMIĘDZY AMERYKĄ A POLSKĄ

KUPCZE I PRZEMYSŁOWCZE POLSKII!

po przybyciu do Nowego Yorku

UDAJ SIĘ ZARAZ DO IZBY

ROZMÓWISZ SIĘ TAM PO POLSKU, OTRZYMASZ
WSKAZÓWKI I POMOC BIUROWĄ ZA DARMO!
KORESPONDENCJA W JĘZYKU POLSKIM

W POLSCE

załatwiaj swe sprawy przez

Polsko - Amerykańską Izbę Handlową

Warszawa, Nowy Świat 72, tel. 26-62

„POLMIN”

PAŃSTWOWA FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
SIEDZIBA DYREKCJI: LWÓW, ULICA SZPITALNA Nr. 1

TELEFONY: 2-48, 3-28, 39-20, 39-21

FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
W DROHOBYCZU — TELEFON 105

REPREZENTACJA W WARSZAWIE
ul. Szkolna 2; telefony: 70-84, 114-75, 512-33 i 177-8

Reprezentacja w Gdańsku — Polish Petroleum Company — Krebsmarkt 7 — 8
Przedstawicielstwa zagraniczne we wszystkich stołecznych miastach Europy

POLECA ZNANE ZE SWEJ PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI

OLEJE I SMARY SAMOCHODOWE

Polmin AS, Polmin AL, Polmin AZ, Polmin AF, Polmin AP, Polmin AD i Polmin AT

OLEJE CYLINDROWE, ODPOWIEDNIE DO
WSZYSTKICH WARUNKÓW PRACY. WYSOKOGA-
TUNKOWE OLEJE ŁOŻYSKOWE. OLEJE DO
SILNIKÓW SPALINOWYCH, DO KOMPRESORÓW PO-
WIETRZNYCH I KOMPRESORÓW CHŁODNICZYCH.
OLEJE TURBINOWE i TRANSFORMATORO-
WE. OLEJE WIERTNICZE. TŁUSZCZE MA-
SZYNOWE. SMARY DO LIN I KÓŁ ZĘBATYCH.
SMARY DO WÓZKÓW KOPALNIANYCH I OLEJE
OSIOWE. — PARAFINĘ, ŚWIECE, WAZE-
LINĘ TECHNICZNĄ. — BENZYNY: EKSTRAKCYJ-
NĄ, LOTNICZĄ, SAMOCHODOWĄ I MOTOROWĄ. —
NAFTĘ: RAFINOWANĄ I SILNOPLOMIENNĄ. OLE-
JE GAZOWE. ASFALTY BEZPARAFINOWE I PARA-
FINOWE. SULFOKWASY, KWASY NAFTENOWE.

ODDZIAŁY W KRAJU:

BIAŁYSTOK, ul. Warszawska 7, tel. 10-34
KRAKÓW, ul. Szczepańska 9, tel. 15-82
LUBLIN, ul. Krak. Przedm. 46, tel. 10-74
LWÓW, ul. Szpitalna 1, tel. 3-23
ŁÓDŹ, ul. Piotrkowska 152, tel. 6-27,

WARSZAWA, ul. Szkolna 2, tel. 714-75
POZNAŃ, ul. św. Marcina 18, tel. 35-36
SOSNOWIEC, ul. Naftowa 4, tel. 2-08
TORUŃ, ul. Mostowa 17, tel. 3-99
WILNO, ul. Jagiellońska 8, tel. 1-72

SKŁADY WŁASNE I KOMISOWE:

BIAŁYSTOK, BIELSK PODLASKI, BIŁGORAJ, BĘDZIN, BRODY, BYDGOSZCZ, CHELM, DOLINA, DRO-
HOBYCZ, GARWOLIN, GDYNIA, GRUDZIĄDZ, JAROSŁAW, KALISZ, KIELCE, KOŃSKIE, KOŁOMYJA,
KOWEL, KRAKÓW, KRASNYSTAW, LIDA, LUBLIN, LUBARTÓW, LWÓW, ŁĘCZYCA, ŁOMŻA, ŁÓDŹ,
MIĘDZYRZEC PODLASKI, NOWOGRÓDEK, OPOCZNO, OSTROWIEC, OSTRÓW, PABJANICE, RADOM,
RADZYŃ, RÓWNE, RYKI, SANDOMIERZ, SAMBOR, SIEMIATYCZE, SIEDLCE, SKIERNIEWICE, SOBOLEW,
SOSNOWIEC, STANISŁAWÓW, STRYJ, TOMASZÓW MAZ., TORUŃ, TARNOPOL, WARSZAWA, WILNO,
WIELUŃ, WIERZBNIK, WÓLKOWYSK, WŁOCŁAWEK, ZDUŃSKA WOLA, ZŁOCZÓW, ŻYRARDÓW

WŁASNY PARK CYSTERNOWY

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

ZAKŁAD CENTRALNY W WARSZAWIE
ALEJA JEROZOLIMSKA 1

ADRES TELEGRAFICZNY: KRAJOBANK

KAPITAŁ ZAKŁADOWY zł 150.000.000. REZERWY zł 64,216 730

ZAŁATWIA WSZELKIE OPERACJE BANKOWE

UDZIELA KREDYTU DŁUGOTERMINOWEGO, PRZEDWZYSTKIEM
POŻYCZEK INWESTYCYJNYCH DLA SAMORZĄDÓW W 7% OBLI-
GACJACH KOMUNALNYCH I POŻYCZEK W 7% LISTACH ZASTAWNYCH
NA MAJĄTKI ZIEMSKIE I NIERUCHOMOŚCI MIEJSKIE

EMISJE BANKU, WYSTAWIONE W PEŁNOWARTOŚCIOWEJ WALUCIE,
ZAOPATRZONE SĄ W GWARANCJĘ SKARBU PAŃSTWA
ORAZ ZABEZPIECZONE HIPOTECZNIE

19 ODDZIAŁÓW W POLSCE

KORESPONDENCI WE WSZYSTKICH WIĘKSZYCH MIASTACH ŚWIATA